

ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยที่ส่งผลต่อความสามารถ
ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

โดย
อภิรวิทย์ เครือวัง

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2567

**ROLE OF MANAGING SAFETY FACTORS AFFECTING ABILITY IN WORK OF
HIGHWAY POLICE OFFICERS, SUPERVISION DIVISION 3**

BY

APHIRAWIT KHUAWANG

**AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND PUBLIC POLICY**

**GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2024**

ใบรับรองการศึกษาค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยรังสิต

เรื่อง ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ROLE OF MANAGING SAFETY FACTORS AFFECTING ABILITY IN WORK OF HIGHWAY POLICE OFFICERS, SUPERVISION DIVISION 3

โดย อภิรวิทย์ เครือวัง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต อนุมัติให้นับวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2567

.....

(เฉลิมพร เข่นเขือก)

ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

.....ประธานกรรมการสอบ

รศ.ดร.จุมพล นิมพานิช

.....กรรมการ

รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.จีระ ประทีป

ลิขสิทธิ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

มติกรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ผู้วิจัยได้มุ่งมั่นดำเนินการศึกษาเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สมบูรณ์ที่สุดด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ โดยได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในความสำเร็จของการศึกษานี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.เฉลิมพร เย็นเอือก รองคณบดีฝ่ายวิชาการและผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะที่กรุณาให้คำแนะนำ องค์กรความรู้ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัย ทั้งด้านแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางทางวิชาการ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และเป็นแรงบันดาลใจในด้านวิชาการตลอดระยะเวลาของการศึกษา อันเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณข้าราชการตำรวจทางหลวงทุกท่าน ที่ได้สละเวลาให้ข้อมูลด้วยความยินดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้การศึกษานี้ สมบูรณ์ที่สุด

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัว เพื่อนร่วมรุ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนในทุกด้านมาโดยตลอด จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน และผู้สนใจในการเสริมสร้างความสามารถในการทำงานให้กับบุคลากรในหน่วยงานต่อไป

อภิรวิทย์ เครือวัง

ผู้วิจัย

6610305 : อภิรวิทย์ เครือวัง
 ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ : ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยที่ส่งผลต่อ
 ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง
 กองกำกับการ 3
 หลักสูตร : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จีระ ประทีป

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 2) ศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำนวน 120 คน คำนวณโดยใช้หลักการของ G*Power แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการทำงานต่างกัน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน กับ บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม พบว่า ระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r = .916$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องควรศึกษาแนวทางการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่ได้รับของข้าราชการตำรวจทางหลวงเพื่อนำผลการศึกษานั้นมาบูรณาการกับการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบของข้าราชการตำรวจทางหลวง ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้นต่อไป

(การศึกษาค้นคว้าอิสระมีจำนวนทั้งสิ้น 103 หน้า)

คำสำคัญ: บทบาทหน้าที่, ความสามารถในการปฏิบัติงาน, ตำรวจทางหลวง

6610305 : Aphirawit Khuawang
 Independent Study Title : Role of Managing Safety Factors Affecting Ability in Work of Highway Police Offices, Supervision Division 3
 Program : Master of Public Administration
 Independent Study Advisor : Assoc.Prof. Chira Prateep, Ph.D.

Abstract

This research aimed to 1) study the level of role of managing safety factors of Highway Police Offices, Supervision Division 3 2) study the level of work ability of Highway Police Offices, Supervision Division 3 and 3) study the relationship between role of managing safety factors and work ability of Highway Police Offices, Supervision Division 3. This study employed a quantitative research method, collecting data through questionnaires from a sample group of 120 highway police officers from Subdivision 3. The sample size was determined using the principles of G*Power. The data were analyzed by descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation and inferential statistics including analysis of variance and correlation analysis.

The results revealed that the overall of roles of safety management were at a high level, and the overall of work ability was also at a high level. The comparison of roles of safety management classified by personal factors, showed that different age groups had significantly different views. The results of analysis of the relationship between work ability and safety management roles indicated at highest level of correlation ($r = .916$) statistical significance at the 0.01 level. Therefore, the relevant authorities should study the approaches for enhancing the work ability of highway police officers in alignment with their assigned roles and responsibilities to be integrated into the practical duties of highway police officers in role to increase work ability

(Total 103 pages)

Keywords: Role, Work Ability, Highway Police Offices

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.3 สมมติฐานการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่	11
2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน	21
2.3 ข้อมูลพื้นฐานของตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	29
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	51
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	52
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	54
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	57
3.5 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา	57
บทที่ 4 ผลการวิจัย	61
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล	61
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	64
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	70
4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	76
4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงานกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
5.1 สรุปผลการวิจัย	86
5.2 อภิปรายผล	95
5.3 ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	101
ประวัติผู้วิจัย	103

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่		
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านเพศ	62
4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านอายุ	62
4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านระดับการศึกษา	62
4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านรายได้ต่อเดือน	63
4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านระยะเวลาการปฏิบัติงาน	63
4.6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการบริหารและการบริการ	64
4.7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	65
4.8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ	66
4.9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร	67
4.10	สรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	69
4.11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน นโยบายและเป้าหมายของหน่วยงาน	70
4.12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ	71
4.13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่		
4.14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน	74
4.15	สรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	75
4.16	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ	76
4.17	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ	77
4.18	การทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	78
4.19	การทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการควบคุมและจัดการจราจร	79
4.20	การทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม	80
4.21	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา	81
4.22	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อเดือน	82
4.23	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการปฏิบัติงาน	83
4.24	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน กับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	84

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่	
2.1	ตราสัญลักษณ์ของตำรวจทางหลวง
2.2	กรอบแนวคิดการวิจัย

29

51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รายงานของ Global Status Reports on Road Safety (2566) ได้รายงานข้อมูลของปี 2021 พบว่ามีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนกว่า 1.19 ล้านคน หรือ คิดเป็น 15 คน ต่อ ประชากรจำนวน 100,000 คน โดยร้อยละ 92 ได้เกิดอุบัติเหตุทางถนนขึ้นในประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง โดยภูมิภาคที่มีสัดส่วนการเกิดอุบัติเหตุที่สูงที่สุด คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะกลุ่มผู้เสียชีวิต จะเป็นกลุ่มวัยอายุระหว่าง 5 – 29 ปี ซึ่งหากคำนวณเป็นมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์แล้ว พบว่ามีมูลค่าความสูญเสียกว่า 63 ล้านล้านบาท สำหรับประเทศไทยถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีสถิติอุบัติเหตุบนท้องถนนสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก ซึ่งพบว่าในช่วงระยะเวลาของรายงานฉบับดังกล่าว มีจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนถึง 18,218 คน (หรือคิดเป็น 25 คน ต่อ จำนวนประชากร 100,000 คน) และจากรายงานของศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ สร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน หรือ ThaiRSC ได้รายงานข้อมูลสถิติอุบัติเหตุบนท้องถนนในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566 พบว่ามีอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนถนนเส้นทางต่างๆ จำนวนมากถึง 822,798 ครั้ง และมีผู้เสียชีวิตจำนวน 14,119 คน มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 808,476 คน และมีผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจำนวน 200 คน โดยเหตุการณ์อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร และ เขตปริมณฑลกว่าร้อยละ 26.11 โดยประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือ รถจักรยานยนต์ (คิดเป็นร้อยละ 78.55) และช่วงอายุที่เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนมากที่สุด คือ ช่วงอายุระหว่าง 36 – 60 ปี (คิดเป็นร้อยละ 30.30) รองลงมาคือช่วงอายุ 25 – 35 ปี (คิดเป็นร้อยละ 22.13) ช่วงระยะเวลาที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือ ในช่วงเดือนธันวาคม (คิดเป็นร้อยละ 9.66) ระหว่างเวลา 14.00 – 17.59 น. (คิดเป็นร้อยละ 23.91) โดยจังหวัดที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือกรุงเทพมหานครเกิดอุบัติเหตุขึ้นจำนวน 144,094 ครั้ง และต่อมาในปี พ.ศ.2567 พบว่ามีรายงานสถิติอุบัติเหตุทางถนนที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนถึงจำนวน 7,884 คน มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวน 462,703 คน โดยเป็นเพศชายกว่าร้อยละ 75.75% และเพศหญิง 24.25% และรถที่ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตใช้ส่วนใหญ่เป็นอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์กว่า 82% (Thairsc, 2567) จากสถิติที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี จึงกล่าวได้ว่าสถานการณ์ด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนถือเป็นสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหาที่ไม่เพียงแต่ส่งผล

กระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แต่ยังเป็นภาระสำคัญต่อระบบสาธารณสุข และระบบการจัดการจราจร ระบบการจัดการการใช้รถใช้ถนน รวมถึงยังผลส่งต่องบประมาณแผ่นดินในระยะยาว ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงในการรับผิดชอบต่อความปลอดภัยบนท้องถนนสายหลักระหว่างจังหวัด ได้แก่ “ตำรวจทางหลวง” ซึ่งมีหน้าที่หลักในการควบคุมดูแลตรวจสอบ กำกับ และอำนวยความสะดวกด้านการจราจร ตลอดจนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบนท้องถนน

ตามประกาศกองบังคับการตำรวจทางหลวง เรื่อง เจตจำนงสุจริตในการบริหารงานกองบังคับการตำรวจทางหลวง เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2564 ที่ได้แสดงความพยายามในการปฏิบัติภารกิจของตำรวจทางหลวงภายใต้เจตจำนงที่มุ่งเน้นการบริการงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ พร้อมรับผิดชอบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคม ด้วยคำนิยามสำคัญของกองบังคับการตำรวจทางหลวงคือ “เราพร้อมใจกันปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นมิตรกับทุกคน ด้วยความภาคภูมิใจ ในเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของตำรวจทางหลวง เพื่อสร้างความศรัทธา และความเชื่อมั่นให้กับประชาชน” โดยมุ่งปฏิบัติหน้าที่ทุกขั้นตอนตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และ ข้อบังคับอย่างครบถ้วน เคร่งครัดตลอดจนส่งเสริมบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และ ข้อบังคับที่กำหนด รวมถึงมีการปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ คำนิยามให้กับข้าราชการตำรวจในสังกัดในการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน รู้จักแยกแยะประโยชน์ ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมให้ได้ ปลูกฝังจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงาน สร้างระบบการถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้บุคลากรในกองบังคับการตำรวจทางหลวงทุกระดับได้ตระหนักถึงผลร้ายและพิษภัยของการทุจริตคอร์รัปชันต่อกองบังคับการตำรวจทางหลวง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และประเทศชาติ เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างยั่งยืน โดยกล่าวได้ว่า ข้าราชการตำรวจทางหลวงทุกระดับต่างตระหนักในบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตน มีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เสมอภาค เพียงธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต รวดเร็ว และมี ประสิทธิภาพทันต่อพลวัตของการทุจริตและสอดคล้องกับมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และพร้อมแสดงความรับผิดชอบ หากการปฏิบัติหน้าที่ของกองบังคับการตำรวจทางหลวงส่งผลกระทบและเกิดความเสียหายต่อสังคมโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2563-2580 ประเด็นการบริการประชากรและประสิทธิภาพภาครัฐ ที่เน้นพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้ทันสมัย มีขนาดเหมาะสมกับภารกิจ มีสมรรถนะสูงตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชน ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยหลักการ

สำคัญคือ “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยกองบังคับการตำรวจทางหลวง เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ได้มีการนำแนวนโยบายดังกล่าวเป็นหลักการสำคัญในการกำหนดแผนปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจทางหลวงในทุกระดับ มีการวิเคราะห์บริบทในงานของกองบังคับการตำรวจทางหลวงเพื่อให้ทราบถึงบริบทแวดล้อมในการปฏิบัติงาน อันนำมาสู่การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจกองบังคับการตำรวจทางหลวง แต่ละส่วนงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการตำรวจทางหลวงตามหน้าที่รับผิดชอบได้เพิ่มมากขึ้น ส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความคุ้มค่าจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในกองบังคับการตำรวจทางหลวงได้อย่างคุ้มค่า สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบตามเป้าหมายให้บรรลุได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ ช่วยเสริมสร้างพัฒนาความรู้ ความสามารถของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจทางหลวงเพื่อให้เติบโตก้าวหน้าในอาชีพการงานตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างเต็มความสามารถต่อไป

อย่างไรก็ตาม ภารกิจของตำรวจทางหลวงในยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยนอกจากจะต้องรับมือกับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการรับมือกับอุบัติเหตุ การเผชิญเหตุฉุกเฉิน หรือการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ใช้ถนน ทั้งจากพฤติกรรมการขับขี่ของประชาชน การขนส่งสินค้าอันตราย และความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีด้านการจราจร ซึ่งล้วนส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตำรวจทางหลวงจึงไม่เพียงต้องมี “ศักยภาพในการจัดการความปลอดภัย” เท่านั้น แต่ยังต้องมี “ความสามารถในการปฏิบัติงาน” ที่ครอบคลุมทั้งด้านเทคนิค ยุทธวิธี และจิตวิญญาณของการบริการประชาชน ซึ่งหากบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจไม่สอดคล้องกับความสามารถในการปฏิบัติงาน ก็อาจส่งผลทำให้ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน เกิดอันตรายต่อประชาชนในการใช้รถ ใช้ถนน ความปลอดภัยลดลง ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงจะได้รับการฝึกอบรมและมีแนวทางปฏิบัติตามระเบียบราชการอย่างชัดเจน แต่ยังพบปัญหาหลายประการ อาทิ ความไม่ต่อเนื่องของการปฏิบัติการ ความไม่สอดคล้องระหว่างบทบาทที่รับผิดชอบกับทรัพยากรที่มีจำกัด และความคลาดเคลื่อนของการประเมินสมรรถนะ ซึ่งอาจเป็นผลจากการขาดกลไกเชื่อมโยงระหว่างภารกิจในการจัดการความปลอดภัยกับผลลัพธ์การปฏิบัติงานจริง

ดังปรากฏในสถานการณ์ช่วงเทศกาลปีใหม่ และ เทศกาลสงกรานต์ ในปี พ.ศ. 2568 พบว่ามีรายงานว่าเกิดอุบัติเหตุบนถนนมิตรภาพ ถนนสุขุมวิทหลายจุด ซึ่งมีสาเหตุหลักจากความเร็วเกิน

กำหนด และพฤติกรรมชั่วขณะมีนเมา ดำรงทางหลวงที่รับผิดชอบพื้นที่รายงานว่า ขาดกำลังพลและเครื่องมือในการตรวจวัดแอลกอฮอล์ รวมถึงมีภารกิจหลากหลายที่ต้องรับผิดชอบพร้อมกัน เช่น การอำนวยความสะดวก การจัดการจราจร และการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ สถานการณ์นี้อาจสะท้อนถึงปัญหา “บทบาทหน้าที่เกินภาระงาน” (Role Overload) และอาจสะท้อนถึงภาวะ “ขาดสมรรถนะเชิงเทคนิคและทรัพยากร” ซึ่งอาจมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานได้โดยตรง ในสถานการณ์นี้ จึงเกิดคำถามสำคัญว่า บทบาทหน้าที่ที่ตำรวจทางหลวงได้รับมอบหมายนั้น มีผลต่อ “ความสามารถในการปฏิบัติงาน” หรือไม่ และมีองค์ประกอบใดของบทบาทหน้าที่ที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจเหล่านี้

บทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองบังคับการตำรวจทางหลวง จะมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันไปตามพันธกิจของตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ข้าราชการตำรวจทางหลวงในหน้าที่บางนายอาจปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานอยู่ตลอดเวลา โดยที่บางตำแหน่งหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่นอกหน่วยงานตลอดเวลา ดังนั้น การเรียนรู้ในบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจนตามที่ได้มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานในแต่ละตำแหน่งหน้าที่ในงานอย่างชัดเจน แต่ในขณะเดียวกันต้องเข้าใจในบทบาทหน้าที่การสร้างความสัมพันธ์ การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถเพิ่มมากยิ่งขึ้นตลอดเวลา จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ข้าราชการตำรวจทางหลวง จำเป็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ต้องมีความรู้ความสามารถในการการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อาทิ หน้าที่รับผิดชอบอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในเส้นทางทางหลวง ต้องปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่บนทางหลวงในเส้นทางรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย การบังคับใช้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ ภายใต้สถานการณ์ที่อาจเกิดอันตรายขึ้นบนถนนหลวง รวมถึงอันตรายจากบุคคลในรูปแบบต่างๆ ที่ข้าราชการตำรวจทางหลวงต้องเผชิญ เพื่อให้การปฏิบัติงานได้สำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณค่า ซึ่งข้าราชการตำรวจทางหลวงที่ได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในงานที่ไม่สอดคล้องกัน อาจก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานนั้น ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด อาจก่อให้เกิดความเครียดจากการปฏิบัติงานสะสม และทำให้เกิดเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดเสียผลกระทบทางลบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างไม่คาดฝันขึ้นได้

ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการตำรวจทางหลวงที่ได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบสำคัญในการสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนในการใช้รถใช้ถนน และ หน้าที่การอำนวยความสะดวก

ช่วยเหลือประชาชนทั้งที่ได้รับการร้องขอหรือไม่ได้รับการร้องขอก็ตาม ดังนั้น บทบาทหน้าที่ที่ข้าราชการตำรวจทางหลวงได้รับและนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับหน้าที่นั้นตามกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ รวมถึงบทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน และบทบาทในการพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามบทบาทหน้าที่นั้นได้อย่างถูกต้อง มีคุณค่า อันจะนำมาสู่ภาพลักษณ์ที่ดีของข้าราชการตำรวจทางหลวง และ หน่วยงานกองบังคับการตำรวจทางหลวงต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวงที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงอันประกอบด้วย 5 สถานีสสำคัญ ได้แก่ 1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา รับผิดชอบ จังหวัดฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ 2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบ จังหวัดชลบุรี 3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 อำเภอเมือง จังหวัดระยอง รับผิดชอบ จังหวัดระยอง 4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี รับผิดชอบ จังหวัดจันทบุรี – ตราด และ 5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี รับผิดชอบ จังหวัดปราจีนบุรี – สระแก้ว โดยการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ได้สารสนเทศสำคัญประกอบการนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างความตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง และ นำมาพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาเรื่อง บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3
- 2) เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

1.3 สมมติฐานการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

- 1) บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 มีความแตกต่างกันจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 2) ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เน้นการศึกษาในกลุ่มข้าราชการตำรวจทางหลวงที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้สามารถอธิบายความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 และ สามารถอธิบายระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย

- 1) บทบาทด้านการบริหารและการบริการ
- 2) บทบาทด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 3) บทบาทด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ
- 4) บทบาทด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร

ขอบเขตด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

- 1) ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน นโยบายและเป้าหมายของหน่วยงาน
- 2) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ
- 3) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า
- 4) ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษานี้ สามารถอธิบายครอบคลุมเฉพาะความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ประกอบด้วย 5 สถานี คือ

1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรารับผิดชอบ จังหวัดฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ

2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบจังหวัดชลบุรี

3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 อำเภอเมือง จังหวัดระยอง รับผิดชอบ จังหวัดระยอง

4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี รับผิดชอบ จังหวัดจันทบุรี – ตราด

5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี รับผิดชอบ จังหวัดปราจีนบุรี – สระแก้ว

ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษานี้ เก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลา มกราคม 2568 – กุมภาพันธ์ 2568 จึงสามารถอธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัย และ ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ได้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้ มีอำนาจอธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัย และระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่อง บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้ประโยชน์จากการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ทำให้ได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัย และระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

2) ทำให้ได้สารสนเทศเพื่อเสนอเป็นแนวทางการสร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กับ ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ประกอบการวางแผนการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของกองบังคับการตำรวจทางหลวงให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาเรื่อง บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เพื่อสร้างความเข้าใจในการผลการศึกษาครั้งนี้ ในทิศทางเดียวกัน ดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะเฉพาะบุคคลของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยประกอบด้วย

เพศ หมายถึง ลักษณะเพศสภาพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

อายุ หมายถึง อายุของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

รายได้ หมายถึง รายรับรวมเฉลี่ยปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัย หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ

1) บทบาทด้านการบริหารและบริการทั่วไป หมายถึง บทบาทของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในการปฏิบัติหน้าที่ประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการติดต่อประสานงานให้กับผู้รับบริการ การจัดความพร้อมบริการประชาชนได้สอดคล้องตามความต้องการ

ของประชาชนอย่างเพียงพอเหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐาน และกฎ ระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน รวมถึงความสะดวก รวดเร็วและกำหนดระยะเวลาในการบริการ การอำนวยความสะดวกสำหรับประชาชนผู้รับบริการที่มีความหลากหลาย การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำมาประยุกต์ปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

2) บทบาทด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หมายถึง การปรับปรุงพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดทำระบบศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหน่วย เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานให้ถูกต้อง มีการเร่งรัดการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน มีการป้องกัน ปราบปราม และการแก้ไข ปัญหาต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบขาด

3) บทบาทด้านการควบคุมและจัดการจราจร หมายถึง การจัดระบบและวางแผนจัดการจราจร อำนวยความสะดวกการจราจรและบังคับใช้กฎหมายของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาจราจร การประชาสัมพันธ์การทำงานเพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของ กองกำกับการ 3

4) บทบาทด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร หมายถึง การรับฟังความคิดเห็น ร่วมกับข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ทุกระดับ ทั้งเพื่อนข้าราชการตำรวจผู้บังคับบัญชา รวมถึงการใส่ใจให้ความสำคัญกับทุกข์สุขของเพื่อนข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ทุกระดับอย่างใกล้ชิด การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันปัญหาการทุจริต คอรัปชั่น และการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถที่สำคัญเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ รับผิดชอบ

ความสามารถในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่รับผิดชอบของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ให้สามารถบรรลุเป้าหมายตาม เกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติ หรือ คำสั่งการ ความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการ ผู้รับบริการคือประชาชนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมถึงความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ รับผิดชอบต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ การศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานนี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน คือ

1) ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยมีการบังคับใช้ได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ

2) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ มีปริมาณงานในหน้าที่รับผิดชอบที่เหมาะสมของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

3) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่สามารถทำได้สำเร็จบรรลุเป้าหมายได้ตามที่ได้รับมอบหมายหรือตามที่หน่วยงานวางแผนไว้ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดของของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

4) ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่มีความยืดหยุ่น มีการประสานงาน ขอมรับและเคารพในความคิดเห็นระหว่างเพื่อนร่วมงานและและผู้บังคับบัญชา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3” มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 2) ศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่กับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดย ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- 1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่
- 2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน
- 3) ข้อมูลพื้นฐานของตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3
- 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 5) กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ (Role)

บทบาทหน้าที่ : ความหมาย

บทบาท (Role) เป็นพฤติกรรมและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Function) ที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใด ก็ควรแสดง พฤติกรรมให้ตรงและเหมาะสมกับหน้าที่ ความรับผิดชอบนั้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ของคำว่า บทบาท (Role) ไว้ ดังนี้

Biddle (1986) เสนอหลักการสำคัญทางบทบาทที่ว่า บุคคลหนึ่งจะมีบทบาทตามที่สังคมหรือองค์กรคาดหวัง หากบทบาทไม่ชัดเจนหรือมีความขัดแย้ง จะทำให้เกิดความเครียดและลดประสิทธิภาพการทำงาน

ทฤษฎีบทบาท (Role Theory) เป็นแนวคิดที่ใช้เพื่ออธิบายพฤติกรรมของบุคคลในบริบทของโครงสร้างสังคมและองค์กร โดยเน้นว่าแต่ละบุคคลมี “บทบาท” ที่สังคมหรือองค์กรคาดหวังให้ปฏิบัติ ซึ่งบทบาทเหล่านี้ประกอบด้วย “สิทธิ หน้าที่ และพฤติกรรมที่เหมาะสม” ตามที่กำหนดไว้ (Biddle, 1986) ตัวอย่างเช่น ข้าราชการตำรวจทางหลวงต้องปฏิบัติตามบทบาททั้งในด้านการรักษาความปลอดภัยบนถนน การควบคุมความเร็ว การตรวจสอบเอกสาร และการช่วยเหลือประชาชนในเหตุฉุกเฉิน ในทางปฏิบัติ หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินบทบาทได้ตามที่คาดหวัง เช่น ไม่สามารถดูแลความปลอดภัยบนถนนได้อย่างต่อเนื่อง หรือขาดการประสานงานระหว่างพื้นที่ จะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในบทบาท (Role Conflict) และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมสรุปได้ว่า ทฤษฎีบทบาทที่เสนอโดย Biddle จะมุ่งเน้นถึงการคาดหวังในบทบาทที่แต่ละบุคคลต้องปฏิบัติตาม

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2538 (2539) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า หมายถึง การทำตามบท การทำตามบท หรือ การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้

Getzels, Lipham & Campbell (1968) เสนอว่าบทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกผู้อื่นคาดหวังว่าจะต้องแสดงออกให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่ทำงานของบุคคล

Good (1959) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง รูปแบบ ของพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จเป็นไปตามความคาดหวังของบุคคลหรือสอดคล้องกับตำแหน่งนั้น ๆ

ภิญโญ สาร (2516) ได้ให้ความหมาย บทบาท ว่าหมายถึง ความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าบุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งและบทบาท มีความคู่กับตำแหน่งที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ

รุ่งสวรรค์ วรรณสุทธิ์ (2544) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทว่าหมายถึง พฤติกรรมที่สังคมคาดหวังจากตำแหน่ง หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของ ตำแหน่ง เช่น กรูมีบทบาท คือ การอบรมสั่งสอนให้คนเป็นคนดี

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525) กล่าวถึงการแสดงบทบาทตามตำแหน่งว่าเป็นการแสดงบทบาทตามตำแหน่งที่บุคคลครองอยู่นั้นถือว่าเป็นบทบาทจริงซึ่งยึดถือตามนิสัยและหน้าที่ของตำแหน่งและสอดคล้องกับค่านิยมและปทัสถานของสังคม การแสดงบทบาทตามตำแหน่งย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องย่อมมีความมุ่งหวังหรือมีความหวังหรือมีความคาดหวังในบทบาทที่ผู้สวมตำแหน่งจะแสดงซึ่งเรียกบทบาทที่มุ่งหวัง ซึ่งแนวความคิดนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ Davis (1962) ซึ่งได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาท และความรับผิดชอบกำหนดควบคู่ไว้กับตำแหน่งนั้นเสมอ บทบาทและความรับผิดชอบที่กำหนดไว้นี้จะต้องเป็นที่รับรู้และเข้าใจกันระหว่างบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเอง และบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวความคิดของ Griffiths (1964) ได้กล่าวสรุปกับคำว่า “บทบาท” ตามทฤษฎีบทบาท Getzels-Guba' Role Theory ว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในระบบสังคมจะแสดงพฤติกรรมส่วนหนึ่งออกมาจากสิ่งที่ตนคิดว่าผู้อื่นคาดหวังให้ตนปฏิบัติและอีกส่วนหนึ่งออกมาจากสิ่งที่ผู้อื่นต้องการให้คนปฏิบัติจริง ความคาดหวังดังกล่าวนี้เรียกว่า “บทบาท” และ บทบาทในสังคมของบุคคลได้รับอิทธิพลมาจากบุคลิกภาพของคนอีกด้วย

Secord & Backman (1964) ได้กล่าวถึงความหมายของ บทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่คาดหวังของบุคคล 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งคือ ผู้ดำรงตำแหน่ง และฝ่ายหนึ่งคือ ผู้ดำรงตำแหน่ง และอีกฝ่ายหนึ่งคือ บุคคลที่เกี่ยวข้อง กับตำแหน่งนั้น

กรองแก้ว อยู่สุข (2533) ให้ความหมายบทบาท คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่คาดหวังของบุคคลจะแสดงออกในกิจกรรมที่ทำร่วมกับผู้อื่น บทบาทจะสะท้อนให้เห็นถึงตำแหน่งของบุคคลในองค์กรหรือในระบบสังคมนั้นรวมไปถึงหน้าที่ สิทธิ ความรับผิดชอบและอิทธิพลของแต่ละบุคคลด้วย

ขบวน พลตรี (2530) ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่ ปฏิบัติตามสถานภาพที่สังคมกำหนดให้บุคคลกระทำสิ่งนั้น

พะยอม วงศ์สารศรี (2534) ให้ความหมาย บทบาท คือ สิทธิหน้าที่ที่ถือปฏิบัติ ตามที่ตนดำรงตำแหน่งอยู่ในสถานนั้น ๆ

พรพิมล จันทรพลับ (2531) กล่าวว่า บทบาท เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่หรือการแสดงออกตามความคิด หรือคาดหวังเมื่ออยู่ภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง โดยถือเอาฐานะหรือหน้าที่ทางสังคมเป็นเกณฑ์

ณรงค์ เสียงประชา (2537) กล่าวว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพ เป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนดให้บุคคลกระทำตามหน้าที่

จากแนวคิดของนักวิชาการและจากพจนานุกรมดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีการให้ความหมายของบทบาทสอดคล้องไปในแนวเดียวกัน โดยมีลักษณะสำคัญสรุปได้ 3 ประการ คือ

- 1) เป็นการแสดงพฤติกรรมที่สังคมคาดหวังจากบทบาทตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ
- 2) เป็นการกระทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 3) เป็นการแสดงออกตามสถานภาพ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ จำรัส คิ้วสุวรรณ และจิตติพงษ์ ธรรมานุสรณ์ (2522) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทดังนี้ บทบาท หมายถึง การแสดงถึงพฤติกรรมของ บุคคลตาม สิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบของสถานภาพ แบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ

- 1) บทบาทตามความคาดหวัง (Expected Role) เป็นบทบาทที่ต้องแสดงตาม ความ คาดหวังของผู้อื่น เช่น บทบาทของนักเรียนตามความคาดหวังของครู
- 2) บทบาทตามลักษณะการรับรู้ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่เจ้าของ สถานภาพ รับรู้ว่าตนควรมีบทบาทอย่างไร
- 3) บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual Role) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพได้ แสดงออกจริง ซึ่งอาจเป็นบทบาทตามที่ตั้งมคาดหวัง หรือเป็นบทบาทที่ตนเองคาดหวัง หรือ อาจจะไม่เป็นบทบาทตามที่ตั้งมคาดหวังและตนเองคาดหวัง

ดิน ปรัชญพฤษ (2538) เสนอว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำ

ณรงค์ เสียงประชา (2541) ได้ให้ความหมายว่า “บทบาท” คือพฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพ เป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้ บุคคลต้องกระทำตามหน้าที่ เช่น คุณครูต้องสอนนักเรียน ข้าราชการตำรวจต้องพิทักษ์สันติราษฎร์ ข้าราชการทหารต้องเป็นรั้วของชาติ

บุตรต้องเชื่อฟังบิดามารดา เป็นต้น เมื่อบุคคลมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมากขึ้นย่อมจะต้องแสดงบทบาทหลายบทบาทมากขึ้นหรือตามสถานะทางสังคม หรือสถานะความสัมพันธ์ และในบางครั้งบทบาทที่เกิดขึ้นของบุคคลอาจเกิดความขัดแย้งกันขึ้นได้ เช่นขณะที่บุคคลแสดงบทบาทเป็นผู้บังคับบัญชา แต่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในหน่วยราชการที่บุคคลนั้นรับผิดชอบมีฐานะเป็นบิดาของผู้บังคับบัญชา ซึ่งในสถานภาพดังกล่าวนี้ การแสดงบทบาทในฐานะที่บุตรจะต้องเชื่อฟังบิดาต้องเคารพบิดา ดังนั้นในกรณีนี้อาจเกิดความขัดแย้งในบทบาทขึ้นได้ ก่อให้เกิดความอึดอัดใจและจำเป็นต้องหาทางเลือกในการปฏิบัติ ลักษณะเช่นนี้จะเป็นปัญหาที่เกิดจากบทบาทขัดแย้งกันเมื่อบุคคลได้ดำรงตำแหน่งในสังคมย่อมจะต้องแสดงบทบาทตามตำแหน่งนั้นๆ ตำแหน่งเดียวกันแต่ผู้ดำรงตำแหน่งคนละอย่างอาจมีบทบาทต่างกันไป เพราะต่างคนต่างมีนิสัยความคิดความสามารถ การอบรม กำลังใจ มूलเหตุจูงใจ ความพอใจในสิทธิ หน้าที่ สภาพของจิตใจร่างกายที่ไม่เหมือนกัน ฉะนั้นบทบาทจึงเป็นเพียงรูปการณ์ (Aspect) ทาง พฤติกรรมของตำแหน่ง

สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม (2545) เสนอความหมายของบทบาทที่มีความหมายใกล้เคียงกับสถานภาพมากซึ่งบทบาท เป็นสิ่งที่บุคคลในสถานภาพต่าง ๆ พึงกระทำก็คือเมื่อสังคมกำหนดสิทธิ และหน้าที่ให้สถานภาพ ใดอย่างไร และบุคคลในสถานภาพนั้นย่อมจะต้องประพฤติหรือ ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพ เป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลต้องกระทำตามสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือกระทำโดยจะมีความเกี่ยวเนื่องกับอำนาจหน้าที่เป็นตัวกำหนด เช่น ข้าราชการตำรวจมีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมาย และ บริการประชาชน ดูแลทุกข์สุขของประชาชน คุณครูมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนนักเรียน ข้าราชการทหารมีบทบาทในการป้องกันประเทศ

ประเภทของบทบาท

บุคคลในสังคมจะแสดงบทบาทต่างๆ แตกต่างกันไป โดยที่การแสดงบทบาทของบุคคลจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงลักษณะของบุคคลนั้นได้ ดังนั้น จึงมีผู้แบ่งลักษณะและประเภทของบทบาทไว้ ดังนี้

สงวนศรี วิรัชชัย (2527) ได้สรุปลักษณะของบทบาทไว้ 5 ประการ คือ

- 1) บทบาทตามที่กำหนด (Prescribed Roles) หมายถึง บทบาทที่สังคม กลุ่ม หรือ องค์กร กำหนดไว้ว่าเป็นรูปแบบของพฤติกรรมประจำตำแหน่งต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคม กลุ่ม หรือองค์กรนั้น ๆ
- 2) บทบาทที่ผู้อื่นคาดหวัง (Expected Roles) หมายถึง บทบาทหรือรูปแบบ ของพฤติกรรม ที่คนอื่น ๆ คาดหวังว่าผู้อยู่ในตำแหน่งจะถือปฏิบัติ
- 3) บทบาทตามความคิดของผู้อยู่ในตำแหน่ง (Subjective Roles) หมายถึง รูปแบบ พฤติกรรมที่บุคคลผู้อยู่ในตำแหน่งคิด เชื่อว่าเป็นบทบาทของตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่
- 4) บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Enacted Roles) หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมที่ผู้อยู่ในตำแหน่งได้ ปฏิบัติหน้าที่แสดงออกมาให้เห็น ซึ่งมักจะเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบทบาท ตามความคิดของผู้ อยู่ในตำแหน่ง แต่อาจมีกรณีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมคาดหวังผู้อื่น ทั้ง ๆ ที่ บทบาทนั้นไม่ตรงกับ บทบาทตามความคิดของตน
- 5) บทบาทที่ผู้อื่นรับรู้ (Perceived Roles) หมายถึงรูปแบบพฤติกรรมที่ผู้อื่น ได้รับทราบ เกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทของผู้อยู่ในตำแหน่ง ซึ่งโดยธรรมชาติการรับรู้ของคนเรา จะมีการเลือก รับรู้ และมีการรับรู้ที่ผิดพลาดไปจากความเป็นจริงได้ด้วยอิทธิพลจาก ประสบการณ์หลายอย่าง ดังนั้น เมื่อผู้อยู่ในตำแหน่งปฏิบัติบทบาทโดยแสดงพฤติกรรมอย่าง หนึ่ง ผู้ที่ได้พบเห็นอาจรับรู้ พฤติกรรมหรือบทบาทนั้น ในทางที่แตกต่างกันและอาจแตกต่าง ๆ ไปจากบทบาทตามความคิดของ ผู้อยู่ในตำแหน่งด้วย

จันตดา สารเวียง (2543) ได้สรุปคำว่าบทบาทไว้ว่า คือการแสดงพฤติกรรมของบุคคลตาม นัยสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบของสถานภาพ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยต่อไปนี้

- 1) สถานภาพ ซึ่งบุคคลได้สถานภาพมาจาก ทาง คือสถานภาพโดยกำเนิด สถานภาพที่ได้ สร้างขึ้นภายหลัง และสถานภาพที่ได้มาโดยควบคู่กัน
- 2) บทบาท การแสดงบทบาทแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ
 - 2.1) บทบาทตามความคาดหวัง คือ บทบาทที่ต้องแสดงตามความคาดหวังของ บุคคลอื่น
 - 2.2) บทบาทตามลักษณะการรับรู้ เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพรับรู้เองว่าตน ควรจะมีบทบาทอย่างไร
 - 2.3) บทบาทที่แสดงจริงเป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริงซึ่งอาจเป็น บทบาทที่สังคมคาดหวัง หรือเป็นบทบาทที่ตนเองคาดหวัง หรืออาจเป็นทั้งสองอย่างควบคู่กันไป

งาน อคิวัฒน์สิทธิ์ และคณะ (2545) ได้กล่าวถึงลักษณะของบทบาทไว้ 3 ลักษณะ คือ

1) บทบาทในอุดมคติ (Ideal Role) เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมาย หรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งผู้มีสถานภาพหนึ่งๆ ควรกระทำแต่อาจไม่มีใครทำตามนั้นก็ได้

2) บทบาทที่บุคคลเข้าใจ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ ที่คาดคิดด้วยตัวเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทัศนคติ บุคลิกภาพและ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

3) บทบาทแสดงออกจริง (Actual or Enacted Role) เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย สถานการณ์ดังกล่าวอาจเป็น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม เช่น การกีดกันของกลุ่มต่างๆ และบทบาทที่กระทำ จริงอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติหรือบทบาทที่บุคคลรับรู้ก็ได้

สรุปได้ว่า ถ้าบทบาททั้งหลายมีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะบทบาทตามความคิด ของผู้ อยู่ในตำแหน่ง บทบาทที่ผู้อื่นอื่นคาดหวังบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่ผู้อื่นรับรู้ ก็จะเป็นความสัมพันธ์ทางสังคมที่ราบรื่น แต่ถ้าบทบาทดังกล่าวไม่สอดคล้องกันเช่น บทบาทที่ ปฏิบัติจริง ไม่ตรงกับบทบาทที่ผู้อื่นคาดหวัง ไม่ตรงกับบทบาทตามความคิดของผู้ อยู่ในตำแหน่ง ฯลฯ สถานการณ์เช่นนี้จะทำให้เกิดความขัดแย้งของบทบาท (Role Conflicts)

แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและตำแหน่งในงาน

การปฏิบัติงานตามบทบาทของตนเองให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพบทบาทที่รับมา ตามข้อตกลงของสังคมนั้น นักวิชาการได้สรุปเป็นทฤษฎีบทบาทไว้ดังต่อไปนี้

Linton (1936) ให้แนวคิดเกี่ยวกับสถานภาพหรือฐานะ (Status) และบทบาท (Role) ไว้ว่า สถานภาพเป็นนามธรรมหรือตำแหน่งซึ่งฐานะจะเป็นตัวกำหนดบทบาทของตำแหน่งนั้นว่ามีภารกิจ และหน้าที่อย่างไร ดังนั้นเมื่อมีตำแหน่งสิ่งใด ตามมาคือ บทบาทของตำแหน่งซึ่งทุกตำแหน่งต้องมียุทธศาสตร์กำกับ

Pearson (2011) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ในสังคมทำให้มนุษย์ต้องเพิ่มบทบาทพิเศษของแต่ละบุคคลซึ่งคนในสังคม มีความจำเป็นที่ ต้องติดต่อสัมพันธ์กัน ต้องมีความ

สนใจกันเป็นพิเศษและให้ความเห็นว่า สภาพสังคมใน โรงเรียนจะประกอบด้วย ครูใหญ่ ครู นักเรียน ซึ่งต้องติดต่อสัมพันธ์กัน และมีความสนใจกัน เป็นพิเศษ

Homan (1950) กล่าวว่า ตำแหน่งเป็นสาระของพฤติกรรมสัมพันธ์บุคคลจะปฏิบัติอย่างไร ก็ต่อเมื่อเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและคิดเสมอ ว่าตำแหน่งเป็นเพียงปัจจัยที่กระตุ้นให้บุคคล เกิดการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมเท่านั้น ดังนั้น บุคคลจะเปลี่ยนบทบาทไปตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสังคม

Homanis Role Theory (1958) ได้กล่าวว่าบุคคลจะเปลี่ยนบทบาทไปตามตำแหน่งเสมอ เช่น ตลอดกลางวันแสดงบทบาทสอนหนังสือเพราะมีตำแหน่งเป็นคุณครู ส่วนภายหลังเมื่อเลิกสอน แสดงบทบาทเรียนหนังสือ เพราะมีตำแหน่งเป็นนิสิตภาคสมทบ เป็นต้น

Parson's Role Theory (1961) เสนอว่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคมทำให้มนุษย์ ต้องเพิ่มบทบาทของตนเช่น บุคคลที่มีเพื่อนมากก็ต้อง แสดงบทบาทมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

Nader's Role Theory (1960) เสนอว่าบทบาทคือส่วนประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรมใน 3 ลักษณะ คือส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท เช่น ข้าราชการตำรวจต้องมีความแม่นยำในข้อกฎหมาย เป็นผู้มีความกล้าหาญ เชื่อถือ ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาทและขาดมิได้ เช่น ข้าราชการตำรวจต้องจับผู้ร้าย ดูแลความปลอดภัยให้ประชาชน และส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย เช่น ข้าราชการตำรวจต้องเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย และเป็นพนักงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติตนเองตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชน และต้องปฏิบัติตามระเบียบข้าราชการตำรวจอย่างเคร่งครัด โดยอาจกำหนดในรูปแบบสมการได้ดังต่อไปนี้

$$P = f(a, b, c, \dots)$$

โดยกำหนดให้

P คือ บทบาท

a คือ ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท

b คือ ส่วนประกอบที่มีผลต่อบทบาทและขาดมิได้

c คือ ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย

จากสมการอธิบายได้ว่า บทบาทจะต้องประกอบด้วยส่วนประกอบหลาย ๆ ส่วน อย่างน้อย 3 ส่วน ขึ้นไปจนถึง n ส่วน

Merton's Role Theory (1957) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลแต่ละคนจะต้องมีตำแหน่งและบทบาทควบคู่กันไปซึ่งไม่เหมือนกัน บทบาทจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับทักษะของสังคมที่เขาสังกัดอยู่ ตลอดจนลักษณะของบุคคลในสังคมนั้น

Guskin's Role Theory (1971) ได้กล่าวว่าพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนคือผลที่ได้จากตำแหน่งทางสังคมของเขานั้นเองและทฤษฎีบทบาทจัดเป็น ข้อตกลงประการแรกที่สถาบันต่างๆ ในสังคมคาดหวังว่าบุคคลที่ได้รับตำแหน่งต่างๆ ควรปฏิบัติ อย่างไรบ้าง

สรุปได้ว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมที่บุคคลในสังคมหรือในหน่วยงาน ในองค์กร มีการแสดงออกตามสถานภาพ หรือตำแหน่ง สิทธิหน้าที่ตามความคาดหวังของสังคม หน่วยงาน หรือองค์กรตามที่ได้รับมอบหมาย โดยการแสดงออกในบทบาทของแต่ละบุคคลอาจมีความสอดคล้องหรือเกิดความขัดแย้งกับความคาดหวังของสังคม หน่วยงาน หรือองค์กรก็ได้ ทั้งนี้ บทบาทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบทบาททางสังคม หน่วยงานหรือในองค์กรจะถูกกำหนดและมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนถึงสิทธิและหน้าที่ของบุคคลนั้น โดยบุคคลจะต้องทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตนที่เป็นทางการตามที่ได้มีการกำหนดไว้ และในขณะเดียวกันต้องมีการเรียนรู้ถึงบทบาทที่ไม่ได้มีการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หรือไม่ได้มีการกำหนดไว้อย่างเป็นทางการ แต่เป็นแนวปฏิบัติที่มีการปฏิบัติสืบทอดติดต่อกันมาเป็นระยะเวลานาน จนอาจเป็นวัฒนธรรมขึ้นได้ โดยในการศึกษาครั้งนี้ กล่าวได้ว่าสำหรับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ซึ่งมีสถานภาพทางหน่วยงานที่อยู่ในองค์การสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และมีบทบาทในด้านต่างๆ ซึ่งข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ต้องทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานให้ถูกต้อง ชัดเจนอันเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน ให้เกิดการยอมรับจากประชาชนต่อไป

โดยเฉพาะหากบุคคลมีการรับรู้ถึงบทบาทของตน ตามที่ Bloom (1971) ได้อธิบายความหมายที่สอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้ไว้ว่า หากบุคคลมีการรับรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยเข้าใจถึงความสามารถทางปัญญาและทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ได้แก่

- 1) ความสามารถที่จะให้ความหมายของคำ หรือการแปลความหมาย
- 2) ความสามารถในการเข้าใจความหมายของการคิดหรือการตีความในความหมายนั้น
- 3) ความสามารถในการคาดคะเนถึงสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น ได้จากการกระทำหรือเป็นการประเมินค่าในสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น

ดังนั้น บุคคลจะมีความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องมีองค์ประกอบทางความสามารถดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ Rosenberg & Hovland (1960) ได้เสนอหลักการสำคัญเกี่ยวกับความเข้าใจได้แก่ ความเชื่อ หรือความนึกคิด (Concept) หรือการตระหนัก (Conception) ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางดีและทางไม่ดี ความรู้ ความเข้าใจนี้เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดจากกลุ่มสังคมมาสู่ตัวบุคคล เช่น ถ้ามีผู้แทนให้บุคคลเข้าใจและรู้ว่าการปกครองในการทำงาน หรือประชาธิปไตยในองค์การคืออะไร บุคคลนั้นก็อาจเกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานในบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของบุคคลนั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่าหากบุคคลตระหนัก เข้าใจในบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตน รวมถึงมีความสามารถเข้าใจ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ รายละเอียดของข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล หรือเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละบุคคลตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญและสามารถนำความรู้ ที่เก็บรวบรวมมาใช้ดัดแปลง อธิบาย เปรียบเทียบในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างมีเหตุผล ถูกต้องกับบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ สามารถสื่อสารข้อมูล ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเรียงลำดับความสำคัญของหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม เป็นระเบียบ จะสามารถทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณค่า

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน

การศึกษาถึงความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงาน มีนักวิชาการจำนวนมากได้อธิบายโดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ (Competency Theory) มาประกอบการอธิบายถึงความสามารถที่บุคคลต้องมีเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมทั้ง “ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude)” ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งในองค์การภาครัฐ และ ภาคเอกชน ตัวอย่างเช่น ดำรงตำแหน่งหลวงที่มีความรู้เรื่องกฎหมายจราจร มีทักษะในการเจรจา และมีเจตคติที่ดีต่อประชาชน จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นและประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายได้ดีกว่าผู้ที่ขาดสมรรถนะเหล่านี้ โดย

แนวคิดด้านสมรรถนะ จะเน้นถึงความสามารถเชิงพฤติกรรม หรือ ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลัก 3 ประการ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ (Boyatzis, 1982) อันจะส่งผลทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

ความหมายของ ความสามารถในการปฏิบัติงาน

การที่จะปฏิบัติงานใดๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายนั้นสิ่งสำคัญ คือ บุคคลที่รับผิดชอบงานนั้นๆ จะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานนั้นได้เป็นอย่างดี องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่เป็นปัจจัยของการปฏิบัติงานที่ดีของแต่ละบุคคลในองค์กร นั้นคือความสามารถ จะเป็นเครื่องกำหนดสมรรถนะ (Capacity) ของบุคคลในการทำงานเพื่อองค์กร ความสามารถเป็นอิทธิพลที่มีผลต่อลักษณะของตัวบุคคล ผลงานขององค์กรจะมีประสิทธิภาพ หรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับความสามารถของตัวบุคคลในองค์กร (Hunt, 1979 อ้างถึงใน ธงชัย สันติวงษ์, 2536)

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาถึงระดับความสามารถของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 4 ในด้านต่อไปนี้

1) ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยมีการบังคับใช้ได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ

2) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ มีปริมาณงานในหน้าที่รับผิดชอบที่เหมาะสมของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

3) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่สามารถทำได้สำเร็จบรรลุเป้าหมายได้ตามที่ได้รับมอบหมายหรือตามที่หน่วยงานวางแผนไว้ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดของของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

4) ความสามารถการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่มีความยืดหยุ่น มีการประสานงาน ขอมรับและเคารพในความคิดเห็นระหว่างเพื่อนร่วมงานและและผู้บังคับบัญชา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้กล่าวถึงความสามารถไว้ว่า หมายถึง คุณสมบัติที่เหมาะสมในการปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับความสามารถในภาษาไทยหลายคำ ได้แก่ สมรรถภาพ หรือ สมรรถนะ เป็นต้น

พจนานุกรมภาษาอังกฤษฉบับ เอ.ยู.เอ. (Longman Dictionary of American English, A.U.A. Edition, อ้างถึงใน ขวัญเรือน วัฒนา 2534) ได้ให้ความหมายว่า ความสามารถ คือ พลังและความชำนาญหรือทักษะที่จะทำ ที่จะคิด หรือจะทำอะไรๆ ก็ตาม ส่วน “Performance” คือ การปฏิบัติงานที่มุ่งให้เกิดผลของงาน

Klender (1974, อ้างถึงใน ถนอมศักดิ์ อิศระภาพ 2541) อธิบายว่าความสามารถ (Ability) หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมของคนที่มีแนวโน้มแสดงให้เห็นถึง ความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานนั้น

Funk & Wagnalis (1974 อ้างถึงใน ถนอมศักดิ์ อิศระภาพ, 2541) อธิบายความหมายของความสามารถ ในเชิงจิตวิทยาว่าความสามารถ (Ability) หมายถึง สิ่งที่บุคคลสามารถปฏิบัติ หรือกระทำได้โดยเป็นผลมาจากการพัฒนาและรับการฝึกอบรม

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2521) กล่าวว่า ความสามารถในการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องกำหนดการปฏิบัติงานของบุคคลนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงาน

อมร นนทสุต (2548) กล่าวว่า ความสามารถ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนขององค์การ ซึ่งความสามารถของ มนุษย์เป็นผลมาจากสิ่ง 3 ประการ คือ

- 1) ความสามารถด้านสติปัญญา
- 2) ประสบการณ์การศึกษา
- 3) การฝึกอบรม เพื่อให้เกิดพัฒนาการและทักษะ

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2527) ได้ให้ความหมายของ “การปฏิบัติ” ว่าเป็น ปฏิบัติ หรือ กิจกรรมทุกชนิดของสิ่งที่มีชีวิต จะสังเกตได้หรือไม่ได้ก็ตาม รวมทั้งที่มีอยู่ภายใน และแสดงออกมาภายนอก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) ได้เสนอว่า “พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ” เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย รวมทั้งการปฏิบัติและ พฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่งๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือ บุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่า อาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไปนี้เป็นพฤติกรรมสุดท้ายที่เป็น เป้าหมายของการศึกษา ต้องอาศัย พฤติกรรมระดับต่างๆ เป็นส่วนประกอบทั้งทางความรู้และ ทักษะ สามารถประเมินผลได้ง่าย แต่ กระบวนการในการที่จะก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมนี้ต้อง อาศัยเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน

จากหลักการและแนวคิดที่กล่าวมา สรุปได้ว่าความสามารถในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ ความคิด และเข้าใจในงานที่ตนเองรับผิดชอบ และสามารถทำสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้องโดยมีใจรักในงานและเห็นคุณค่าของงานในวิชาชีพที่ตนทำ ซึ่งเป็นผลจากการที่บุคคลเรียนรู้ ได้ประสบการณ์ หรืออบรมจนพัฒนาตนเองได้ และแสดงออกอย่างเหมาะสมในการที่จะกระทำ หรือแก้ปัญหาการทำงานของตนเองตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน

Fleiseman & Barlett (1969 อ้างถึงใน ลิจิต กาญจนารักษ์ 2548) ได้สำรวจงานวิจัยทางจิตวิทยา การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของ มนุษย์แล้วสรุปว่า ความสามารถของมนุษย์ จะมี 5 ลักษณะ คือ

1) ความสามารถเป็นผลผลิตของวุฒิภาวะและการเรียนรู้ วุฒิภาวะจะเป็นตัวกำหนดขอบเขตความจำกัดของความสามารถที่จะเรียนรู้หรือพัฒนาไปได้ การฝึกหัด การได้มีประสบการณ์ จะช่วยส่งเสริมให้สิ่งที่ถึงวุฒิภาวะแล้วเกิดความเจริญขึ้นมา

2) ความสามารถมีลักษณะคงที่และยากต่อความเปลี่ยนแปลงในวัยผู้ใหญ่ เช่น ความ คล่องของการใช้มือ จะพัฒนาได้ดีในวัยเด็กตอนปลายและวัยรุ่น แต่เมื่อถึงวัยผู้ใหญ่ตอนปลายแทบ จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง

3) ความสามารถในการในปัจจุบันจะมีผลต่ออัตราความก้าวหน้าของการเรียนรู้งานใหม่
บางงาน หมายความว่าความสามารถของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้น ความสามารถชนิดหนึ่ง จะ
เป็นพื้นฐานของความสามารถอีกชนิดหนึ่งได้

4) ความสามารถในการในปัจจุบันจะมีผลต่ออัตราเร็วในการเรียนงานใหม่

5) เมื่อระบุถึงความสามารถหมายถึงความสามารถในภาพรวมไม่เฉพาะเจาะจง

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าความสามารถจะเกิดได้จากผลของการมีวุฒิภาวะ
และการฝึกฝนหรือได้รับการพัฒนาทักษะในด้านนั้นๆ ซึ่งในที่นี้หากข้าราชการตำรวจทางหลวง
กองกำกับการ 3 ได้มีการฝึกฝนหรือพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ มา จะทำให้มี
ความสามารถในการปฏิบัติงาน ได้ดีเมื่อได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานในหน้าที่ นอกจากนี้ตัว
ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 เองก็จะต้องมี การศึกษาเรียนรู้ความรู้ใหม่และฝึกฝน
พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เป็น การศึกษาความสามารถในการ
ปฏิบัติงานในภาพรวมของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ลิขิต กาญจนารณ์ (2548) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถของมนุษย์ มี 4 ประการ คือ

1) ความสามารถทางปัญญาความรู้ ความคิด การสร้างสรรค์ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็น
กิจกรรมของสมองและระบบประสาท

2) ความสามารถของระบบจิตประสาทการเคลื่อนไหว ซึ่งหมายถึงความสามารถในการ
เคลื่อนไหวของอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย เพื่อการทำกิจกรรม และการเคลื่อนไหวของ ร่างกายนี้
เป็นผลมาจากความสมบูรณ์ของระบบประสาท

3) ความสามารถที่เป็นคุณธรรม การเห็นคุณค่าของความดีงาม การมีทัศนคติที่ดี เป็นเรื่อง
ของความสูงส่งของสภาพจิตใจ การมีสัมปชัญญะ รู้จักรับผิดชอบชั่วดี เป็นสภาพแห่งจิตใจที่ คอย
ควบคุมการกระทำ การตัดสินใจของคนให้เป็นไปในทางที่มีเหมาะสม

4) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เรียกว่า ทักษะทางสังคม
หมายถึง การเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ความสามารถในการยอมรับตนเอง และการ
ยอมรับผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติและมีความสุข

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการ ปฏิบัติงานของ
มนุษย์ว่า มาจากสิ่งสำคัญ 3 ประการ คือ ความสามารถทางสมอง ประสพการณ์ การศึกษา และการ

อบรม การมีประสบการณ์ และรู้จักจัดความสามารถของตนเองได้ ย่อมทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้ดี แต่จำนวนปีที่เคยทำงานมาไม่ได้เป็นเครื่องประกันว่าคนที่มียะเวลาในการทำงานนานกว่าจะมีประสบการณ์มากกว่าคนที่ทำงานน้อยกว่า ทั้งนี้เพราะแต่ละวันที่ทำงานย่อมมีประสบการณ์ต่างกัน

ชม ภูมิภาค (2526) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนมีความสามารถในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน ทั้งสติ ปัญญา สมรรถภาพทางร่างกายที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดทางพันธุกรรมจากยีนในโครโมโซม และด้านสิ่งแวดล้อมจากการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น พฤติกรรมการทำงานจึงแตกต่างกันไป และทำให้ประสบผลสำเร็จแตกต่าง

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า เมื่อข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ได้ศึกษาเรียนรู้มาแล้วสามารถนำ ความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ต้องปรับเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของผู้บังคับบัญชาในระดับสูงตามลำดับขั้นการบังคับบัญชาต่อไปด้วย โดยในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จะต้องสามารถปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่รับผิดชอบตามนโยบายการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง ที่มีลักษณะงานเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการใช้ถนนหลวง การอำนวยความสะดวก การแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชน การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเคร่งครัดเฉียบขาด การติดตามควบคุม กำกับ ดูแลความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตลอดจนสามารถใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เช่นการใช้สารสนเทศ และเครื่องมืออุปกรณ์ ต่างๆ มาช่วยเพิ่มคุณภาพในการปฏิบัติงาน นอกจากข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จะต้องมีความทักษะในการปฏิบัติงานแล้วจะต้องมีหลักคุณธรรม และยึดถือจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การให้บริการและการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ทั้งนี้ แนวทางการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ได้มีนักวิชาการได้เสนอแนวทางการวัดความสามารถด้านความสำเร็จที่สำคัญ คือ แยกการวัดเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการวัดความถนัด (Aptitude) เป็นการวัดว่าบุคคลสามารถเรียนรู้หรือพัฒนาตนเองที่จะทำอะไรได้บ้างเมื่อใช้ความพยายามอย่างเต็มที่และเต็มกำลังความสามารถและอีกส่วนหนึ่งเป็นการวัดความสำเร็จ (Achievement) เป็นการวัดว่าบุคคลนั้นได้

เรียนรู้การทำอะไรมา บ้างและสามารถทำได้เป็นปกติวิสัยในชีวิตจริงได้แค่ไหน (Thorndike and Hagen 1961: 22-23, อ้างถึงใน ขวัญเรือน วัฒนา 2534)

ทองหล่อ วิภาวิน (2523) ได้เสนอแนวทางการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวัดความถนัด (Aptitude) กับ การวัดความสำเร็จ (Achievement) ไว้ดังนี้

1) ต่างกันที่จุดมุ่งหมาย การวัดความสำเร็จก็เพื่อดูว่า การที่บุคคลนั้นจะมี ความสามารถปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด ในช่วงระยะเวลาที่รับผิดชอบหรือเรียนรู้มา ส่วนการวัดความถนัดนั้นก็เพื่อพิจารณาว่าบุคคลจะสามารถเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใดซึ่งผลที่ได้จะนำไปคาดคะเน อนาคตของผู้ปฏิบัติงานได้ว่า มีความสามารถไปได้ไกลเท่าไร

2) ต่างกันที่การนำผลการวัดไปใช้ การวัดความถนัดนั้นมักใช้ผลการวัดในการคาดคะเน จึงมักจะใช้ทดสอบก่อนการเรียนหรือก่อนการปฏิบัติงาน แต่การวัดความสำเร็จ หรือผลสัมฤทธิ์มักใช้วัดหลังจากเรียนแล้วหรือหลังจากการปฏิบัติงานไปแล้วในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

3) ต่างกันที่เนื้อหาของแบบทดสอบ เนื้อหาของแบบทดสอบ ความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ จะมีแนวการวัดไปในด้านความรู้ วิชาการต่างๆ แต่แนวการถาม แบบทดสอบความถนัดนั้น ผู้ตอบต้องใช้ความสามารถด้านการสังเกต การแก้ปัญหาเหตุการณ์ เฉพาะหน้า การวิเคราะห์หาเหตุผล และการเปรียบเทียบคาดคะเน ตลอดจนอุปมาอุปไมย โดยที่ ผู้ตอบต้องอาศัยความสามารถที่สะสมกันมา โดยไม่รู้ตัวตั้งแต่เด็กๆ แล้วมาคิดตอบ

โดยการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Work Evaluation) ถือเป็นกระบวนการที่เป็นระบบเพื่อการเก็บ รวบรวมวิเคราะห์ อธิบายข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ทราบว่าบุคคลมีความก้าวหน้า หรือได้รับการ พัฒนาขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการมากน้อยเพียงใด สำหรับการประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องคำนึงถึงคุณลักษณะที่ดีของการประเมินที่สำคัญคือ ต้อง 1) ครอบคลุมลักษณะงานที่ต้องการประเมิน 2) ต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน วัดได้ 3) ต้องเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน ง่ายต่อการทำความเข้าใจ 4) ต้องมีการประกาศ เผยแพร่ให้ทราบทั่วกันทั้งผู้ประเมิน และผู้ถูกประเมิน และ 5) ผลสรุปจากการประเมินนั้นต้องสามารถอธิบายได้ตามหลักเหตุผล และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดที่กำหนดไว้

ประโยชน์ของความสามารถในการปฏิบัติงาน

- 1) ช่วยทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการหรือวิธีการทำงานใหม่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 2) ช่วยเพิ่มกลยุทธ์ในการสร้างความสำเร็จในการทำงานและช่วยลดความซ้ำซ้อนของงาน
- 3) ช่วยทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ด้วยวิธีการที่รวดเร็ว
- 4) ช่วยทำให้หน่วยงานหรือองค์กรมีความเจริญก้าวหน้า หรือพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ
- 5) ทำให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ ลดความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา ทรัพยากร และกำลังคน
- 6) หน่วยงานหรือองค์กรมีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ เทคนิค วิธีการ ด้วยวิธีการทำงานที่เหมาะสม ลดปัญหาอุปสรรคและมีความสุขในการทำงาน
- 7) ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง เมื่อพัฒนาตนเองแล้วจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนานั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานและองค์กรต่อไป

โดยปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ส่งผลให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ คือ ต้องมีการคิดวิเคราะห์ว่ามีวิธีการใดที่ทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบนั้นได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้อย่างมีคุณค่า ในขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกมีความสุข มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ เกิดความมุ่งมั่นปฏิบัติงานให้เต็มความสามารถ มักมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

- 1) มีเพื่อนร่วมงานที่ดี คือในการทำงานนั้นบุคคลจะต้องรู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ และค้นคว้าแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ทำตัวให้เป็นที่ยรักของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน การที่บุคคลทำตัวเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี ไม่เพียงแต่จะทำให้บุคคลนั้นทำงานอย่างมีความสุขเท่านั้น แต่ยังเป็น การเพิ่มความก้าวหน้าอีกด้วย การช่วยเหลือคนอื่นอยู่เสมอ จะทำให้ได้รับความช่วยเหลือตอบแทน ดังนั้น เมื่อติดขัดปัญหาอะไรก็ตามก็จะสามารถผ่านพ้นไปได้ด้วยดี
- 2) มีมารยาทในการทำงาน การทำงานโดยยึดถือระเบียบ และเคารพกฎกติกา จะทำให้บุคคลอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ไร้อุปสรรคในการทำงาน การรู้จักมารยาทในการทำงาน ไม่เพียงเป็นการเคารพผู้อื่น แต่ยังเป็น การเปิดโอกาสให้คนอื่นได้เคารพบุคคลนั้นด้วย เคารพในความเป็นคนทำงานมืออาชีพ รู้ว่าอะไรควรทำและอะไรไม่ควรทำในที่ทำงาน
- 3) มีการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลมีความสุขมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นเหตุผลหนึ่งที่จะทำให้บุคคลนั้นเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนร่วมงาน การสร้างรอยยิ้มในที่ทำงาน ถือเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ทำให้สมาชิกทุกระดับในองค์กร ได้

รับรู้ถึงบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร เมื่อมีความสุข ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานก็จะเกิดขึ้นตามมา

4) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ทุกระดับในองค์กร ทั้งในระดับผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา จะทำให้การทำงานมีความราบรื่นมากขึ้น การขอความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือจากภาคส่วนต่างๆ ก็สามารถทำได้ง่ายขึ้น เพื่อนร่วมงานทุกระดับ จะให้ความช่วยเหลือด้วยความยินดี เต็มใจ อันเนื่องจากการช่วยเหลือระหว่างกัน และกันอย่างต่อเนื่อง เมื่อสมาชิกในองค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือกัน การดำเนินงานขององค์กรก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจัยที่ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพนั้นมีอยู่หลายแนวทาง ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้วิธีไหนที่สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานหรือองค์กรมากที่สุด แต่การปฏิบัติงานนั้นจะมีประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่ ต้องเกิดจากการปฏิบัติงานกันอย่างมีความสุขควบคู่กันไปด้วย หากวันใดวันหนึ่งบุคคลเริ่มรู้สึกท้อแท้ เบื่อหน่ายในงาน ผู้บริหารรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องพิจารณาหาแนวทางในการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานเพื่อรักษาประสิทธิภาพในการทำงานนั้นไว้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือในองค์กรสามารถประเมินได้จากผลสำเร็จในการทำงานที่บรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดหรืออาจมีประสิทธิภาพมากกว่าที่กำหนด เกินความคาดหวังไปได้อย่างเหมาะสม โดยจะเกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ รวมถึงความยินดี เต็มใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ มีการแสวงหาวิธีการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ให้ผลการปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด และยังส่งผลให้บุคลากรมีความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นอย่างมีคุณค่า มีความน่าเชื่อถือในผลการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ บุคลากรมีความยินดี มีความเต็มใจในการปฏิบัติงานได้สำเร็จได้อย่างรวดเร็ว จากศักยภาพ ความสามารถ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในงานที่มีคุณค่านั่นเอง โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาบทบาทและความสามารถของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด ซึ่งให้ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ได้ประเมินระดับความสามารถในการปฏิบัติงานตามลักษณะงานในบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อประโยชน์การปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป

2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำรวจทางหลวง

ห่วงใยทุกชีวิต เป็นมิตรทุกเส้นทาง

"ทำทุกอย่างด้วยสำนึก เพราะเราคือตำรวจทางหลวง"

รูปที่ 2.1 ตราสัญลักษณ์ของตำรวจทางหลวง

ที่มา : กองบังคับการตำรวจทางหลวง

ตำรวจทางหลวง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ราย 5 ปี (พ.ศ. 2566 -2570) โดยได้ศึกษาและพิจารณาความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายและแนวทางของแผนประเทศ ทั้ง 3 ระดับ รวมถึงนโยบายประเทศไทย 4.0 นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนที่เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักและหน่วยสนับสนุนของประเทศ ประกอบกับการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ เช่น ปัญหาด้านชายแดน การก่ออาชญากรรม ทั้งในรูปแบบปกติและอาชญากรรมทางเทคโนโลยีความรุนแรงในสังคมและครอบครัว การหลบหนีเข้าเมือง การโยกย้ายถิ่นฐานของประชาชน การเคลื่อนย้ายแรงงาน/แรงงานต่างด้าว การค้ามนุษย์ ยาเสพติด และการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองและความสามัคคีของคนในชาติ การเข้าสู่สังคมสูงวัย ตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ภัยพิบัติ และโรคอุบัติใหม่ มาเป็นแนวทางประกอบการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาในแผนปฏิบัติราชการ ราย 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ดังกล่าว ให้มีความครอบคลุมและสอดคล้องต่อการนำไปประยุกต์ใช้ โดยมีกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประกอบด้วยยุทธศาสตร์รวมทั้งสิ้น 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความมั่นคงของ สถาบันหลักของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
และอำนวยความสะดวกธรรมชาติทางอาญา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ทันสมัย ไปสู่ระบบราชการไทย

4.0

ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์จะขับเคลื่อนด้วยการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดระดับ
เป้าหมายยุทธศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้มีการถ่ายทอดเป้าหมายตัวชี้วัดไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจึง
ได้กำหนดหน่วยเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่ เจ้าภาพระดับ
ยุทธศาสตร์ เจ้าภาพเป้าหมายและตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ หน่วยรับผิดชอบร่วม และหน่วยสนับสนุน
รวมทั้ง วางระบบการติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ และพัฒนางานในการกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อความ
มั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน แก่ประชาชนเพิ่มขึ้น และจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของ
ประเทศต่อไป

โดยตำรวจทางหลวง เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติราชการของ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ราย 5 ปี (พ.ศ. 2566 -2570) โดยมีบุคลากรคือ ข้าราชการตำรวจทางหลวง
ที่ถือเป็น เจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยบนทางหลวง ซึ่งในหลายประเทศ
ตำรวจทางหลวงจะรวมถึงตำรวจจราจรด้วย ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับระบบราชการของแต่ละประเทศ โดย
ตำรวจทางหลวง คือ ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจทางหลวง สังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวน
กลาง มีหน้าที่ดูแลทางหลวงแผ่นดินนอกเขตกรุงเทพมหานคร รวมถึงทางหลวงพิเศษ ที่โดยมีความ
เป็นมาของตำรวจทางหลวงดังต่อไปนี้

ความเป็นมา

วันที่ 8 พฤษภาคม 2500 กระทรวงคมนาคม ได้เสนอโครงการจัดตั้ง กองตำรวจทางหลวง
ขึ้นในกรมทางหลวงแผ่นดิน ตามหนังสือ ที่ สร.3710/2500 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2500 เพื่อลด
อุบัติเหตุจากการจราจรในทางหลวง แต่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือตอบ
กระทรวงคมนาคม ว่าเรื่องนี้เป็นโครงการที่จะต้องใช้งบประมาณมาก ให้กระทรวงคมนาคมพิจารณา

เรื่องนี้ใหม่อีกครั้ง ตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ คค.9342/2500 ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2500

ต่อมา กรมตำรวจ ได้มีหนังสือที่ 4139/2503 ลงวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2503 ถึงอธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดิน แจ้งว่า ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พิจารณาเห็นว่า กิจกรรมทางหลวงแผ่นดินเจริญก้าวหน้ากว้างขวางไปเป็นอันมากมีประชาชนใช้รถยนต์ เป็นพาหนะสัญจรและขนส่งสินค้า ไปมาบนทางหลวงมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ การจราจรไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเท่าที่ควร เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ เป็นอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายแก่ประชาชน ผู้ใช้รถยนต์อยู่เสมอๆ และนอกจากนั้นยังเกิดอาชญากรรมร้ายแรงบนทางหลวงอยู่เนือง ๆ และทางหลวงถูกทำให้ชำรุดเสียหาย ทั้งนี้ เพราะขาดเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล จึงมีบัญชาให้กรมตำรวจกำหนดให้มีตำรวจทางหลวงขึ้น ในพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการ กรมตำรวจ พ.ศ. 2503 ซึ่งกรมตำรวจได้ร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวนั้นแล้ว อยู่ในระหว่างเสนอเพื่อประกาศใช้ ต่อไป ตำรวจทางหลวง มีฐานะเป็นกองบังคับการ เรียกชื่อว่า “กองบังคับการตำรวจทางหลวง” เพื่อความเรียบร้อยในการเตรียม การจัดตั้งกองตำรวจทางหลวง ตามนโยบายของกรมทางหลวงแผ่นดิน กรมตำรวจได้ให้ พ.ต.อ.อุดม เสาระบุตร รองผู้บังคับการกองพิเศษ มาเรียนปฏิบัติและร่วมพิจารณาดำเนินการและได้ร่วมประชุมกับคณะกรรมการของกรมทางหลวงแผ่นดิน ซึ่งมีอธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดินเป็นประธาน โดยได้ข้อตกลงกำหนดหลักการในการจัดตั้งกองตำรวจทางหลวง ดังต่อไปนี้

- 1) งบประมาณค่าใช้จ่ายของกองตำรวจทางหลวงเป็นของกรมทางหลวงแผ่นดิน
- 2) กรมทางหลวงแผ่นดิน เป็นฝ่ายจัดอาคารที่ทำการ, อาคารที่อยู่อาศัย อุปกรณ์อันเป็นปัจจัย ในการดำเนินงานของกองตำรวจทางหลวงโดยครบครัน
- 3) กองตำรวจทางหลวง มีการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของตำรวจทางหลวงตามเส้นทางที่สำคัญทั่วประเทศ โดยจัดตามความสำคัญและจำเป็นของทางหลวงแผ่นดิน ดังต่อไปนี้
 - 3.1) ทางหลวงสายพหลโยธิน(จากนอกเขตเทศบาลกรุงเทพ ฯ ถึงอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี)
 - 3.2) ทางหลวงสายมิตรภาพ (สายสระบุรี ถึง นครราชสีมา)
 - 3.3) ทางหลวงสายหินกอง ถึง จังหวัดปราจีนบุรี
 - 3.4) ทางหลวงสายเพชรเกษม จากนอกเขตเทศบาลนครธนบุรี ถึงอำเภอหัวหิน
 - 3.5) ทางหลวงสายสุขุมวิท จากนอกเขตเทศบาลกรุงเทพ ฯ- ชลบุรี ถึงอำเภอสัตหีบ

กองตำรวจทางหลวงเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อกรมตำรวจตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติงานของตำรวจทางหลวง เป็นไปตามหลักการดังนี้

- 1) งานในส่วนที่เกี่ยวกับการกำกับ ตรวจตรายานพาหนะที่เดินบนทางหลวง
- 2) การจราจรในทางหลวงนอกเขตเทศบาล และการป้องกันรักษาทางหลวงตามกฎหมาย ให้ฟังคำสั่งจากอธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดิน
- 3) งานในส่วนที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยทั่วไปหรืองานเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอันเป็นหน้าที่ของตำรวจ หรือหน้าที่อื่นใด นอกจากกรณีที่เกี่ยวข้องกับกรมทางหลวงแผ่นดิน ให้ฟังคำสั่งจากกรมตำรวจ ตามสายบังคับบัญชา

หน้าที่ของตำรวจทางหลวง มีหน้าที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) จัด และ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุบนทางหลวงให้หมดสิ้นไป
- 2) ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำให้ทางหลวงชำรุดทรุดโทรมเสียหาย
- 3) ป้องกันปราบปรามเหตุร้ายในทางหลวง ให้ประชาชนได้รับความปลอดภัย
- 4) ป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดอื่น ๆ ที่ใช้ทางหลวงกระทำความผิด
- 5) ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับความสะดวก

อำนาจของตำรวจทางหลวง

- 1) มีอำนาจทำการเปรียบเทียบ
- 2) มีอำนาจสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เฉพาะกรณีที่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ทางหลวงแผ่นดิน และความผิดตามกฎหมายอื่นที่เป็นกรณี เหตุเกิดในทางหลวงแผ่นดินทั่วราชอาณาจักร

ในปี พ.ศ.2503 กองตำรวจทางหลวง ซึ่งได้จัดตั้งเป็นครั้งแรก จึงแบ่งส่วนราชการออกเป็น 3 กองกำกับการ กองกำกับการละ 2 แผนก คือ

กองกำกับการ 1 ตั้งที่ทำการรวมอยู่กับกองบังคับการ ที่กรมทางหลวงแผ่นดิน

แผนก 1 ตั้งที่ วังน้อย

แผนก 2 ตั้งที่ จังหวัดสระบุรี

กองกำกับการ 2 ตั้งที่ทำการรวมอยู่กับกองบังคับการ ที่กรมทางหลวงแผ่นดิน

แผนก 1 ตั้งที่ จังหวัดนครปฐม

แผนก 2 ตั้งที่ จังหวัดเพชรบุรี

กองกำกับการ 3 ตั้งที่ ทำการรวมอยู่กับกองบังคับการ ที่กรมทางหลวงแผ่นดิน

แผนก 1 ตั้งที่ทำการรวมอยู่กับกองบังคับการ ที่กรมทางหลวงแผ่นดิน

แผนก 2 ตั้งที่จังหวัดชลบุรี

ปรากฏตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2503 ลงวันที่ 13 กันยายน 2503 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 77 ตอนที่ 77 วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2503 มีผลใช้บังคับ วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2503) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงาน เขตอำนาจการรับผิดชอบ และเขตพื้นที่การปกครอง ของหน่วยงานราชการในกรมตำรวจ ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2503 และระเบียบกรมตำรวจ ว่าด้วยกำหนดหน้าที่การงานในราชการกรมตำรวจ พ.ศ. 2508 ต่อมาได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 79 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515 ให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจเสียใหม่ เพื่อให้ทุก ๆ กองกำกับการ ตำรวจทางหลวง มี สถานีตำรวจทางหลวง โดยให้กองตำรวจทางหลวงออกเป็น 3 แผนก 7 กองกำกับการ คือ

แผนก 3 แผนก คือ

- 1) แผนกธุรการ
- 2) แผนกศูนย์ข่าวและสถิติวิจัย
- 3) แผนกการเงินและพัสดุ

กองกำกับการ 7 กองกำกับการ คือ

- 1) กองกำกับการ 1
- 2) กองกำกับการ 2
- 3) กองกำกับการ 3

- 4) กองกำกับการ 4
- 5) กองกำกับการ 5
- 6) กองกำกับการ 6
- 7) กองกำกับการ 7

ต่อมา อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ข้อ 5 ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2552จึงออกประกาศ ณ วันที่ 7 กันยายน 2552 กำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจ การรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครองของส่วนราชการต่างๆ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติไว้ ดังต่อไปนี้

กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	ส.ทล.ในสังกัด
ฝ่ายอำนวยการ	กองบังคับการ ตำรวจ ทางหลวงชนบท อยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตรักษาพันธุ์ กรุงเทพมหานคร	1) งานธุรการและกำลังพล 2) งานยุทธศาสตร์ 3) งานการเงินและงบประมาณ 4) งานส่งกำลังบำรุงและพลาธิการ 5) งานคดีและกฎหมาย 6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ 7) งานศูนย์รวมข่าว
กองกำกับการ 1	อำเภอหนองแค	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รับผิดชอบ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา – ปทุมธานี – นนทบุรี
กองบังคับการ	จังหวัดสระบุรี	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี รับผิดชอบ จังหวัดสระบุรี – นครนายก
ตำรวจทางหลวง	(มี 6 สถานี)	3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี รับผิดชอบ จังหวัดลพบุรี
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ รับผิดชอบ จังหวัดนครสวรรค์ – อุทัยธานี

- 5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอเมืองจังหวัด
เพชรบูรณ์ รับผิดชอบ จังหวัดเพชรบูรณ์ – พิจิตร
- 6) สถานีตำรวจทางหลวง 6 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
จังหวัดสิงห์บุรี รับผิดชอบ จังหวัดสิงห์บุรี –
อ่างทอง – ชัยนาท

กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	ส.ทล.ในสังกัด
กองกำกับการ 2	อำเภอนครชัยศรี	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
กองบังคับการ	จังหวัดนครปฐม	รับผิดชอบจังหวัดนครปฐม – สมุทรสาคร – สมุทรสงคราม
ตำรวจทางหลวง	(มี 6 สถานี)	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีรับผิดชอบ จังหวัดเพชรบุรี – ราชบุรี
		3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์รับผิดชอบ จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมืองจังหวัด ชุมพรรับผิดชอบ จังหวัดชุมพร – ระนอง
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอท่าหลวง จังหวัดสุราษฎร์ธานีรับผิดชอบ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
		6) สถานีตำรวจทางหลวง 6 สถานีที่ตั้งอำเภอพนม ทวน จังหวัดกาญจนบุรี รับผิดชอบ จังหวัด กาญจนบุรี – สุพรรณบุรี
กองกำกับการ 3	อำเภอบางปะกง	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอบาง ปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรารับผิดชอบ จังหวัด ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ
กองบังคับการ	จังหวัดฉะเชิงเทรา	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบจังหวัดชลบุรี
ตำรวจทางหลวง	(มี 5 สถานี)	

		3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
		จังหวัดระยอง รับผิดชอบ จังหวัดระยอง
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมืองจังหวัด
		จันทบุรี รับผิดชอบ จังหวัดจันทบุรี – ตราด
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอ
		กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
		รับผิดชอบ จังหวัดปราจีนบุรี – สระแก้ว
		ส.ทล.ในสังกัด
กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	
กองกำกับการ 4	อำเภอเมือง	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอราช
กองบังคับการ	จังหวัดขอนแก่น	บุรี จังหวัดร้อยเอ็ด รับผิดชอบ จังหวัดร้อยเอ็ด
ตำรวจทางหลวง	(มี 5 สถานี)	– กาฬสินธุ์ – มหาสารคาม
		2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
		จังหวัดขอนแก่น รับผิดชอบ จังหวัดขอนแก่น
		3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
		จังหวัดอุดรธานี รับผิดชอบ จังหวัดอุดรธานี –
		หนองคาย
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอ
		วังสะพุง จังหวัดเลย รับผิดชอบ จังหวัดเลย –
		หนองบัวลำภู
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอเมืองจังหวัด
		สกลนคร รับผิดชอบ จังหวัดสกลนคร – นครพนม
กองกำกับการ 5	อำเภอเมือง	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
กองบังคับการ	จังหวัดลำปาง	จังหวัดตาก รับผิดชอบ จังหวัดตาก –
ตำรวจทางหลวง	(มี 6 สถานี)	กำแพงเพชร
		2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้ง อำเภอเมือง
		จังหวัดลำปาง รับผิดชอบ จังหวัดลำปาง – ลำพูน
		3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
		จังหวัดพิษณุโลก รับผิดชอบ จังหวัดพิษณุโลก –
		สุโขทัย
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง

จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบ จังหวัดเชียงใหม่ –
แม่ฮ่องสอน

- 5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา รับผิดชอบ จังหวัดพะเยา – เชียงราย
- 6) สถานีตำรวจทางหลวง 6 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
จังหวัดแพร่ รับผิดชอบ จังหวัดแพร่ – อุดรดิตถ์
– น่าน

กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	ส.ทล.ในสังกัด
กองกำกับการ 6	อำเภอเมือง	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอปาก ช่อง จังหวัดนครราชสีมา รับผิดชอบ จังหวัด นครราชสีมา
กองบังคับการ	จังหวัดอุบลราชธานี	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ รับผิดชอบ จังหวัดบุรีรัมย์
ตำรวจทางหลวง	(มี 6 สถานี)	3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ รับผิดชอบ จังหวัดสุรินทร์
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบ จังหวัด อุบลราชธานี – ศรีสะเกษ
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ รับผิดชอบ จังหวัด อำนาจเจริญ – มุกดาหาร – ยโสธร
		6) สถานีตำรวจทางหลวง 6 สถานีที่ตั้งอำเภอ จัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ รับผิดชอบ จังหวัดชัยภูมิ
กองกำกับการ 7	อำเภอหาดใหญ่	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดพังงา รับผิดชอบ จังหวัดพังงา – ภูเก็ต – กระบี่
กองบังคับการ	จังหวัดสงขลา	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดตรัง รับผิดชอบ จังหวัดตรัง – พัทลุง
ตำรวจทางหลวง	(มี 5 สถานี)	3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอ หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รับผิดชอบ จังหวัด

สงขลา – สตูล

4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบ จังหวัด
นครศรีธรรมราช

5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอโคก
โพธิ์ จังหวัดปัตตานี รับผิดชอบ จังหวัดปัตตานี
– นราธิวาส – ยะลา

กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	ส.ทล.ในสังกัด
กองกำกับการ 8	เขตคันนายาว	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้ง เขต
กองบังคับการ	กรุงเทพมหานคร	ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบ ในเขต
ตำรวจทางหลวง	(มี 2 สถานี)	ทางหลวงพิเศษ หมายเลข 7
		2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้ง เขตคันนา
		ยาว กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบ ในเขตทาง
		หลวงพิเศษ หมายเลข 9
กลุ่มงาน	กองบังคับการ	
ถวายความ	ตำรวจทางหลวง	
ปลอดภัย	แขวงทุ่งพญาไท	
	เขตราษฎร์เทพ กรุงเทพมหานคร	

วิสัยทัศน์ ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง

เป็นหน่วยงานพิทักษ์สันติราษฎร์ที่มีวัฒนธรรมแห่งความมีวินัย มีการพัฒนาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สู่มาตรฐานสากล เพื่อความเชื่อมั่นศรัทธาของผู้ใช้ทางหลวง

เจตจำนง และ เจตนารมณ์ของกองบังคับการตำรวจทางหลวง

ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง ได้ประกาศเจตจำนงว่าจะบริการงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก ธรรมาภิบาล เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ พร้อมรับผิดชอบเพื่อสร้างความ

เชื่อมั่นแก่สังคมว่า กองบังคับการตำรวจทางหลวง มีเจตจำนงต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ และมุ่งหมายให้กองบังคับการตำรวจทางหลวง เป็นองค์กรธรรมาภิบาลและมีความโปร่งใส ให้สมกับค่านิยมของกองบังคับการตำรวจทางหลวงที่กำหนดว่า “เราจะพร้อมใจกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นมิตรกับทุกคน ด้วยความภาคภูมิใจในเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของตำรวจทางหลวงเพื่อสร้างความศรัทธา และความเชื่อมั่นให้กับประชาชน” โดยจะดำเนินการ ดังนี้

1) ปฏิบัติหน้าที่ทุกขั้นตอนตามกฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับอย่างครบถ้วน เคร่งครัด ตลอดจนส่งเสริมบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่กำหนด

2) ปลุกฝังและสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมให้ได้ เพื่อปลุกฝังจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงาน รวมถึงการถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้บุคลากรในกองบังคับการตำรวจทางหลวง ตระหนักถึงผลร้ายและพิษภัยของการทุจริตคอร์รัปชันต่อกองบังคับการตำรวจทางหลวง สำนักงานตำรวจแห่งชาติและประเทศชาติ เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างยั่งยืน

3) ไม่ยอมรับพฤติกรรมกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน และไม่ทนต่อการทุจริต

4) มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เสมอภาค เพียงธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพทันต่อพลวัตของการทุจริตและสอดคล้องกับมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่

5) มุ่งบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและร่วมกันสร้างวัฒนธรรมคุณธรรมให้เกิดขึ้นในองค์กร และจะบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใสคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และพร้อมแสดงความรับผิดชอบ หากการปฏิบัติหน้าที่ของกองบังคับการตำรวจทางหลวง ส่งผลกระทบและเกิดความเสียหายต่อสังคมโดยรวม

บทบาทหน้าที่ของตำรวจทางหลวง

ตำรวจทางหลวง มีบทบาทหน้าที่สำคัญหลักคือการดูแลรักษาความสงบในเขตทางหลวง ที่สำคัญ ได้แก่

การสอบสวนอุบัติเหตุ

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่สอบสวนอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดบนทางหลวง รวมถึงการรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เพื่อหาสาเหตุในอุบัติเหตุนั้น ๆ เช่น รูปภาพหรือพยานบุคคล

การบังคับใช้กฎหมายและกฎจราจร

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทางหลวง การจราจร และการขนส่ง เพื่อให้ผู้ใช้ถนนสะดวก ที่สำคัญเพื่อรักษาความปลอดภัยต่อผู้ใช้รถใช้ถนนในเขตทางหลวง เช่น การจำกัดความเร็ว

การดูแลเหตุฉุกเฉิน

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่ในการดูแลเหตุฉุกเฉินบนท้องถนน รวมถึงการป้องกันพื้นที่อุบัติเหตุ และปฐมพยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บ ก่อนที่จะส่งต่อไปกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล ฯลฯ

การบำรุงรักษาถนน

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่สังเกตและรายงานความเสียหายที่เกิดบนทางหลวง ทั้งความเสียหายจากการใช้งาน ความเสียหายจากภัยพิบัติ และความเสียหายจากอุบัติเหตุ

การให้ข้อมูลแก่ประชาชน

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่ให้ข้อมูลการจราจรแก่ประชาชน และตำรวจทางหลวงยังต้องส่งเสริมการขับขี่ที่ปลอดภัยบนท้องถนนโดยปฏิบัติเป็นตัวอย่างด้วย

การศึกษาถึงความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงาน มีนักวิชาการจำนวนมากได้อธิบายโดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ (Competency Theory) มาประกอบการอธิบายถึงความสามารถที่บุคคลต้องมีเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมทั้ง “ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude)” ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งในองค์กรภาครัฐ และ ภาคเอกชน ตัวอย่างเช่น ตำรวจทางหลวงที่มีความรู้เรื่องกฎหมายจราจร มีทักษะในการเจรจา และมีเจตคติที่ดีต่อประชาชน จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นและประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายได้ดีกว่าผู้ที่ขาดสมรรถนะเหล่านี้ โดยแนวคิดด้านสมรรถนะ จะเน้นถึงความสามารถเชิงพฤติกรรม หรือ ความสามารถในการปฏิบัติงาน

ของบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลัก 3 ประการ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ (Boyatzis, 1982) อันจะส่งผลทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

ความหมายของ ความสามารถในการปฏิบัติงาน

การที่จะปฏิบัติงานใดๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายนั้นสิ่งสำคัญ คือ บุคคลที่รับผิดชอบงานนั้นๆ จะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานนั้นได้เป็นอย่างดี องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่เป็นปัจจัยของการปฏิบัติงานที่ดีของแต่ละบุคคลในองค์กร นั้นคือความสามารถ จะเป็นเครื่องกำหนดสมรรถนะ (Capacity) ของบุคคลในการทำงานเพื่อองค์กร ความสามารถเป็นอิทธิพลที่มีผลต่อลักษณะของตัวบุคคล ผลงานขององค์กรจะมีประสิทธิภาพ หรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับความสามารถของตัวบุคคลในองค์กร (Hunt, 1979 อ้างถึงใน ธงชัย สันติวงษ์, 2536)

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาถึงระดับความสามารถของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 4 ในด้านต่อไปนี้

1) ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยมีการบังคับใช้ได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ

2) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ มีปริมาณงานในหน้าที่รับผิดชอบที่เหมาะสมของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

3) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่สามารถทำได้สำเร็จบรรลุเป้าหมายได้ตามที่ได้รับมอบหมายหรือตามที่หน่วยงานวางแผนไว้ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดของของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

4) ความสามารถการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่มีความยืดหยุ่น มีการประสานงาน ขอมรับและเคารพในความคิดเห็นระหว่างเพื่อนร่วมงานและและผู้บังคับบัญชา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้กล่าวถึงความสามารถไว้ว่า หมายถึง คุณสมบัติที่เหมาะสมในการปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับความสามารถในภาษาไทยหลายคำ ได้แก่ สมรรถภาพ หรือ สมรรถนะ เป็นต้น

พจนานุกรมภาษาอังกฤษฉบับ เอ.ยู.เอ. (Longman Dictionary of American English, A.U.A. Edition, อ้างถึงใน ขวัญเรือน วัฒนา 2534) ได้ให้ความหมายว่า ความสามารถ คือ พลังและความชำนาญหรือทักษะที่จะทำ ที่จะคิด หรือจะทำอะไรๆ ก็ตาม ส่วน “Performance” คือ การปฏิบัติงานที่มุ่งให้เกิดผลของงาน

Klender (1974, อ้างถึงใน ถนอมศักดิ์ อิศระภาพ 2541) อธิบายว่าความสามารถ (Ability) หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมของคนที่มีแนวโน้มแสดงให้เห็นถึง ความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานนั้น

Funk & Wagnalis (1974 อ้างถึงใน ถนอมศักดิ์ อิศระภาพ, 2541) อธิบายความหมายของความสามารถ ในเชิงจิตวิทยาว่าความสามารถ (Ability) หมายถึง สิ่งที่บุคคลสามารถปฏิบัติ หรือกระทำได้โดยเป็นผลมาจากการพัฒนาและรับการฝึกอบรม

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2521) กล่าวว่า ความสามารถในการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องกำหนดการปฏิบัติงานของบุคคลนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงาน

อมร นนทสุต (2548) กล่าวว่า ความสามารถ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนขององค์การ ซึ่งความสามารถของ มนุษย์เป็นผลมาจากสิ่ง 3 ประการ คือ

- 1) ความสามารถด้านสติปัญญา
- 2) ประสบการณ์การศึกษา
- 3) การฝึกอบรม เพื่อให้เกิดพัฒนาการและทักษะ

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2527) ได้ให้ความหมายของ “การปฏิบัติ” ว่าเป็น ปฏิกริยา หรือ กิจกรรมทุกชนิดของสิ่งที่มีชีวิต จะสังเกตได้หรือไม่ได้ก็ตาม รวมทั้งที่มีอยู่ภายใน และแสดงออกมาภายนอก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) ได้เสนอว่า “พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ” เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย รวมทั้งการปฏิบัติและ พฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่งๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือ บุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าอาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไปนี้เป็นพฤติกรรมสุดท้ายที่เป็น เป้าหมายของการศึกษา ต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่างๆ เป็นส่วนประกอบทั้งทางความรู้และ ทักษะ สามารถประเมินผลได้ง่าย แต่กระบวนการในการที่จะก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมนี้ต้อง อาศัยเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน

จากหลักการและแนวคิดที่กล่าวมา สรุปได้ว่าความสามารถในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ ความคิด และเข้าใจในงานที่ตนเองรับผิดชอบ และสามารถทำสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้องโดยมีใจรักในงานและเห็นคุณค่าของงานในวิชาชีพที่ตนทำ ซึ่งเป็นผลจากการที่บุคคลเรียนรู้ได้ประสบการณ์ หรืออบรมจนพัฒนาตนเองได้ และแสดงออกมาอย่างเหมาะสมในการที่จะกระทำ หรือแก้ปัญหาการทำงานของตนเองตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน

Fleiseman & Barlett (1969 อ้างถึงใน ลิจิต กาญจนารณ์ 2548) ได้สำรวจงานวิจัยทางจิตวิทยา การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของ มนุษย์แล้วสรุปว่า ความสามารถของมนุษย์ จะมี 5 ลักษณะ คือ

- 1) ความสามารถเป็นผลผลิตของวุฒิภาวะและการเรียนรู้ วุฒิภาวะจะเป็นตัวกำหนดขอบเขตความจำกัดของความสามารถที่จะเรียนรู้หรือพัฒนาไปได้ การฝึกหัด การได้มีประสบการณ์จะช่วยส่งเสริมให้สิ่งที่ถึงวุฒิภาวะแล้วเกิดความเจริญขึ้นมา
- 2) ความสามารถมีลักษณะคงที่และยากต่อความเปลี่ยนแปลงในวัยผู้ใหญ่ เช่น ความ คล่องของการใช้มือ จะพัฒนาได้ดีในวัยเด็กตอนปลายและวัยรุ่น แต่เมื่อถึงวัยผู้ใหญ่ตอนปลายแทบ จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง
- 3) ความสามารถในสภาพปัจจุบันจะมีผลต่ออัตราความก้าวหน้าของการเรียนรู้งาน ใหม่ บางงาน หมายความว่าความสามารถของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้น ความสามารถชนิดหนึ่ง จะเป็นพื้นฐานของความสามารถอีกชนิดหนึ่งได้
- 4) ความสามารถในสภาพปัจจุบันจะมีผลต่ออัตราเร็วในการเรียนงานใหม่
- 5) เมื่อระบุถึงความสามารถหมายถึงความสามารถในภาพรวมไม่เฉพาะเจาะจง

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าความสามารถจะเกิดได้จากผลของการมีวุฒิภาวะ และจากการฝึกฝนหรือได้รับการพัฒนาทักษะในด้านนั้นๆ ซึ่งในที่นี้หากข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ได้มีการฝึกฝนหรือพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ มา จะทำให้มีความสามารถในการปฏิบัติงาน ได้ดีเมื่อได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานในหน้าที่ นอกจากนี้ตัวข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 เองก็จะต้องมี การศึกษาเรียนรู้ความรู้ใหม่และฝึกฝนพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเช่นกันซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เป็น การศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานในภาพรวมของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ลิขิต กาญจนภรณ์ (2548) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถของมนุษย์ มี 4 ประการ คือ

1) ความสามารถทางปัญญาความรู้ ความคิด การสร้างสรรค์ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกิจกรรมของสมองและระบบประสาท

2) ความสามารถของระบบจิตประสาทการเคลื่อนไหว ซึ่งหมายถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย เพื่อการทำกิจกรรม และการเคลื่อนไหวของ ร่างกายนี้เป็นผลมาจากความสมบูรณ์ของระบบประสาท

3) ความสามารถที่เป็นคุณธรรม การเห็นคุณค่าของความดีงาม การมีทัศนคติที่ดี เป็นเรื่องของความสูงส่งของสภาพจิตใจ การมีสัมปชัญญะ รู้จักรับผิดชอบชั่วดี เป็นสภาพแห่งจิตใจที่ คอยควบคุมการกระทำ การตัดสินใจของคนให้เป็นไปในทางที่มีเหมาะสม

4) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เรียกว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง การเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ความสามารถในการยอมรับตนเอง และการยอมรับผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติและมีความสุข

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการ ปฏิบัติงานของมนุษย์ว่า มาจากสิ่งสำคัญ 3 ประการ คือ ความสามารถทางสมอง ประสพการณ์ การศึกษา และการอบรม การมีประสบการณ์ และรู้จักจัดความสามารถของตนเองได้ ย่อมทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้ดี แต่จำนวนปีที่เคยทำงานมาไม่ได้เป็นเครื่องประกันว่าคนที่มิมีระยะเวลาในการทำงาน นานกว่าจะมีประสบการณ์มากกว่าคนที่ทำงานน้อยกว่า ทั้งนี้เพราะแต่ละวันที่ทำงานย่อมมี ประสบการณ์ต่างกัน

ชม ภูมิภาค (2526) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนมีความสามารถในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน ทั้งสติ ปัญญา สมรรถภาพทางร่างกายที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดทางพันธุกรรมจากยีนในโครโมโซม และด้านสิ่งแวดล้อมจากการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น พฤติกรรมการทำงานจึงแตกต่างกันไป และทำให้ประสบผลสำเร็จแตกต่าง

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า เมื่อข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ได้ศึกษาเรียนรู้มาแล้วสามารถนำ ความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ต้องปรับเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของผู้บังคับบัญชาในระดับสูงตามลำดับขั้นการบังคับบัญชาต่อไปด้วย โดยในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จะต้องสามารถปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่รับผิดชอบตามนโยบายการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง ที่มีลักษณะงานเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการใช้ถนนหลวง การอำนวยความสะดวก การแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชน การบังคับใช้กฎหมายด้วยความเคร่งครัดเฉียบขาด การติดตามควบคุม กำกับ ดูแลความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตลอดจนสามารถใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เช่นการใช้สารสนเทศ และเครื่องมืออุปกรณ์ ต่างๆ มาช่วยเพิ่มคุณภาพในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จะต้องมีทักษะในการปฏิบัติงานแล้วจะต้องมีหลักคุณธรรม และยึดถือจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การให้บริการและการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ทั้งนี้ แนวทางการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ได้มีนักวิชาการได้เสนอแนวทางการวัดความสามารถด้านความสำเร็จที่สำคัญ คือ แยกการวัดเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการวัดความถนัด (Aptitude) เป็นการวัดว่าบุคคลสามารถเรียนรู้หรือพัฒนาตนเองที่จะทำอะไรได้บ้างเมื่อใช้ความพยายามอย่างเต็มที่และเต็มกำลังความสามารถและอีกส่วนหนึ่งเป็นการวัดความสำเร็จ (Achievement) เป็นการวัดว่าบุคคลนั้นได้เรียนรู้การทำอะไรมา บ้างและสามารถทำได้เป็นปกติวิสัยในชีวิตจริงได้แค่ไหน (Thorndike and Hagen 1961: 22-23, อ้างถึงใน ขวัญเรือน วัฒนา 2534)

ทองหล่อ วิภาวิน (2523) ได้เสนอแนวทางการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวัดความถนัด (Aptitude) กับ การวัดความสำเร็จ (Achievement) ไว้ดังนี้

1) ต่างกันที่จุดมุ่งหมาย การวัดความสำเร็จก็เพื่อดูว่า การที่บุคคลนั้นจะมี ความสามารถปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด ในช่วงระยะเวลาที่รับผิดชอบหรือเรียนรู้มา ส่วนการวัดความถนัดนั้นก็เพื่อพิจารณาว่าบุคคลจะสามารถเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใดซึ่งผลที่ได้จะนำไปคาดคะเน อนาคตของผู้ปฏิบัติงานได้ว่า มีความสามารถไปได้ไกลเท่าไร

2) ต่างกันที่การนำผลการวัดไปใช้ การวัดความถนัดนั้นมักใช้ผลการวัดในการคาดคะเน จึงมักจะใช้ทดสอบก่อนการเรียนหรือก่อนการปฏิบัติงาน แต่การวัดความสำเร็จ หรือผลสัมฤทธิ์มักใช้วัดหลังจากเรียนแล้วหรือหลังจากการปฏิบัติงานไปแล้วในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

3) ต่างกันที่เนื้อหาของแบบทดสอบ เนื้อหาของแบบทดสอบ ความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ จะมีแนวการวัดไปในด้านความรู้ วิชาการต่างๆ แต่แนวการถาม แบบทดสอบความถนัดนั้น ผู้ตอบต้องใช้ความสามารถด้านการสังเกต การแก้ปัญหาเหตุการณ์ เฉพาะหน้า การวิเคราะห์หาเหตุผล และการเปรียบเทียบคาดคะเน ตลอดจนอุปมาอุปไมย โดยที่ ผู้ตอบต้องอาศัยความสามารถที่สะสมกันมา โดยไม่รู้ตัวตั้งแต่เด็กๆ แล้วมาคิดตอบ

โดยการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Work Evaluation) ถือเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อการเก็บ รวบรวมวิเคราะห์ อธิบายข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ทราบว่าบุคคลมีความก้าวหน้า หรือได้รับการ พัฒนาขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการมากน้อยเพียงใด สำหรับการประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องคำนึงถึงคุณลักษณะที่ดีของการประเมินที่สำคัญคือ ต้อง 1) ครอบคลุมลักษณะงานที่ต้องการประเมิน 2) ต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน วัดได้ 3) ต้องเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน ง่ายต่อการทำความเข้าใจ 4) ต้องมีการประกาศ เผยแพร่ให้ทราบทั่วกันทั้งผู้ประเมิน และผู้ถูกประเมิน และ 5) ผลสรุปจากการประเมินนั้นต้องสามารถอธิบายได้ตามหลักเหตุผล และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดที่กำหนดไว้

ประโยชน์ของความสามารถในการปฏิบัติงาน

- 1) ช่วยทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการหรือวิธีการทำงานใหม่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 2) ช่วยเพิ่มกลยุทธ์ในการสร้างความสำเร็จในการทำงานและช่วยลดความซ้ำซ้อนของงาน
- 3) ช่วยทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ด้วยวิธีการที่รวดเร็ว
- 4) ช่วยทำให้หน่วยงานหรือองค์กรมีความเจริญก้าวหน้า หรือพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

5) ทำให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ ลดความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา ทรัพยากร และกำลังคน

6) หน่วยงานหรือองค์การมีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ เทคนิค วิธีการ ด้วยวิธีการทำงานที่เหมาะสม ลดปัญหาอุปสรรคและมีความสุขในการทำงาน

7) ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง เมื่อพัฒนาตนเองแล้วจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนานั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานและองค์กรต่อไป

โดยปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ส่งผลให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ คือ ต้องมีการคิดวิเคราะห์ว่ามีวิธีการใดที่ทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบนั้นได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้อย่างมีคุณค่า ในขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกมีความสุข มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ เกิดความมุ่งมั่นปฏิบัติงานให้เต็มความสามารถ มักมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1) มีเพื่อนร่วมงานที่ดี คือในการทำงานนั้นบุคคลจะต้องรู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ และค้นคว้าแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ทำตัวให้เป็นที่รักของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน การที่บุคคลทำตัวเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี ไม่เพียงแต่จะทำให้บุคคลนั้นทำงานอย่างมีความสุขเท่านั้น แต่ยังเป็นการเพิ่มความก้าวหน้าอีกด้วย การช่วยเหลือคนอื่นอยู่เสมอ จะทำให้ได้รับความช่วยเหลือตอบแทน ดังนั้น เมื่อติดขัดปัญหาอะไรก็ตามก็จะสามารถผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

2) มีมารยาทในการทำงาน การทำงานโดยยึดถือระเบียบ และเคารพกฎกติกา จะทำให้บุคคลอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ไร้อุปสรรคในการทำงาน การรู้จักมารยาทในการทำงาน ไม่เพียงเป็นการเคารพผู้อื่น แต่ยังเป็นการเปิดโอกาสให้คนอื่นได้เคารพบุคคลนั้นด้วย เคารพในความเป็นคนทำงานมืออาชีพ รู้ว่าอะไรควรทำและอะไรไม่ควรทำในที่ทำงาน

3) มีการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลมีความสุขมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นเหตุผลหนึ่งที่จะทำให้บุคคลนั้นเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนร่วมงาน การสร้างรอยยิ้มในที่ทำงาน ถือเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ทำให้สมาชิกทุกระดับในองค์กร ได้รับรู้ถึงบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร เมื่อมีความสุข ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานก็จะเกิดขึ้นตามมา

4) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ทุก ระดับในองค์กร ทั้งในระดับผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา จะทำให้การทำงานมีความราบรื่น มากขึ้น การขอความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือจากภาคส่วนต่างๆ ก็สามารถทำได้ง่ายขึ้น เพื่อน ร่วมงานทุกระดับ จะให้ความช่วยเหลือด้วยความยินดี เต็มใจ อันเนื่องจากการช่วยเหลือระหว่างกัน และกันอย่างต่อเนื่อง เมื่อสมาชิกในองค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน มีความพร้อมที่จะ ช่วยเหลือกัน การดำเนินงานขององค์กรก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจัยที่ช่วยให้การทำงานมี ประสิทธิภาพนั้นมีอยู่หลายแนวทาง ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้วิธีไหนที่สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน หรือองค์กรมากที่สุด แต่การปฏิบัติงานนั้นจะมีประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่ ต้องเกิดจากการ ปฏิบัติงานอย่างมีความสุขควบคู่กันไปด้วย หากวันใดวันหนึ่งบุคคลเริ่มรู้สึกท้อแท้ เบื่อหน่าย ในงาน ผู้บริหารรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องพิจารณาหาแนวทางในการเสริมสร้างความสุขในการ ปฏิบัติงานเพื่อรักษาประสิทธิภาพในการทำงานนั้นไว้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือใน องค์กรสามารถประเมินได้จากผลสำเร็จในการทำงานที่บรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้ ซึ่งผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดหรืออาจมี ประสิทธิภาพมากกว่าที่กำหนด เกินความคาดหวังไปได้อย่างเหมาะสม โดยจะเกิดขึ้นได้จากการ ปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ รวมถึงความยินดี เต็มใจในการ ปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ มีการแสวงหาวิธีการใหม่ๆ มา ประยุกต์ใช้ให้ผลการปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด และยังส่งผลให้บุคลากรมี ความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นอย่างมีคุณค่า มีความน่าเชื่อถือในผลการปฏิบัติงานที่มีความ ถูกต้องสมบูรณ์ บุคลากรมีความยินดี มีความเต็มใจในการปฏิบัติงานได้สำเร็จได้อย่างรวดเร็ว จาก ศักยภาพ ความสามารถ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในงานที่มีคุณค่านั่นเอง โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาบทบาทและความสามารถของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ว่ามี ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด ซึ่งให้ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ได้ ประเมินระดับความสามารถในการปฏิบัติงานตามลักษณะงานในบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม เพื่อประโยชน์การปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป

2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำรวจทางหลวง

ห่วงใยทุกชีวิต เป็นมิตรทุกเส้นทาง

"ทำทุกอย่างด้วยสำนึก เพราะเราคือตำรวจทางหลวง"

รูปที่ 2.1 ตราสัญลักษณ์ของตำรวจทางหลวง
ที่มา : กองบังคับการตำรวจทางหลวง

ตำรวจทางหลวง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ราย 5 ปี (พ.ศ. 2566 -2570) โดยได้ศึกษาและพิจารณาความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายและแนวทางของแผนประเทศ ทั้ง 3 ระดับ รวมถึงนโยบายประเทศไทย 4.0 นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนที่เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักและหน่วยสนับสนุนของประเทศ ประกอบกับการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ เช่น ปัญหาด้านชายแดน การก่ออาชญากรรม ทั้งในรูปแบบปกติและอาชญากรรมทางเทคโนโลยีความรุนแรงในสังคมและครอบครัว การหลบหนีเข้าเมือง การโยกย้ายถิ่นฐานของประชาชน การเคลื่อนย้ายแรงงาน/แรงงานต่างด้าว การค้ามนุษย์ ยาเสพติด และการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองและความสามัคคีของคนในชาติ การเข้าสู่สังคมสูงวัย ตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ภัยพิบัติ และโรคอุบัติใหม่ มาเป็นแนวทางประกอบการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาในแผนปฏิบัติการ ราย 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ดังกล่าว ให้มีความครอบคลุมและสอดคล้องต่อการนำไปประยุกต์ใช้ โดยมีกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประกอบด้วยยุทธศาสตร์รวมทั้งสิ้น 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความมั่นคงของ สถาบันหลักของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอำนวยความสะดวกธรรมชาติทางอาญา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ทันสมัย ไปสู่ระบบราชการไทย 4.0

ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์จะขับเคลื่อนด้วยการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดระดับเป้าหมายยุทธศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้มีการถ่ายทอดเป้าหมายตัวชี้วัดไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจึงได้กำหนดหน่วยเจ้าภาพเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่ เจ้าภาพระดับยุทธศาสตร์ เจ้าภาพเป้าหมายและตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ หน่วยรับผิดชอบร่วม และหน่วยสนับสนุน รวมทั้ง วางระบบการติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และพัฒนางานในการกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน แก่ประชาชนเพิ่มขึ้น และจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของประเทศต่อไป

โดยตำรวจทางหลวง เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ราย 5 ปี (พ.ศ. 2566 -2570) โดยมีบุคลากรคือ ข้าราชการตำรวจทางหลวงที่ถือเป็น เจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยบนทางหลวง ซึ่งในหลายประเทศตำรวจทางหลวงจะรวมถึงตำรวจจราจรด้วย ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับระบบราชการของแต่ละประเทศ โดยตำรวจทางหลวง คือ ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจทางหลวง สังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง มีหน้าที่ดูแลทางหลวงแผ่นดินนอกเขตกรุงเทพมหานคร รวมถึงทางหลวงพิเศษ ที่โดยมีความเป็นมาของตำรวจทางหลวงดังต่อไปนี้

ความเป็นมา

วันที่ 8 พฤษภาคม 2500 กระทรวงคมนาคม ได้เสนอโครงการจัดตั้ง กองตำรวจทางหลวงขึ้นในกรมทางหลวงแผ่นดิน ตามหนังสือ ที่ สร.3710/2500 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2500 เพื่อลดอุบัติเหตุจากการจราจรในทางหลวง แต่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือตอบกระทรวงคมนาคม ว่าเรื่องนี้เป็นโครงการที่จะต้องใช้เงินจำนวนมาก ให้กระทรวงคมนาคมพิจารณาเรื่องนี้ใหม่อีกครั้ง ตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ คค.9342/2500 ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2500

ต่อมา กรมตำรวจ ได้มีหนังสือที่ 4139/2503 ลงวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2503 ถึงอธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดิน แจ้งว่า ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี พิจารณาเห็นว่า กิจกรรมทางหลวงแผ่นดินเจริญก้าวหน้ากว้างขวางไปเป็นอันมากมีประชาชนใช้รถยนต์ เป็นพาหนะสัญจรและขนส่งสินค้า ไปมาบนทางหลวงมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ การจราจรไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเท่าที่ควร เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ เป็นอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายแก่ประชาชน ผู้ใช้รถยนต์อยู่เสมอๆ และนอกจากนั้นยังเกิดอาชญากรรมร้ายแรงบนทางหลวงอยู่เนือง ๆ และทางหลวงถูกทำให้ชำรุดเสียหาย ทั้งนี้ เพราะขาดเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล จึงมีบัญชาให้กรมตำรวจกำหนดให้มีตำรวจทางหลวงขึ้น ในพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการ กรมตำรวจ พ.ศ. 2503 ซึ่งกรมตำรวจได้ร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวนั้นแล้ว อยู่ในระหว่างเสนอเพื่อประกาศใช้ต่อไป ตำรวจทางหลวง มีฐานะเป็นกองบังคับการ เรียกชื่อว่า “กองบังคับการตำรวจทางหลวง” เพื่อความเรียบร้อยในการเตรียม การจัดตั้งกองตำรวจทางหลวง ตามนโยบายของกรมทางหลวงแผ่นดิน กรมตำรวจได้ให้ พ.ต.อ.อุดม เสารบุตร รองผู้บังคับการกองพิเศษ มาเรียนปฏิบัติและร่วมพิจารณาดำเนินการและได้ร่วมประชุมกับคณะกรรมการของกรมทางหลวงแผ่นดิน ซึ่งมีอธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดินเป็นประธาน โดยได้ข้อตกลงกำหนดหลักการในการจัดตั้งกองตำรวจทางหลวง ดังต่อไปนี้

- 1) งบประมาณค่าใช้จ่ายของกองตำรวจทางหลวงเป็นของกรมทางหลวงแผ่นดิน
- 2) กรมทางหลวงแผ่นดิน เป็นฝ่ายจัดอาคารที่ทำการ, อาคารที่อยู่อาศัย อุปกรณ์อันเป็นปัจจัย ในการดำเนินงานของกองตำรวจทางหลวงโดยครบครัน
- 3) กองตำรวจทางหลวง มีการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของตำรวจทางหลวงตามเส้นทางที่สำคัญทั่วประเทศ โดยจัดตามความสำคัญและจำเป็นของทางหลวงแผ่นดินดังต่อไปนี้
 - 3.1) ทางหลวงสายพหลโยธิน(จากนอกเขตเทศบาลกรุงเทพ ฯ ถึงอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี)
 - 3.2) ทางหลวงสายมิตรภาพ (สายสระบุรี ถึง นครราชสีมา)
 - 3.3) ทางหลวงสายหิโนกง ถึง จังหวัดปราจีนบุรี
 - 3.4) ทางหลวงสายเพชรเกษม จากนอกเขตเทศบาลนครธนบุรี ถึงอำเภอหัวหิน
 - 3.5) ทางหลวงสายสุขุมวิท จากนอกเขตเทศบาลกรุงเทพ ฯ- ชลบุรี ถึงอำเภอสัตหีบ

กองตำรวจทางหลวงเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อกรมตำรวจตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติงานของตำรวจทางหลวง เป็นไปตามหลักการดังนี้

- 1) งานในส่วนที่เกี่ยวกับการกำกับ ตรวจตรายานพาหนะที่เดินบนทางหลวง
- 2) การจราจรในทางหลวงนอกเขตเทศบาล และการป้องกันรักษาทางหลวงตามกฎหมาย ให้ฟังคำสั่งจากอธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดิน
- 3) งานในส่วนที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยทั่วไปหรืองานเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอันเป็นหน้าที่ของตำรวจ หรือหน้าที่อื่นใด นอกจากกรณีที่เกี่ยวข้องกับกรมทางหลวงแผ่นดิน ให้ฟังคำสั่งจากกรมตำรวจ ตามสายบังคับบัญชา

หน้าที่ของตำรวจทางหลวง มีหน้าที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) ขจัด และ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุบนทางหลวงให้หมดสิ้นไป
- 2) ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดทางหลวงชำรุดทรุดโทรมเสียหาย
- 3) ป้องกันปราบปรามเหตุร้ายในทางหลวง ให้ประชาชนได้รับความปลอดภัย
- 4) ป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดอื่น ๆ ที่ใช้ทางหลวงกระทำความผิด
- 5) ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับความสะดวก

อำนาจของตำรวจทางหลวง

- 1) มีอำนาจทำการเปรียบเทียบ
- 2) มีอำนาจสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เฉพาะกรณีที่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ทางหลวงแผ่นดิน และความผิดตามกฎหมายอื่นที่เป็นกรณี เหตุเกิดในทางหลวงแผ่นดินทั่วราชอาณาจักร

ในปี พ.ศ.2503 กองตำรวจทางหลวง ซึ่งได้จัดตั้งเป็นครั้งแรก จึงแบ่งส่วนราชการออกเป็น 3 กองกำกับการ กองกำกับการละ 2 แผนก คือ

กองกำกับการ 1 ตั้งที่ทำการรวมอยู่กับกองบังคับการ ที่กรมทางหลวงแผ่นดิน
แผนก 1 ตั้งที่ วังน้อย
แผนก 2 ตั้งที่ จังหวัดสระบุรี

กองกำกับการ 2 ตั้งที่ทำการรวมอยู่กับกองบังคับการ ที่กรมทางหลวงแผ่นดิน
แผนก 1 ตั้งที่ จังหวัดนครปฐม
แผนก 2 ตั้งที่ จังหวัดเพชรบุรี

กองกำกับการ 3 ตั้งที่ ทำการรวมอยู่กับกองบังคับการ ที่กรมทางหลวงแผ่นดิน
 แผนก 1 ตั้งที่ทำการรวมอยู่กับกองบังคับการ ที่กรมทางหลวงแผ่นดิน
 แผนก 2 ตั้งที่จังหวัดชลบุรี

ปรากฏตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2503 ลงวันที่ 13 กันยายน 2503 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 77 ตอนที่ 77 วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2503 มีผลใช้บังคับ วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2503) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงาน เขตอำนาจการรับผิดชอบ และเขตพื้นที่การปกครอง ของหน่วยงานราชการในกรมตำรวจ ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2503 และระเบียบกรมตำรวจ ว่าด้วยกำหนดหน้าที่การงานในราชการกรมตำรวจ พ.ศ. 2508 ต่อมาได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 79 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515 ให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจเสียใหม่ เพื่อให้ทุก ๆ กองกำกับการ ตำรวจทางหลวง มี สถานีตำรวจทางหลวง โดยให้กองตำรวจทางหลวงออกเป็น 3 แผนก 7 กองกำกับการ คือ

แผนก 3 แผนก คือ

- 1) แผนกธุรการ
- 2) แผนกศูนย์ข่าวและสถิติวิจัย
- 3) แผนกการเงินและพัสดุ

กองกำกับการ 7 กองกำกับการ คือ

- 1) กองกำกับการ 1
- 2) กองกำกับการ 2
- 3) กองกำกับการ 3
- 4) กองกำกับการ 4
- 5) กองกำกับการ 5
- 6) กองกำกับการ 6
- 7) กองกำกับการ 7

ต่อมา อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ข้อ 5 ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วน

ราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2552จึงออกประกาศ ณ วันที่ 7 กันยายน 2552 กำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจ การรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครองของส่วนราชการต่างๆ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติไว้ ดังต่อไปนี้

กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	ส.ทล.ในสังกัด
ฝ่ายอำนวยการ	กองบังคับการ ตำรวจ ทางหลวงถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราษฎร์ กรุงเทพมหานคร	1) งานธุรการและกำลังพล 2) งานยุทธศาสตร์ 3) งานการเงินและงบประมาณ 4) งานส่งกำลังบำรุงและพลาริการ 5) งานคดีและกฎหมาย 6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ 7) งานศูนย์รวมข่าว
กองกำกับการ 1	อำเภอหนองแค	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอบางปะ
กองบังคับการ	จังหวัดสระบุรี	อิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รับผิดชอบ จังหวัด
ตำรวจทางหลวง	(มี 6 สถานี)	พระนครศรีอยุธยา – ปทุมธานี – นนทบุรี
		2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอ
		หนองแค จังหวัดสระบุรี รับผิดชอบ จังหวัด
		สระบุรี – นครนายก
		3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
		จังหวัดลพบุรี รับผิดชอบ จังหวัดลพบุรี
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
		จังหวัดนครสวรรค์ รับผิดชอบ จังหวัด
		นครสวรรค์ – อุทัยธานี
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอเมืองจังหวัด
		เพชรบูรณ์ รับผิดชอบจังหวัดเพชรบูรณ์ – พิจิตร
		6) สถานีตำรวจทางหลวง 6 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง
		จังหวัดสิงห์บุรี รับผิดชอบ จังหวัดสิงห์บุรี –
		อ่างทอง – ชัยนาท

กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	ส.ทล.ในสังกัด
กองกำกับการ 2	อำเภอนครชัยศรี	2) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม รับผิดชอบจังหวัดนครปฐม – สมุทรสาคร – สมุทรสงคราม
กองบังคับการ	จังหวัดนครปฐม	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีรับผิดชอบ จังหวัดเพชรบุรี – ราชบุรี
ตำรวจทางหลวง	(มี 6 สถานี)	3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์รับผิดชอบ จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมืองจังหวัด ชุมพรรับผิดชอบ จังหวัดชุมพร – ระนอง
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานีรับผิดชอบ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
		6) สถานีตำรวจทางหลวง 6 สถานีที่ตั้งอำเภอพนม ทวน จังหวัดกาญจนบุรี รับผิดชอบ จังหวัด กาญจนบุรี – สุพรรณบุรี
กองกำกับการ 3	อำเภอบางปะกง	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอบาง ปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรารับผิดชอบ จังหวัด ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ
กองบังคับการ	จังหวัดฉะเชิงเทรา	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบ จังหวัดชลบุรี
ตำรวจทางหลวง	(มี 5 สถานี)	3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดระยอง รับผิดชอบ จังหวัดระยอง
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมืองจังหวัด จันทบุรี รับผิดชอบ จังหวัดจันทบุรี – ตราด
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี รับผิดชอบ จังหวัดปราจีนบุรี – สระแก้ว

กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	ส.ทล.ในสังกัด
กองกำกับการ 4	อำเภอเมือง	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด รับผิดชอบ จังหวัดร้อยเอ็ด – กาฬสินธุ์ – มหาสารคาม
กองบังคับการ	จังหวัดขอนแก่น	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รับผิดชอบ จังหวัดขอนแก่น
ตำรวจทางหลวง	(มี 5 สถานี)	3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี รับผิดชอบ จังหวัดอุดรธานี – หนองคาย
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย รับผิดชอบ จังหวัดเลย – หนองบัวลำภู
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอเมืองจังหวัดสกลนคร รับผิดชอบ จังหวัดสกลนคร – นครพนม
กองกำกับการ 5	อำเภอเมือง	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดตาก รับผิดชอบ จังหวัดตาก – กำแพงเพชร
กองบังคับการ	จังหวัดลำปาง	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง รับผิดชอบ จังหวัดลำปาง – ลำพูน
ตำรวจทางหลวง	(มี 6 สถานี)	3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก รับผิดชอบ จังหวัดพิษณุโลก – สุโขทัย
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบ จังหวัดเชียงใหม่ – แม่ฮ่องสอน
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา รับผิดชอบ จังหวัดพะเยา – เชียงราย
		6) สถานีตำรวจทางหลวง 6 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดแพร่ รับผิดชอบ จังหวัดแพร่ – อุตรดิตถ์ – น่าน

กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	ส.ทล.ในสังกัด
กองกำกับการ 6	อำเภอเมือง	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา รับผิดชอบ จังหวัดนครราชสีมา
กองบังคับการ	จังหวัดอุบลราชธานี	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ รับผิดชอบ จังหวัดบุรีรัมย์
ตำรวจทางหลวง	(มี 6 สถานี)	3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ รับผิดชอบ จังหวัดสุรินทร์
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบ จังหวัดอุบลราชธานี – ศรีสะเกษ
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ รับผิดชอบ จังหวัดอำนาจเจริญ – มุกดาหาร – ยโสธร
		6) สถานีตำรวจทางหลวง 6 สถานีที่ตั้งอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ รับผิดชอบ จังหวัดชัยภูมิ
กองกำกับการ 7	อำเภอหาดใหญ่	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดพังงา รับผิดชอบ จังหวัดพังงา – ภูเก็ต – กระบี่
กองบังคับการ	จังหวัดสงขลา	2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดตรัง รับผิดชอบ จังหวัดตรัง – พัทลุง
ตำรวจทางหลวง	(มี 5 สถานี)	3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 สถานีที่ตั้งอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รับผิดชอบ จังหวัดสงขลา – สตูล
		4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 สถานีที่ตั้งอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบ จังหวัดนครศรีธรรมราช
		5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 สถานีที่ตั้งอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี รับผิดชอบ จังหวัดปัตตานี – นราธิวาส – ยะลา

กองกำกับการ	สถานที่ตั้ง	ส.ทล.ในสังกัด
กองกำกับการ 8	เขตคันนายาว	1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 สถานีที่ตั้ง เขต
กองบังคับการ	กรุงเทพมหานคร	ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบ ในเขต
ตำรวจทางหลวง	(มี 2 สถานี)	ทางหลวงพิเศษ หมายเลข 7
		2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 สถานีที่ตั้ง เขตคันนา
		ยาว กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบ ในเขตทาง
		หลวงพิเศษ หมายเลข 9
กลุ่มงาน	กองบังคับการ	
ถวายความ	ตำรวจทางหลวง	
ปลอดภัย	แขวงทุ่งพญาไท	
	เขตราษฎร์เทพ	

วิสัยทัศน์ ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง

เป็นหน่วยงานพิทักษ์สันติราษฎร์ที่มีวัฒนธรรมแห่งความมีวินัย มีการพัฒนาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สู่มาตรฐานสากล เพื่อความเชื่อมั่นศรัทธาของผู้ใช้ทางหลวง

เจตจำนง และ เจตนารมณ์ของกองบังคับการตำรวจทางหลวง

ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง ได้ประกาศเจตจำนงว่าจะบริการงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก ธรรมาภิบาล เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ พร้อมรับผิดชอบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่า กองบังคับการตำรวจทางหลวง มีเจตจำนงต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ และมุ่งหมายให้กองบังคับการตำรวจทางหลวง เป็นองค์กรธรรมาภิบาลและความโปร่งใสให้สมกับคำนิยามของกองบังคับการตำรวจทางหลวงที่กำหนดว่า “เราจะพร้อมใจกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นมิตรกับทุกคน ด้วยความภาคภูมิใจในเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของตำรวจทางหลวงเพื่อสร้างความศรัทธา และความเชื่อมั่นให้กับประชาชน” โดยจะดำเนินการ ดังนี้

1) ปฏิบัติหน้าที่ทุกขั้นตอนตามกฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับอย่างครบถ้วนเคร่งครัด ตลอดจนส่งเสริมบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่กำหนด

2) ปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมในการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมให้ได้ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงาน รวมถึงการถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้บุคลากรในกองบังคับการตำรวจทางหลวง ตระหนักถึงผลร้ายและพิษภัยของการทุจริตคอร์รัปชันต่อกองบังคับการตำรวจทางหลวง สำนักงานตำรวจแห่งชาติและประเทศชาติ เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างยั่งยืน

3) ไม่ยอมรับพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน และไม่ทนต่อการทุจริต

4) มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เสมอภาค เพียงธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพทันต่อพลวัตของการทุจริตและสอดคล้องกับมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่

5) มุ่งบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและร่วมกันสร้างวัฒนธรรมคุณธรรมให้เกิดขึ้นในองค์กร และจะบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใสคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และพร้อมแสดงความรับผิดชอบ หากการปฏิบัติหน้าที่ของกองบังคับการตำรวจทางหลวงส่งผลกระทบและเกิดความเสียหายต่อสังคมโดยรวม

บทบาทหน้าที่ของตำรวจทางหลวง

ตำรวจทางหลวง มีบทบาทหน้าที่สำคัญหลักคือการดูแลรักษาความสงบในเขตทางหลวงที่สำคัญ ได้แก่

การสอบสวนอุบัติเหตุ

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่สอบสวนอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดบนทางหลวง รวมถึงการรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เพื่อหาสาเหตุในอุบัติเหตุนั้น ๆ เช่น รูปภาพหรือพยานบุคคล

การบังคับใช้กฎหมายและกฎจราจร

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทางหลวง การจราจร และการขนส่ง เพื่อให้ผู้ใช้ถนนสะดวก ที่สำคัญเพื่อรักษาความปลอดภัยต่อผู้ใช้รถใช้ถนนในเขตทางหลวง เช่น การจำกัดความเร็ว

การดูแลเหตุฉุกเฉิน

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่ในการดูแลเหตุฉุกเฉินบนท้องถนน รวมถึงการป้องกันพื้นที่อุบัติเหตุ และปฐมพยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บ ก่อนที่จะส่งต่อไปให้กับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล ฯลฯ

การบำรุงรักษาถนน

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่สังเกตและรายงานความเสียหายที่เกิดบนทางหลวง ทั้งความเสียหายจากการใช้งาน ความเสียหายจากภัยพิบัติ และความเสียหายจากอุบัติเหตุ

การให้ข้อมูลแก่ประชาชน

ตำรวจทางหลวงมีหน้าที่ให้ข้อมูลการจราจรแก่ประชาชน และตำรวจทางหลวงยังต้องส่งเสริมการขับขี่ที่ปลอดภัยบนท้องถนนโดยปฏิบัติเป็นตัวอย่างด้วย

การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจทางหลวง

บทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตำรวจทางหลวงที่สำคัญคือการมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบความสงบเรียบร้อยบนทางหลวง จึงมีการเรียกหรือโบกรถให้จอดบนทางหลวงซึ่งถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ประการหนึ่งของตำรวจทางหลวงมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบในเขตทางหลวง มีการตั้งด่านเพื่อสกัดกั้นให้ชะลอและจอด โดยตำรวจทางหลวงมีอำนาจในการโบกรถเพื่อตรวจสอบผิดปกติของรถยนต์หรือสิ่งของที่บรรทุกมา แต่อย่างไรก็ตามตำรวจทางหลวงไม่สามารถโบกรถได้ทุกคัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์เฉพาะหน้า เช่น ผู้ขับขี่อาจมีพฤติกรรมที่ขับขี่ไม่ปลอดภัย รถของผู้ขับขี่มีลักษณะคล้ายรถที่อยู่ในหมายจับ หรือรถของผู้ขับขี่มีความผิดปกติที่อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น ยางแตก ท่อไอเสียมีปัญหา ซึ่งตามพระราชบัญญัติทางหลวง มาตรา 23 ที่ว่า “พนักงานจราจร หรือตำรวจทางหลวง สามารถเรียกยานพาหนะให้หยุดเพื่อทำการตรวจสอบได้ ในกรณีเชื่อว่าการกระทำผิด” ถ้ามีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติในมาตราดังกล่าวนี้ พนักงานจราจร หรือ ตำรวจทางหลวงก็สามารถโบกรถให้จอดได้ โดยพนักงานจราจร หรือ ตำรวจทางหลวง จะต้องแจ้งเหตุที่ทำให้ต้องจอดคร่าวๆ รวมถึงการตั้งจุดสกัดของตำรวจทางหลวงที่สำคัญมี 3 ประการ คือ 1) ด่านตรวจ คือ สถานที่ที่ตำรวจใช้ในการตรวจค้นเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดใน

เขตทางเดินรถ และการตั้งด่านตรวจจะต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง หรือกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร 2) จุดตรวจ คือ สถานที่ที่ตำรวจใช้ในการตรวจค้นเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในเขต “ทางเดินรถ หรือทางหลวง” โดยกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมง และเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจแล้วต้องยุบเลิกจุดตรวจทันที และ 3) จุดสกัด คือ สถานที่ที่ตำรวจใช้ในการตรวจค้นเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิดในเขต “ทางเดินรถ หรือทางหลวง” ในกรณีมีเหตุเร่งด่วนและจะยุบไปเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจดังกล่าว แต่อย่าง การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจทางหลวง ในการจัดตั้งจุดตรวจและจุดสกัดของตำรวจทางหลวงนั้นมีหลักการสำคัญคือ “ห้ามมิให้ตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ หรือจุดสกัด ในเขตทางเดินรถหรือทางหลวง” และจุดสกัดจะตั้งได้เฉพาะเวลาที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือเร่งด่วนและจะต้องได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาก่อน ที่สำคัญการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจใน ด่านตรวจ จุดตรวจ และจุดสกัด จะต้องมียาตำรวจชั้นสัญญาบัตรระดับรองสารวัตรขึ้นไป เป็นหัวหน้า และตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ต้องแต่งเครื่องแบบเท่านั้น ซึ่งหากมีการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างไปจากแนวปฏิบัติ จึงเป็นที่มาของการถูกร้องเรียนการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ไม่ชอบได้ จากบริบทข้างต้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงจะต้องยึดแนวปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ มาเป็นหลักสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ให้ได้อย่างเหมาะสมและใช้ความสามารถในการปฏิบัติงานมาเป็นปัจจัยร่วมที่จะส่งผลทำให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณค่า ส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีขององค์การตำรวจทางหลวงที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าข้าราชการตำรวจทางหลวงมีบทบาทหน้าที่และมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้

บทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตำรวจทางหลวง

ด้านที่ 1 : ด้านการบริหารและบริการทั่วไป

กิจกรรมที่ 1 ประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการติดต่อกับประชาชนผู้มาใช้บริการ

กิจกรรมที่ 2 รวบรวมบริการประชาชนพร้อมจัดเจ้าหน้าที่ไว้บริการประชาชนอย่าง เพียงพอ

กิจกรรมที่ 3 การรักษามาตรฐานระยะเวลาในการให้บริการ

กิจกรรมที่ 4 ดูแลรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคาร/ สถานที่

กิจกรรมที่ 5 มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

กิจกรรมที่ 6 ตำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้มาใช้บริการ

ด้านที่ 2 : ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

กิจกรรมที่ 1 ปรับปรุงพัฒนาระบบสายตรวจให้เหมาะสมกับสถานภาพอาชญากรรม และสถานการณ์ในพื้นที่รวมทั้งการนำเทคโนโลยี

กิจกรรมที่ 2 การใช้ระบบศูนย์ข้อมูล ข่าวสารประจำหน่วย (ศขส.) เก็บรวบรวม ข้อมูลพื้นฐานของหน่วยให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และควรนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

กิจกรรมที่ 3 เร่งรัดการสืบสวนจับกุมคนร้ายและคดีที่มีผลกระทบต่อความดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน

กิจกรรมที่ 4 การป้องกันปราบปรามและการแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกประเภทอย่างเฝ้าระวัง

ด้านที่ 3 : ด้านการควบคุมและจัดการการจราจร

กิจกรรมที่ 1 จัดระบบและวางแผนจัดการจราจร

กิจกรรมที่ 2 จัดกำลังตำรวจไว้อำนวยความสะดวกการจราจร และบังคับใช้กฎหมาย

กิจกรรมที่ 3 เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหการจราจร

กิจกรรมที่ 4 การประชาสัมพันธ์การทำงานเพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชน

ด้านที่ 4 : ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร

กิจกรรมที่ 1 การประชุมบริหารของผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วย

กิจกรรมที่ 2 ดูแลความประพฤติและทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด

กิจกรรมที่ 3 : การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน

กิจกรรมที่ 4 การฝึกอบรมและการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่

สรุปได้ว่าบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ คือ เป็นกิจกรรมในการให้บริการทางด้านการบริหารและบริการทั่วไป ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการควบคุมและจัดการการจราจร ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3” พบว่า มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่กับความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น งานวิจัย

โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2564) พบว่าปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่เช่น การได้รับการมอบหมายที่ชัดเจน การฝึกอบรมต่อเนื่อง และการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือ งานวิจัยของชัยวัฒน์ ประเสริฐศรี (2563) พบว่าการมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนทำให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถตัดสินใจในภาวะวิกฤตได้ดีขึ้น และ งานวิจัยของสมชาย วัฒนวรกุล (2562) พบว่าสมรรถนะด้านทักษะการสื่อสาร และการจัดการอารมณ์ ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการของตำรวจ

ธนากร มอไรสง (2566) ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาสำคัญคือ 1) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 2) ศึกษาถึงปัจจัยหลักในการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการประชาชน และ 3) ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี สำหรับวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.975 ซึ่งสำรวจประชากร จำนวน 180 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทและสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1) การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการติดต่อกับประชาชนผู้มาใช้บริการ มีระบบสายตรวจที่เหมาะสม รวมทั้งการนำเทคโนโลยี การใช้ระบบศูนย์ข้อมูล จัดระบบและวางแผนจัดการจราจรจัดกำลังตำรวจไว้อำนวยความสะดวก บังคับใช้กฎหมาย เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหและผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยดูแลทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด และพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ และคุณภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

ปานกลาง ให้ความสำคัญกับการให้บริการแก่ท่านโดยยึดถือตามลำดับ มีอรรถาธิบายโมเดลที่ดี และให้ความสำคัญกับตนเอง ให้บริการอย่างรวดเร็วและทันที เป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีการตรวจสอบความถูกต้องเพื่อความเรียบร้อย ให้บริการการรับแจ้งความเพียงพอ ให้คำชี้แจงแนะนำ เพื่อความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ จัดป้ายแสดงขั้นตอนระยะเวลาการให้บริการต่าง ๆ มีการติดตามงานหรือแจ้งผลการดำเนินงาน ให้บริการอินเทอร์เน็ตสำหรับประชาชนผู้มาติดต่อ และบริการสะดวกและรวดเร็ว และมีการลดขั้นตอนการให้บริการเพื่อความรวดเร็ว

2) ปัจจัยหลักการทำงานของสถานีดำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการ ตำรวจทางหลวง มีความสัมพันธ์กับหลักคุณภาพการให้บริการประชาชน เพื่อคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง กล่าวคือ เมื่อข้าราชการและพนักงานราชการของสถานีดำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง มีการนำหลักการปฏิบัติงานของสถานีดำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการ ตำรวจทางหลวงกับหลักคุณภาพการให้บริการประชาชน มาใช้ในการบริหารงานขององค์กรได้ในระดับปานกลาง ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีศักยภาพต่อคุณภาพการให้บริการประชาชนมากขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานีดำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง คือ ด้านหลักการให้บริการอย่างเสมอภาค ควรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจให้บริการยึดถือตามลำดับก่อนหลัง มีอรรถาธิบายโมเดลที่ดีและให้ความสำคัญกับตนเอง ใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน ด้านหลักการให้บริการอย่างทันเวลา ควรให้บริการอย่างรวดเร็วและทันที ควรมีการนำเทคโนโลยีให้บริการอย่างเป็นระบบไม่ซ้ำซ้อนเพื่อลดระยะเวลา ควรพัฒนาให้มีขั้นตอนระเบียบแบบฟอร์มในการให้บริการ ด้านหลักการให้บริการอย่างเพียงพอ ควรส่งเสริมให้คำชี้แจงแนะนำเพื่อความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อมีการจัดป้ายแสดงที่จะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา ด้านหลักการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ควรมีการแจ้งผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และใส่ใจต่อการให้บริการตลอดระยะเวลาใช้การบริการจนเสร็จสิ้น ติดตามงานหรือผลการดำเนินงานยึดประโยชน์ของส่วนร่วมเป็นหลักและด้านหลักการให้บริการอย่างก้าวหน้าควรมีการให้บริการอินเทอร์เน็ตสำหรับประชาชนผู้มาติดต่อ นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาปฏิบัติงานเพื่อทำให้การ ควรมีการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน เพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

ญาณูตร ศิริทีปตานนท์ และ ทิพย์วัลย์ สุรินยา (2567) ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคความเหนื่อยหน่ายในงาน และ ผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค ระดับความเหนื่อยหน่ายในงาน และระดับผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ 2) ผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคกับผลการปฏิบัติงาน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานกับผลการปฏิบัติงาน 5) อิทธิพลของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค และความเหนื่อยหน่ายที่มีต่อผลการปฏิบัติงาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด จำนวนทั้งสิ้น 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่า t ค่า F วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว หาความสัมพันธ์โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้าราชการตำรวจที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีผลการปฏิบัติงานแตกต่างกัน และ ข้าราชการตำรวจที่มีสถานภาพ และอายุงานแตกต่างกัน มีผลการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากในแต่ละช่วงอายุที่ต่างกันั้น มีความรู้ ประสบการณ์แตกต่างกัน พิจารณาตามธรรมชาติของข้าราชการตำรวจเมื่ออายุ มากขึ้นจะมีความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายที่เสื่อมถอย ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ขาดการนำเอาความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาการทำงาน เมื่อเทียบกับข้าราชการตำรวจวัยหนุ่มสาวมีความคล่องตัวในการทำงานมากกว่า แต่ขาดความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการทำงาน จึงทำให้มีผลการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน 2) ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคด้านความรับผิดชอบต่อปัญหาไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ โดยข้าราชการตำรวจ มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการควบคุมสถานการณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการตำรวจรับรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแล้วพยายามทำให้บรรลู่ ตามที่คาดไว้ เนื่องจากลักษณะงานมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจึงต้องรู้วิธีการทำงานนั้นจนเสร็จให้ได้ และคอยควบคุมผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ การแสดงออกจึงต่างกัน 3) ความเหนื่อยหน่ายในงานโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กล่าวได้ว่า ข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความเหนื่อยหน่ายในงานอยู่ในระดับสูง ความเหนื่อยหน่ายในงาน ด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการ

ปฏิบัติงานโดยรวมของข้าราชการตำรวจ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการตำรวจมีวิธีการผ่อนคลายความเครียด ความอ่อนล้าจากการทำงานเอง องค์กรไม่ได้มีส่วนร่วมในการผ่อนคลายทางอารมณ์ให้แก่ ข้าราชการตำรวจเท่าที่ควร เนื่องจากองค์กรกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ทำให้ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติงานให้ทันตามกำหนด เพราะนั่นหมายถึง ผลการประเมินด้วยเช่นกัน ส่งผลให้ไม่ว่าข้าราชการตำรวจจะมีความเหนื่อยหน่ายในงานระดับไหนผลการปฏิบัติงานก็อยู่ในระดับสูง 4) อิทธิพลของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคและความเหนื่อยหน่ายในงานมีผลต่อผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ อาจกล่าวได้ว่าข้าราชการตำรวจกองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค ด้านความอดทนมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทั้งนี้เนื่องจากความพยายามของข้าราชการตำรวจที่หาหนทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนถึงที่สุด และสามารถเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะทำงาน ถึงแม้จะรับรู้ถึงความยาวนานของปัญหา ก็พยายามเอาชนะเพื่อสามารถแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เข้ามาขัดขวางความสำเร็จของตน ได้ กำหนดได้เป็นความอดทนที่สามารถเอาชนะอุปสรรค และความยากลำบากได้

วุฒิชัย ภูงามนิล (2566) ศึกษาเรื่องการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นการส่งเสริมการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจ ทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการปฏิบัติงานกับหลักสังคหวัตถุธรรมของ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง 3) เสนอแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.988 ซึ่งสำรวจประชากรข้าราชการตำรวจ จำนวน 140 คน ใช้วิธีเฉพาะเจาะจงตามจำนวนที่อยู่จริง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบทและสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจต่อระดับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารและบริการทั่วไป ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการควบคุมและจัดการจราจร ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจให้บริการประชาชนอย่างเพียงพอ มีการเปิดรับฟังข้อแสดงความคิดเห็นของประชาชนผู้มาใช้บริการ ใช้ระบบสายตรวจให้เหมาะสมกับสถานภาพอาชญากรรมและสถานการณ์ในพื้นที่รวมทั้งการนำเทคโนโลยี และเร่งรัดการสืบสวนจับกุมคนร้าย และคดีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน และความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักการให้ทาน หลักการปิยวาจา หลักการอดฉรัยา และหลักสมานัตตา อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจให้การต้อนรับด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสเต็มใจโดยมีการพูดจาด้วยความสุภาพที่เต็มใจและคำพูดที่สุภาพให้เหมาะสม ให้ความสนใจเข้าไปสอบถามและคอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาติดต่อโดยปฏิบัติเป็นแบบอย่างตามกฎหมายไม่นอกรีตหรือเป็นผู้ละเมิดกฎหมายเสียเอง มีความยืดหยุ่นผ่อนปรนในการให้บริการแก่ประชาชนที่มาติดต่อ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์เป็นธรรมต่อประชาชนด้วยความเท่าเทียมกัน

2) ปัจจัยหลักการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง มีความสัมพันธ์กับหลักสังคหวัตถุธรรม เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง กล่าวคือ เมื่อข้าราชการตำรวจของสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง มีการนำหลักการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวงกับหลักสังคหวัตถุธรรม มาใช้ในการบริหารงานขององค์กรได้ในระดับปานกลาง ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง มีศักยภาพ ประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวงเพิ่มมากขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

3) แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง คือ หลักการให้

ทาน ควรให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและด้านความเอื้อเพื่อแผ่ด้วยความเสมอภาค ควรมีการช่วยเหลือ ควรส่งเสริมอบรมพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ด้านหลักปิยวาจา ควรให้การต้อนรับด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสเต็มใจ ควรอบรมพัฒนาให้เจ้าหน้าที่ตำรวจพุดจาชัดเจนและเข้าใจง่ายเป็นประโยชน์ต่อผู้มาแจ้งความหรือติดต่อใช้บริการ หลักอัตถจริยา ควรให้ความสนใจเข้าไปให้ความช่วยเหลือแก่ไม่เห็นอามิสสินจ้างต่าง ๆ ด้วยการปฏิบัติเป็นแบบอย่างตามกฎหมาย และด้านหลักสมานัตตตา ควรให้ความช่วยเหลือด้วยความเท่าเทียมโดยไม่เลือกฐานะ ควรให้บริการอย่างเป็นธรรมตามลำดับก่อนหลัง ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความตั้งใจมั่นที่จะประสานงานและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์เป็นธรรม

ทศพร สงค์ประเทศ ราชชนทร์ นพณัฐวงศกร ธนอมชาติ ชำนิราชกิจ และ เกษม มานะสาคร (2565) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยความต้องการเพิ่มความรู้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 8” การศึกษาครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยความต้องการเพิ่มความรู้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงกองกำกับการ 8 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขความต้องการเพิ่มความรู้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงกองกำกับการ 8 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการตำรวจทางหลวงกองกำกับการ 8 จำนวน 250 นาย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 179 นาย คิดเป็นร้อยละ 71.60 เป็นเพศหญิงจำนวน 71 นาย คิดเป็นร้อยละ 28.40 มีอายุอยู่ระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 150 นาย คิดเป็นร้อยละ 31.88 ส่วนใหญ่มีสมรสแล้ว จำนวน 160 นาย คิดเป็นร้อยละ 71.01 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 150 นาย คิดเป็นร้อยละ 55.07 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000 – 15,000 บาท จำนวน 150 นาย คิดเป็นร้อยละ 47.83 และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 25 นาย คิดเป็นร้อยละ 36.23 ตามลำดับ 2) ปัจจัยความต้องการเพิ่มความรู้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงกองกำกับการ 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ รองลงมาได้แก่ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสำเร็จในการทำงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน 3) ปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงกองกำกับการ 8 ควรส่งเสริมแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการทำงานเสมอ สามารถที่จะทำให้อื่นยอมรับในการทำงาน และสามารถทำงานให้เสร็จตามเวลาที่ผู้บังคับบัญชากำหนดตามเป้าหมาย และมีความเชื่อมั่นผลงานมีความถูกต้องแม่นยำและได้มาตรฐาน สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในการทำงาน และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการทำงานเสมอ

พงศกร สวัสดิ์จันทร์ และ พชร สันทัด (2564) ศึกษาเรื่อง บทบาทหน้าที่ของตำรวจจราจรในการจัดการความปลอดภัยและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในเขตกรุงเทพมหานคร ยุคไทยแลนด์ 4.0 มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดการความปลอดภัยในการป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิศวกรรม ด้านเทคโนโลยีในการจราจร และด้านหลักการบังคับใช้กฎหมาย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทหน้าที่ตำรวจจราจรในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 320 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดการความปลอดภัยในการป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนน ทั้ง 3 ด้าน มีความสอดคล้องกันในระดับดีมาก 2) ปัจจัยทางด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ มีความแตกต่างในเรื่องความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของตำรวจจราจรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร แต่ปัจจัยทางด้านระยะเวลาในการทำงานในสายงานจราจรไม่มีความต่างกัน 3) มีผลการดำเนินงานอยู่ระดับดีมาก คือ ด้านบุคคล ด้านการเผยแพร่และการให้ความรู้เกี่ยวกับการจราจรและด้านการประสานงานการแก้ไขปัญหาการจัดการ ด้านความปลอดภัยบนท้องถนน ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า 1) บทบาทหน้าที่ของตำรวจจราจรในการจัดการความปลอดภัยและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากอยู่แล้วแต่อาจจะต้องสนับสนุนให้มีสหวิชาชีพด้านต่าง ๆ มามีส่วนร่วมหลายๆ หน่วยงานเพื่อจะได้ยังรักษาระดับการปฏิบัติงานในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนได้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง 2) สร้างขวัญและกำลังใจ แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในเรื่องของค่าตอบแทน สวัสดิการ ดูแลสุขภาพอนามัย ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

วิวัฒน์ไชย คอนปรีชา (2560) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมยวดี เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ และเทศบาลตำบลที่อาศัยอยู่ ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สถานีตำรวจภูธรเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 392 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ และการสุ่มแบบระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .95 แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน และในการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Independent - Samples t-test) และ F-test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

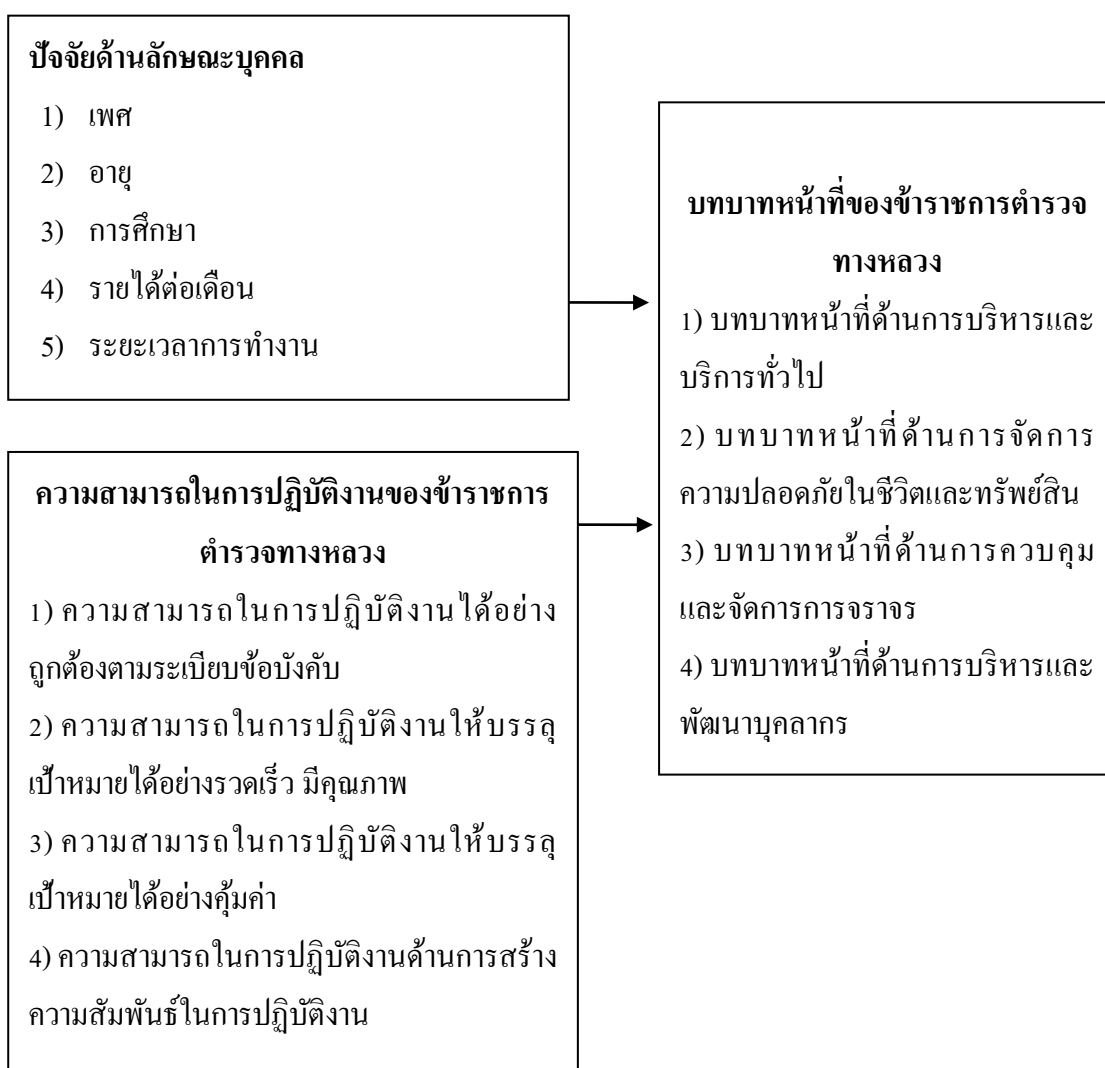
ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านงานจราจร ด้านงานสืบสวน และด้านงานสอบสวน อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านงานป้องกันและปราบปราม ตามลำดับ 2) ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และ เขตเทศบาลที่อยู่อาศัย ต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ สถานีตำรวจภูธร เมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรเพิ่มมาตรการการป้องกันเหตุอาชญากรรม โดยการสร้างความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่ ควรมีมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมให้ทันการก่อเหตุในปัจจุบันมากขึ้น ควรดำเนินกระบวนการยุติธรรม ในการสอบสวนคดีต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมากับ ประชาชน ควรสร้างกระบวนการสนับสนุนจากประชาชนให้ได้มากที่สุด และ ควรให้ความสำคัญในการจัดระเบียบการจราจรให้เกิดความคล่องตัว

ในระดับนานาชาติ งานวิจัยของ Cohen & March (1974) ได้เสนอแนวคิด “ระบบราชการในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน” ว่าหากไม่มีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนและกลไกการสนับสนุนที่สอดคล้อง จะทำให้สมรรถนะการทำงานลดลง ซึ่งอธิบายปรากฏการณ์ที่พบได้ในหลายกรณีของตำรวจทางหลวงในพื้นที่ชนบท องค์กรสามารถมองได้ว่าเป็นยานพาหนะในการแก้ปัญหา หรือเป็นโครงสร้างที่แก้ไขข้อขัดแย้งได้โดยการต่อรอง อย่างไรก็ตาม องค์กรยังจัดเตรียมขั้นตอนต่างๆ ที่ทำให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจในสิ่งที่พวกเขากำลังทำและสิ่งที่พวกเขาได้ทำไปแล้วองค์กร โดยเฉพาะองค์กรอนาธิปไตยที่จัดระเบียบ อาจประสบปัญหาในการสร้างแนวปฏิบัติการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ทั้งที่ชัดเจน หรือยังคลุมเครือ การปฏิบัติงานท่ามกลางข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจนถูกต้อง ตามหลักเหตุผล มีความเป็นเหตุเป็นผล และทัศนคติ และความตั้งใจอันจะส่งผลต่อคุณภาพการตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาดังต่อไปนี้

รูปที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย, 2566

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3” มีวัตถุประสงค์การศึกษาคือ เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 2) ศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดย ผู้วิจัยได้ ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด ผู้วิจัยได้นำเสนอระเบียบวิธีวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบตัดขวางในช่วงระยะเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2568 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย และตรวจสอบแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ผลสรุปการวิจัยที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย โดยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังได้นำเสนอต่อไปนี้

3.1.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในระยะเวลาที่ศึกษา มีจำนวน 649 คน ประกอบด้วย 5 สถานี คือ

- 1) สถานีตำรวจทางหลวง 1 อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรารับผิดชอบ จังหวัดฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ
- 2) สถานีตำรวจทางหลวง 2 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบจังหวัดชลบุรี
- 3) สถานีตำรวจทางหลวง 3 อำเภอเมือง จังหวัดระยอง รับผิดชอบ จังหวัดระยอง
- 4) สถานีตำรวจทางหลวง 4 อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี รับผิดชอบ จังหวัดจันทบุรี – ตราด
- 5) สถานีตำรวจทางหลวง 5 อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี รับผิดชอบ จังหวัดปราจีนบุรี – สระแก้ว

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำนวน 5 สถานี โดยการคำนวณด้วยโปรแกรม G*Power 3.1.9.4 ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 115 ตัวอย่าง ดังแสดงการคำนวณกลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมอีกจำนวน 5 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน

วิธีสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ใช้วิธีการสุ่มแบบการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) เก็บรวบรวมโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) ให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จาก 5 สถานี จำนวน 120 คน ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 เป็นข้อคำถามแบบสเกล (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้านคือ

- 1) บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและบริการทั่วไป
- 2) บทบาทหน้าที่ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 3) บทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมและจัดการจราจร
- 4) บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยเป็นข้อคำถามแบบสเกล (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ
- 2) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ
- 3) ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า
- 4) ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน

เกณฑ์การวิเคราะห์การประเมินค่าแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ เป็นลักษณะข้อคำถามแบบสเกล (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

โดยผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณค่าคะแนนของแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 ตามสูตรต่อไปนี

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของช่วงชั้นข้อมูล} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \quad (3.1) \\ \text{แทนค่า} &= \frac{5 - 1}{5} \\ \text{ความห่างของช่วงข้อมูล} &= 0.8 \end{aligned}$$

ช่วงห่างข้อมูลคือ 0.8 ดังนั้น จึงสามารถกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 เพื่อประกอบการแปลความหมายจากผลการวิจัยได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20	หมายถึง เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้อย่างอิสระ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการทำงาน และ ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 รวมถึงปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำมาสรุปประกอบการวิจัยครั้งนี้ ให้ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การสร้างเครื่องมือและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตำรา บทความ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาวิจัยด้านบทบาทหน้าที่กับความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากร ของหน่วยงานต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สามารถนำแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับประเด็นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แล้วนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือการศึกษาหรือแบบสอบถามต่อไป

2) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่ได้บทวนและนำมากำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยมีมุ่งกำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนด

3) ออกแบบและจัดทำเครื่องดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงเพื่อให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้ครบถ้วน สมบูรณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนด

5) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงของเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้แล้วนำไปตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาด้วย วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยนำเครื่องมือไปทดสอบกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (Try-Out) จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.977

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจครั้งนี้ เป็นการสำรวจภาคตัดขวาง ระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2568 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจประกอบด้วยแบบสอบถามผ่านระบบฟอร์ม Online และ แจกแบบสอบถามด้วยตัวเอง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างแบบง่าย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยรังสิต ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ทั้งหมดจำนวน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อนำไปประกอบการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) โดยวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ Independent Sample t-test และ F-test (One-way ANOVA) กรณี พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ใช้การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference Test) และ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่กับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายระดับความสัมพันธ์ ตามแนวคิดของ Davis (1971 อ้างใน ผ่องพรรณ ตรีมงคลกุล, 2555) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่ามากกว่า 0.80 มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.61 - 0.80 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.41 - 0.60 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.21 - 0.40 มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.01 – 0.20 มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมาก

3.5 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ประกอบการนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

n	คือ	จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	คือ	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม
F	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significances)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1) บทบาท : ด้านการบริหารและการบริการ

- บทบาท 1.1 แทน ท่านอธิบายขั้นตอนปฏิบัติหรือข้อมูลต่างๆ ให้กับประชาชนรับทราบได้อย่างชัดเจนประกอบการปฏิบัติหน้าที่
- บทบาท 1.2 แทน ท่านสามารถให้บริการประชาชนได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ เช่น การสอบถามเส้นทาง หรือ การช่วยเหลือในการใช้รถ ใช้ถนน
- บทบาท 1.3 แทน ท่านมุ่งปฏิบัติหน้าที่บริการประชาชนให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ลดระยะเวลาการรอคอยให้ได้มากที่สุด
- บทบาท 1.4 แทน ท่านปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม
- บทบาท 1.5 แทน ท่านอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้รับบริการที่มีความต้องการที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม และให้บริการกับประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน
- บทบาท 1.6 แทน ท่านมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนหรือจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2) บทบาท : ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- บทบาท 2.1 แทน ท่านมีความพยายามในการปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานในหน้าที่ของท่านให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือในพื้นที่อยู่เสมอ
- บทบาท 2.2 แทน ท่านมีการใช้ระบบเทคโนโลยี หรือเครื่องมือที่ทันสมัยมาประกอบการทำงาน เพื่อให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น
- บทบาท 2.3 แทน ท่านมีการติดตาม เร่งรัดผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่านอย่างต่อเนื่อง ไม่ปล่อยผ่านไปวันๆ
- บทบาท 2.4 แทน ท่านปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของท่านได้อย่างเหมาะสม สามารถอำนวยความสะดวก หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง เจียบขาด
- แทน ท่านมีการติดตาม ตรวจสอบแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง
- บทบาท 2.5
- บทบาท 2.6 แทน ท่านมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยมุ่งเน้นอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนเป็นสำคัญ

3) บทบาท : ด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ

- บทบาท 3.1 แทน ท่านมีการวางแผนการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- บทบาท 3.2 แทน ท่านปฏิบัติหน้าที่ตามระบบและแบบแผนการทำงานที่ได้มีการวางแผนไว้ ในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม เช่น การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนช่วงเทศกาล
- บทบาท 3.3 แทน ท่านเป็นกำลังสำคัญให้กับหน่วยงานในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการ อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนตามหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม
- บทบาท 3.4 แทน ท่านปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ โดยเน้นให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับใช้ทางกฎหมายเป็นสำคัญ
- บทบาท 3.5 แทน ท่านมีการติดตาม ควบคุม ให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของท่านเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
- บทบาท 3.6 แทน ท่านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการวางแผน แก้ไขปัญหาการใช้รถ ใช้ถนนในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
- บทบาท 3.7 แทน ท่านมีการชี้แจง ประชาสัมพันธ์ แนวทางการปฏิบัติงานของท่านหรือของหน่วยงานเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีให้กับประชาชน เช่น การให้ข้อมูลด้านการจราจรแก่ประชาชน หรือ การให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้รถ ใช้ถนน

4) บทบาท : ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร

- บทบาท 4.1 แทน ท่านเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ กับหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ
- บทบาท 4.2 แทน ท่านใส่ใจ ดูแล และให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานของท่านอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ
- บทบาท 4.3 แทน ท่านแลกเปลี่ยนข้อมูลในการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการรายงานข้อมูลต่างๆ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เช่น การรายงานความเสียหายบนทางหลวง
- บทบาท 4.4 แทน ท่านมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ยุติธรรม และมีความยึดหยุ่นในการปฏิบัติหน้าที่
- บทบาท 4.5 แทน ท่านแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานอย่างต่อเนื่อง เช่น เข้าร่วมอบรม พัฒนาทักษะ ความรู้ในการปฏิบัติงาน การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นต้น
- บทบาท 4.6 แทน ท่านพยายามพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของตนเองอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของท่าน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “บทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3” มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 2) ศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3” ผู้วิจัยทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาวิจัย ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำนวน 120 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย นำเสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนาภาพรวม โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงานกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3”

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาการทำงาน โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	101	84.2
หญิง	19	15.8
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 84.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	22	18.3
31 – 40 ปี	54	45.0
41 – 50 ปี	37	30.8
มากกว่า 50 ปี	7	5.8
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41 -50 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าปริญญาตรี	21	17.5
ปริญญาตรี	86	71.7
สูงกว่าปริญญาตรี	13	10.8
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 รองลงมาคือระดับน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และระดับการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของของกลุ่มตัวอย่าง ด้านรายได้ต่อเดือน

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 20,000 บาท	27	22.5
20,001 – 30,000 บาท	40	33.3
30,001 – 40,000 บาท	37	30.8
มากกว่า 40,000 บาท	16	33.3
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือรายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และกลุ่มรายได้มากกว่า 40,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของของกลุ่มตัวอย่าง ด้านระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 5 ปี	30	25.0
5 – 10 ปี	54	45.0
10 ปี ขึ้นไป	36	30.0
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานที่ต่ำกว่าทางหลวง กองกำกับการตำรวจทางหลวง 3 มีระยะเวลาระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือ ระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และ น้อยที่สุดคือ มีระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการบริหารและการบริการ

ที่	บทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารและการบริการ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	ลำดับ ที่
1	ท่านอธิบายขั้นตอนปฏิบัติหรือข้อมูลต่างๆ ให้กับ ประชาชนรับทราบได้อย่างชัดเจนประกอบการปฏิบัติ หน้าที่	4.08	.433	มาก	3
2	ท่านสามารถให้บริการประชาชนได้ถูกต้องตรงตาม ความต้องการ เช่น การสอบถามเส้นทาง หรือ การ ช่วยเหลือในการใช้รถ ใช้ถนน	4.09	.430	มาก	2
3	ท่านมุ่งปฏิบัติหน้าที่บริการประชาชนให้เป็นไปอย่าง รวดเร็ว ลดระยะเวลาการรอคอยให้ได้มากที่สุด	4.08	.478	มาก	4
4	ท่านปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ได้อย่าง เหมาะสม	4.10	.525	มาก	1
5	ท่านอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้รับบริการที่ มีความต้องการที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม และ ให้บริการกับประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน	3.77	.645	มาก	6
6	ท่านมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนหรือจาก ภาคส่วนต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงให้มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.07	.425	มาก	5
เฉลี่ยรวม		4.03	.367	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการบริหารและการบริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บทบาทด้านท่านปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ได้อย่าง

เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .646 รองลงมาคือบทบาทด้านการให้บริการประชาชนได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ เช่น การสอบถามเส้นทาง หรือ การช่วยเหลือในการใช้รถใช้ถนนมีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .430 และน้อยที่สุดคือบทบาทด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้รับบริการที่มีความต้องการที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม และให้บริการกับประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน มีค่าเฉลี่ย 3.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .645

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ที่	บทบาทหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ท่านมีความพยายามในการปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานในหน้าที่ของท่านให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือในพื้นที่อยู่เสมอ	4.08	.441	มาก	4
2	ท่านมีการใช้ระบบเทคโนโลยี หรือเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการทำงานเพื่อให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น	4.14	.507	มาก	1
3	ท่านมีการติดตาม เฝ้าระวังผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่านอย่างต่อเนื่อง ไม่ปล่อยผ่านไปวันๆ	4.07	.552	มาก	5
4	ท่านปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของท่านได้อย่างเหมาะสม สามารถอำนวยความสะดวก หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง เฉียบขาด	4.11	.591	มาก	2
5	ท่านมีการติดตาม ตรวจสอบแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตามที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง	4.02	.458	มาก	6
6	ท่านมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยมุ่งเน้นอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนเป็นสำคัญ	4.10	.475	มาก	3
เฉลี่ยรวม		4.09	.372	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในภาพรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .372 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทด้าน การใช้ระบบเทคโนโลยี หรือเครื่องมือที่ทันสมัยมาประกอบการทำงานเพื่อให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .507 และรองลงมาคือ บทบาทด้านท่านปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของท่านได้อย่างเหมาะสม สามารถอำนวยความสะดวก หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง เกือบขาด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .591 และน้อยที่สุดคือ บทบาทด้านท่านมีการติดตาม ตรวจสอบแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตาม หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .458

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กอง กำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ

ที่	บทบาทหน้าที่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	ลำดับ ที่
1	ท่านมีการวางแผนปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.12	.505	มาก	4
2	ท่านปฏิบัติหน้าที่ตามระบบและแบบแผนการทำงานที่ได้มีการวางแผนไว้ ในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม เช่น การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ช่วงเทศกาล	4.11	.515	มาก	6
3	ท่านเป็นกำลังสำคัญให้กับหน่วยงานในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนตามหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม	4.13	.533	มาก	3
4	ท่านปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ โดยเน้นให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับใช้ทางกฎหมายเป็นสำคัญ	4.16	.502	มาก	1
5	ท่านมีการติดตาม ควบคุม ให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของท่านเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	4.13	.528	มาก	2
6	ท่านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการวางแผน แก้ไขปัญหาการจราจร ใ้ถนนในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี	4.10	.500	มาก	7

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กอง
กำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ (ต่อ)

ที่	บทบาทหน้าที่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	ลำดับ ที่
7	ท่านมีการชี้แจง ประชาสัมพันธ์ แนวทางการปฏิบัติงาน ของท่านหรือของหน่วยงานเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ให้กับประชาชน เช่น การให้ข้อมูลด้านการจราจรแก่ ประชาชน หรือ การให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย ในการใช้รถ ใช้ถนน	4.12	.522	มาก	5
เฉลี่ยรวม		4.12	.367	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของ
ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ ในภาพรวม
อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
บทบาทด้านปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ โดยเน้นให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับใช้
ทางกฎหมายเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .502 และ
รองลงมาคือบทบาทด้านการติดตาม ควบคุม ให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของท่านเป็นไป
ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .528 และน้อยที่สุดคือบทบาท
ด้านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการวางแผน แก้ไขปัญหาการใช้รถ ใช้ถนนในพื้นที่
รับผิดชอบ เพื่อให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .500

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กอง
กำกับการ 3 ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร

ที่	บทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ กับ หน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ	4.13	.495	มาก	2
2	ท่านใส่ใจ ดูแล และให้ความสำคัญกับการช่วย เหลือเพื่อนร่วมงานของท่านอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ	4.05	.500	มาก	6

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กอง
กำกับการ 3 ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร (ต่อ)

ที่	บทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
4	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ กับ หน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ	4.13	.495	มาก	2
5	ท่านใส่ใจ ดูแล และให้ความสำคัญกับการช่วย เหลือเพื่อนร่วมงานของท่านอย่างใกล้ชิดอยู่ เสมอ	4.05	.500	มาก	6
6	ท่านแลกเปลี่ยนข้อมูลในการปฏิบัติงานกับ เพื่อนร่วมงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง รวมถึง การรายงานข้อมูลต่างๆ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เช่นการรายงานความ เสียหายบนทางหลวง	4.10	.541	มาก	4
7	ท่านมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ยุติธรรม และมีความยึดหยุ่นในการปฏิบัติ หน้าที่	4.10	.509	มาก	3
8	ท่านแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ใน งานอย่างต่อเนื่อง เช่น เข้าร่วมอบรมพัฒนา ทักษะ ความรู้ในการปฏิบัติงาน การใช้ เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นต้น	4.14	.523	มาก	1
9	ท่านพยายามพัฒนาความรู้ ความสามารถ และ ทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานใน หน้าที่รับผิดชอบของตนเองอยู่เสมอ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ ท่าน	4.08	.512	มาก	5
เฉลี่ยรวม		4.10	.368	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .368 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทด้านการแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานอย่างต่อเนื่อง เช่น เข้าร่วมอบรมพัฒนาทักษะ ความรู้ในการปฏิบัติงาน การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 3.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .717 และรองลงมาคือบทบาทด้านการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ กับหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .495 และน้อยที่สุดคือบทบาทด้านการใส่ใจ ดูแล และให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานของท่านอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .500

ตารางที่ 4.10 สรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ที่	สรุปบทบาทหน้าที่ของ ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและบริการทั่วไป	4.03	.367	มาก	4
2	บทบาทหน้าที่ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.09	.372	มาก	3
3	บทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมและจัดการจราจร	4.12	.367	มาก	1
4	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร	4.10	.368	มาก	2
เฉลี่ยรวม		4.09	.338	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .338 โดยบทบาทด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ บทบาทด้านบทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมและจัดการจราจร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367 และรองลงมาคือบทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .368 และน้อยที่สุดคือบทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและบริการทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน นโยบายและเป้าหมายของหน่วยงาน

ความสามารถในการปฏิบัติงาน					
ที่	ด้านการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน นโยบายและเป้าหมายของหน่วยงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ท่านเข้าใจในนโยบายการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงได้อย่างชัดเจน	4.05	.386	มาก	5
2	ท่านสามารถใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ตามเกณฑ์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างถูกต้องทุกสถานการณ์ เข้าใจในวิสัยทัศน์ และแนวคิดของผู้บังคับบัญชาหน่วย ได้ชัดเจน	4.09	.485	มาก	4
3	ท่านเข้าใจถึงเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานและของผู้บังคับบัญชาและสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	4.13	.459	มาก	1
4	ท่านเข้าใจถึงแนวปฏิบัติที่ดีและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในงานของท่านและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ลุล่วงได้	4.12	.511	มาก	2
5	ท่านมุ่งมั่นปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมุ่งให้เกิดผลดีแก่กองบังคับการ 3 เป็นสำคัญ	4.11	.499	มาก	3
เฉลี่ยรวม		4.10	.377	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน นโยบายและเป้าหมายของหน่วยงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .377 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถด้านการเข้าใจถึงเป้าหมาย

วิสัยทัศน์ และแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานและของผู้บังคับบัญชาและสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .456 และรองลงมาคือความสามารถด้านการเข้าใจถึงแนวปฏิบัติที่ดีและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในงานของท่านและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้คล่องตัว มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .511 และน้อยที่สุดคือความสามารถในการเข้าใจในนโยบายการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงได้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .386

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ

ความสามารถในการปฏิบัติงาน					ลำดับ ที่
ที่	ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
1	ท่านสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้อย่างรวดเร็ว และเรียบร้อยอยู่เสมอ	4.07	.552	มาก	5
2	ท่านให้ความสำคัญกับปริมาณงานที่ท่านรับผิดชอบ โดยปฏิบัติหน้าที่ตามปริมาณงานให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.08	.441	มาก	3
3	ท่านสามารถกำหนดเป้าหมายของงานที่ได้รับมอบหมาย และสามารถปฏิบัติงานนั้นได้สำเร็จตามเป้าหมายนั้น	4.09	.467	มาก	2
4	ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญ และกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานแต่ละงานหรือแต่ละสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว	4.07	.530	มาก	4
5	ท่านสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อมาใช้ในการปฏิบัติงานให้สำเร็จได้อย่างรวดเร็วเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ	4.10	.627	มาก	1
6	ท่านสามารถปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงแก้ไขปัญหาดังๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ทำให้งานสำเร็จคล่องตามเป้าหมายขององค์กรด้วยดีอยู่เสมอ	4.05	.446	มาก	6
เฉลี่ยรวม		4.08	.369	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .369 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อมาใช้ในการปฏิบัติงานให้สำเร็จได้อย่างรวดเร็วเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .627 และรองลงมาคือ ความสามารถในการสามารถกำหนดเป้าหมายของงานที่ได้รับมอบหมายและสามารถปฏิบัติงานนั้นได้สำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .467 และน้อยที่สุดคือ ความสามารถปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ทำให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์การด้วยคืออยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .446

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า

ที่	ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ท่านสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.10	.509	มาก	3
2	ท่านมักแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของท่านจากเพื่อนร่วมงานในทุกระดับ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	4.15	.529	มาก	1
3	ท่านสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบได้สำเร็จ โดยมีผลการปฏิบัติงาน หรือมีปริมาณงานสูงกว่าเป้าหมายหรือสูงกว่าความคาดหวังอย่างต่อเนื่อง	4.12	.495	มาก	2
4	ท่านมักได้รับมอบหมายงานที่ท้าทายความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน แต่ท่านก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายอยู่เสมอ	4.07	.444	มาก	5

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการ
ตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า
(ต่อ)

ที่	ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
5	ท่านสามารถประยุกต์ใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน อาทิ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่างๆ เพื่อใช้ในการ ปฏิบัติได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดงบประมาณให้กับ หน่วยงาน	4.06	.561	มาก	6
6	ท่านใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นได้อย่างคุ้ม ค่า เช่น มีการนำทรัพยากรที่สามารถใช้งานได้อยู่ กลับมาใช้ใหม่ หรือมีการซ่อมแซมให้สามารถใ้ งานได้ตามปกติ แทนการทิ้งหรือสั่งซื้อใหม่	4.09	.550	มาก	4
เฉลี่ยรวม		4.11	.368	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการ
ปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้
อย่างคุ้มค่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .368 และเมื่อ
พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความสามารถในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
สถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของท่านจากเพื่อนร่วมงานในทุกระดับ เพื่อนำมา
ประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .529
และรองลงมาคือความสามารถในด้านการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบได้สำเร็จ โดยมีผลการ
ปฏิบัติงาน หรือมีปริมาณงานสูงกว่าเป้าหมายหรือสูงกว่าความคาดหวังอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย
4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .495 และน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการใช้ทรัพยากรของ
หน่วยงาน อาทิ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่างๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติได้อย่างคุ้มค่า ประหยัด
งบประมาณให้กับหน่วยงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .561

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการ
ตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน

ที่	ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการสร้างสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ท่านมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.12	.537	มาก	2
2	ท่านให้ความสำคัญกับการติดต่อ ประสานงาน กับเพื่อนร่วมงานทุกระดับหรือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายด้วยดี	4.13	.517	มาก	1
3	ท่านมักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบเพื่อนำมาประกอบการปฏิบัติงานให้สำเร็จอยู่เสมอ	4.07	.480	มาก	4
4	ท่านยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างระหว่างเพื่อนร่วมงานและนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของท่าน เพื่อมุ่งให้งานสำเร็จบรรลุเป้าหมายเป็นสำคัญ	4.11	.499	มาก	3
5	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในหน่วยงาน และ ระหว่างหน่วยงานอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่เข้มแข็งต่อไป	4.04	.474	มาก	6
6	ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนข้าราชการตำรวจทางหลวง ทุกระดับ และ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	4.05	.482	มาก	5
เฉลี่ยรวม		4.09	.375	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการสร้างสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .375 และเมื่อพิจารณา

รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความสามารถในการติดต่อ ประสานงาน กับเพื่อนร่วมงานทุกระดับหรือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ด้วยดีโดยมีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .517 และรองลงมาคือความสามารถในการยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .537 และน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในหน่วยงาน และ ระหว่างหน่วยงานอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่เข้มแข็งต่อไป โดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .474

ตารางที่ 4.15 สรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ที่	ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับที่
1	ด้านการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ	4.10	.377	มาก	2
2	ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ	4.08	.369	มาก	4
3	ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า	4.11	.368	มาก	1
4	ด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน	4.09	.375	มาก	3
เฉลี่ยรวม		4.09	.342	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .342 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .368) รองลงมาคือความสามารถด้านการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .377) และน้อยที่สุดคือความสามารถด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .369)

4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

ที่	บทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	เพศชาย $\bar{X}$ S.D.	เพศหญิง $\bar{X}$ S.D.	t (sig.)
1	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและบริการทั่วไป	4.05 .375	3.92 .311	1.423 (.158)
2	บทบาทหน้าที่ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.10 .382	4.04 .317	.686 (.494)
3	บทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมและจัดการจราจร	4.13 .375	4.07 .328	.725 (.470)
4	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร	4.11 .372	4.07 .348	.384 (.702)
5	รวมบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	4.10 .347	4.02 .291	.874 (.384)

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ไม่ต่างกันในทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กอง
กำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

ที่	บทบาทหน้าที่ในการ ปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	อายุ (ปี)				F (sig)
		ไม่เกิน 30	31- 40	41 - 50	มากกว่า 50	
		$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	
1	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหาร และบริการทั่วไป	4.08 .404	4.00 .378	4.11 .258	3.71 .525	2.618 (.054)
2	บทบาทหน้าที่ด้านการจัดการ ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	4.11 .355	4.07 .393	4.17 .272	3.74 .552	2.782 (.044) *
3	บทบาทหน้าที่ด้านการควบคุม และจัดการจราจร	4.10 .364	4.10 .359	4.22 .289	3.82 .627	2.749 (.046)*
4	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหาร และพัฒนาบุคลากร	4.14 .375	4.12 .381	4.11 .275	3.76 .552	2.198 (.092)
5	รวมบทบาทหน้าที่ของ ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	4.11 .343	4.07 .347	4.15 .233	3.76 .559	2.858 (.040)*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาท
หน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ
ทางสถิติ 0.05 โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อายุที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ใน
ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3
และ ในด้านบทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมและจัดการจราจรแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
0.05 โดยจะได้ทำการทดสอบรายคู่ต่อไป

ตารางที่ 4.18 การทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

อายุ (ปี)		31- 40	41 - 50	มากกว่า 50 ปี
ไม่เกิน 30 ปี	Mean Difference	.032	.061	.368
	(Sig.)	(.729)	(.537)	(.021)*
31 – 40 ปี	Mean Difference	1.000	.093	.336
	(Sig.)		(.235)	(.023)*
41 - 50	Mean Difference		.1000	.429
	(Sig.)			(.005)*
มากกว่า 50 ปี	Mean Difference			.1000
	(Sig.)			

ผลการทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินพบว่ามีผลแตกต่างกัน 3 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

ตารางที่ 4.19 การทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการควบคุมและจัดการจราจร

อายุ (ปี)		31- 40	41 - 50	มากกว่า 50 ปี
ไม่เกิน 30 ปี	Mean Difference	.001	.120	.288
	(Sig.)	(.994)	(.217)	(.068)
31 – 40 ปี	Mean Difference	1.000	.121	.287
	(Sig.)		(.118)	(.049)*
41 - 50	Mean Difference		.1000	.408
	(Sig.)			(.007)*
มากกว่า 50 ปี	Mean Difference			.1000
	(Sig.)			

ผลการทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการควบคุมและจัดการจราจร พบว่ามีความแตกต่างกัน 2 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการควบคุมและจัดการจราจรต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการควบคุมและจัดการจราจรต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

ตารางที่ 4.20 การทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม

อายุ (ปี)		31- 40	41 - 50	มากกว่า 50 ปี
ไม่เกิน 30 ปี	Mean Difference	.034	.045	.350
	(Sig.)	(.687)	(.611)	(.016)*
31 – 40 ปี	Mean Difference	1.000	.034	.079
	(Sig.)		(.687)	(.264)
41 - 50	Mean Difference		.1000	.316
	(Sig.)			(.019)*
มากกว่า 50 ปี	Mean Difference			.1000
	(Sig.)			

ผลการทดสอบรายคู่ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมพบว่ามีความแตกต่างกัน 2 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กอง
กำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา

ที่	บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	การศึกษา			F (sig.)
		น้อยกว่า	ปริญญา	สูงกว่า	
		ปริญญาตรี	ตรี	ปริญญาตรี	
		$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	
1	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและ บริการทั่วไป	4.07 .282	4.02 .347	4.04 .590	.170 (.844)
2	บทบาทหน้าที่ด้านการจัดการความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.10 .282	4.09 .368	4.08 .525	.010 (.990)
3	บทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมและ จัดการจราจร	4.18 .256	4.12 .364	4.07 .527	.448 (.640)
4	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและ พัฒนาบุคลากร	4.14 .285	4.09 .351	4.09 .572	.171 (.843)
5	รวมบทบาทหน้าที่ของข้าราชการ ตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	4.12 .244	4.08 .325	4.07 .532	.160 (.852)

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อ
บทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม และในรายด้านไม่
แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กอง
กำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อเดือน

ที่	บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	รายได้ต่อเดือน (บาท)				F (sig.)
		ไม่เกิน 20,000	20,001- 30,000	30,001 – 40,000	มากกว่า 40,000	
		$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	
		S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	
1	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหาร และบริการทั่วไป	4.04 .379	4.07 .368	4.03 .283	3.92 .509	.670 (.572)
2	บทบาทหน้าที่ด้านการจัดการ ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	4.14 .352	4.12 .360	4.08 .346	3.97 .484	.784 (.505)
3	บทบาทหน้าที่ด้านการควบคุม และจัดการจราจร	4.17 .380	4.12 .337	4.14 .312	4.01 .520	.689 (.561)
4	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหาร และพัฒนาบุคลากร	4.17 .370	4.13 .348	4.10 .305	3.90 .490	2.110 (.103)
5	รวมบทบาทหน้าที่ของ ข้าราชการตำรวจทางหลวง กอง กำกับการ 3	4.13 .339	4.11 .323	4.09 .273	3.95 .484	1.100 (.352)

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความเห็น
ต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม
และในรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กอง
กำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ที่	บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการตำรวจ ทางหลวง กอง กำกับการ 3	ระยะเวลาการปฏิบัติงาน			F (sig.)
		ไม่เกิน 5 ปี	5 – 10 ปี	10 ปีขึ้นไป	
		$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	
1	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและ บริการทั่วไป	4.09 .430	4.03 .330	3.98 .365	.836 (.436)
2	บทบาทหน้าที่ด้านการจัดการความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.11 .432	4.07 .316	4.11 .403	.154 (.857)
3	บทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมและ จัดการจราจร	4.12 .406	4.12 .302	4.13 .428	.023 (.977)
4	บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารและ พัฒนาบุคลากร	4.14 .422	4.09 .328	4.08 .383	.236 (.790)
5	รวมบทบาทหน้าที่ของข้าราชการ ตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3	4.11 .400	4.08 .281	4.079 .370	.142 (.867)

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม และในรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงานกับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน กับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

บทบาทหน้าที่ของ ข้าราชการตำรวจทาง หลวง กองกำกับการ 3	ความสามารถในการปฏิบัติงาน				
	การ ปฏิบัติงานได้ อย่างถูกต้อง ตามระเบียบ ข้อบังคับ	การปฏิบัติงาน ให้บรรลุ เป้าหมายได้ อย่างรวดเร็ว มี คุณภาพ	การ ปฏิบัติงาน ให้บรรลุ เป้าหมายได้ อย่างคุ้มค่า	การสร้าง ความสัมพันธ์ ในการ ปฏิบัติงาน	สรุป รวม
	r	r	r	r	r
	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.
ด้านการบริหารและ บริการทั่วไป	.735 (.000)*	.760 (.000)*	.745 (.000)*	.680 (.000)*	.794 (.000)*
ด้านการจัดการความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน	.758 (.000)*	.749 (.000)*	.760 (.000)*	.754 (.000)*	.822 (.000)*
ด้านการควบคุมและ จัดการจราจร	.842 (.000)*	.850 (.000)*	.821 (.000)*	.839 (.000)*	.912 (.000)*
ด้านการบริหารและ พัฒนาบุคลากร	.749 (.000)*	.828 (.000)*	.782 (.000)*	.718 (.000)*	.837 (.000)*
บทบาทหน้าที่ในการ ปฏิบัติงานรวม	.839 (.000)*	.867 (.000)*	.846 (.000)*	.814 (.000)*	.916 (.000)*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน กับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ($r = .916$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยระดับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่กับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ถึง สูงมาก (ค่า r อยู่ระหว่าง .735 - .916)

โดยความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทด้านการบริหารและบริการทั่วไป กับ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 มีค่าระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.680$ ระดับสูง)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 2) ศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน กับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำนวน 120 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย นำเสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนาภาพรวม โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลสรุปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 84.2 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41 -50 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 รองลงมาคือระดับน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และระดับการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือรายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และกลุ่มรายได้มากกว่า 40,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 มีระยะเวลาการปฏิบัติงานที่ตำรวจทางหลวง กองกำกับการ

ตำรวจทางหลวง 3 มีระยะเวลาระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือระยะเวลาดำเนินงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และ น้อยที่สุดคือ มีระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

1) บทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการบริหารและการบริการ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการบริหารและการบริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บทบาทด้านท่านปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .646 รองลงมาคือบทบาทด้านการให้บริการประชาชนได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ เช่น การสอบถามเส้นทาง หรือ การช่วยเหลือในการใช้รถ ใช้ถนนมีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .430 และน้อยที่สุดคือบทบาทด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้รับบริการที่มีความต้องการที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม และให้บริการกับประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน มีค่าเฉลี่ย 3.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .645

2) บทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .372 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าบทบาทด้านการใช้ระบบเทคโนโลยี หรือเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการประกอบการทำงานเพื่อให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .507 และรองลงมาคือบทบาทด้านท่านปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของท่านได้อย่างเหมาะสม สามารถอำนวยความสะดวก หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง เฉียบขาด โดยมี

ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .591 และน้อยที่สุดคือ บทบาทด้านท่านมีการติดตาม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตามที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .458

3) บทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทด้านปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ โดยเน้นให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับใช้ทางกฎหมาย เป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .502 และรองลงมาคือ บทบาทด้านการติดตาม ควบคุม ให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของท่านเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .528 และน้อยที่สุดคือบทบาทด้านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการวางแผน แก้ไขปัญหาการจราจร ใช้นถนนในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .500

4) บทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .368 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทด้านการแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานอย่างต่อเนื่อง เช่น เข้าร่วมอบรมพัฒนาทักษะ ความรู้ในการปฏิบัติงาน การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 3.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .717 และรองลงมาคือบทบาทด้านการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ กับหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .495 และน้อยที่สุดคือบทบาทด้านการใส่ใจ ดูแล และให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานของท่านอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .500

5) สรุปผลการศึกษายาทบทวนหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อยาทบทวนหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .338 โดยยาทบทวนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ยาทบทวนด้านการควบคุมและจัดการจราจร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367 และรองลงมาคือ ยาทบทวนหน้าที่ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .368 และน้อยที่สุดคือ ยาทบทวนหน้าที่ด้านการบริหารและบริการทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

1) ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน นโยบายและเป้าหมายของหน่วยงาน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน นโยบายและเป้าหมายของหน่วยงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .377 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถด้านการเข้าใจถึงเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานและของผู้บังคับบัญชาและสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .456 และรองลงมาคือความสามารถด้านการเข้าใจถึงแนวปฏิบัติที่ดีและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในงานของท่านและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ลุล่วงได้ มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .511 และน้อยที่สุดคือความสามารถในการเข้าใจในนโยบายการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงได้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .386

2) ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .369 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อมาใช้ในการปฏิบัติงานให้สำเร็จได้อย่างรวดเร็วเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .627 และรองลงมาคือ ความสามารถในการสามารถกำหนดเป้าหมายของงานที่ได้รับมอบหมายและสามารถปฏิบัติงานนั้นได้สำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .467 และน้อยที่สุดคือ ความสามารถปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ทำให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์การด้วยดีอยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .446

3) ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .368 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความสามารถในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของท่านจากเพื่อนร่วมงานในทุกระดับ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .529 และรองลงมาคือความสามารถในด้านการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบได้สำเร็จ โดยมีผลการปฏิบัติงาน หรือมีปริมาณงานสูงกว่าเป้าหมายหรือสูงกว่าความคาดหวังอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .495 และน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน อาทิ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่างๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดงบประมาณให้กับหน่วยงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .561

4) ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .375 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความสามารถในการติดต่อ ประสานงาน กับเพื่อนร่วมงานทุกระดับหรือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายด้วยดีโดยมีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .517 และรองลงมาคือความสามารถในการยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้สำเร็จคล่องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .537 และน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในหน่วยงาน และ ระหว่างหน่วยงานอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่เข้มแข็งต่อไปโดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .474

5) สรุปความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .342 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .368) รองลงมาคือ ความสามารถด้านด้านการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .377) และน้อยที่สุดคือความสามารถด้านด้านการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .369)

5.1.4 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ไม่ต่างกันในทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อายุที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 และ ในด้านบทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมและจัดการจราจรแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผลการทดสอบรายคู่ พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่ามีความแตกต่างกัน 3 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการควบคุมและจัดการจราจร พบว่ามีความแตกต่างกัน 2 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการควบคุมและจัดการจราจรต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ด้านการควบคุมและจัดการจราจรต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมพบว่ามีความแตกต่างกัน 2 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4) การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อเดือน

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5) การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.1.5 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน กับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

1) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน กับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน กับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ($r = .916$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยระดับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงาน กับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ถึง สูงมาก (ค่า r อยู่ระหว่าง .735 - .916) โดยความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน กับ บทบาทด้านการบริหารและบริการทั่วไปของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 มีค่าระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.680$ ระดับสูง)

5.2 อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันได้แก่ ด้านเพศ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน และ ระยะเวลาในการทำงาน มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุของข้าราชการตำรวจที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานในภาพรวม และในด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการควบคุมและจัดการจราจรแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยเมื่อนำมาทดสอบรายคู่พบว่า ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 50 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานแตกต่างจากข้าราชการตำรวจที่มีช่วงอายุมากกว่า 50 ปี และ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นด้านบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานแตกต่างจากข้าราชการตำรวจที่มีช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป เช่นกัน ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า การที่ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในแต่ละช่วงอายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานในภาพรวมที่แตกต่างกันโดยเฉพาะในด้านการจัดการความปลอดภัย และ ด้านการควบคุมและจัดการจราจร สามารถอธิบายได้ตามหลักวิจัยในเชิงสังคมศาสตร์และพฤติกรรมบุคคล (Individual Behavior) และพฤติกรรมองค์การ (Organization Behavior) โดยพิจารณาจากปัจจัยทางจิตวิทยาพัฒนาการ (Developmental Psychology) ร่วมกับทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theories) และบริบทการทำงาน (Work Content) ที่มีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงวัย โดยข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่ยังมีอายุน้อยมักจะอยู่ในช่วงที่กำลังพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ และการสร้างความสัมพันธ์ในสังคมข้าราชการตำรวจ ซึ่งระดับประสบการณ์ในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานเครือข่ายต่างๆ อาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล และ บริบทขององค์การหรือหน่วยงานสำนักงานตำรวจทางหลวง ซึ่งอาจยังไม่เน้นความสำคัญในด้านความแตกต่างของช่วงอายุนัก แต่อย่างไรก็ตาม ข้าราชการตำรวจทางหลวงกองกำกับการ 3 ที่มีอายุมากถือว่าเป็นการส่งเสริมประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ และทำให้เข้าใจและมีเครือข่ายและความร่วมมือในระบบราชการ โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจที่เพิ่มมากขึ้นตามอายุงานอีกด้วย

นอกจากนี้ การแสดงออกทางบทบาทของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 จะมีความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้บังคับบัญชา และ ความคาดหวังของประชาชนผู้รับบริการ

ในบทบาทนั้น (Role Expectation) โดยข้าราชการตำรวจแต่ละช่วงวัยอาจมีการได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่แตกต่างกันไป ในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับ แต่ละตำแหน่ง หรือแต่ละบทบาท อาจต้องอาศัยการประสานงาน การทำงานเป็นทีม หรือแม้กระทั่งเจรจากับหน่วยงานเครือข่ายต่างๆ ทั้งจากภายในองค์กรด้วยกัน รวมถึงหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในองค์กรและนอกองค์กรจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญสูงขึ้นไปตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พงศกร สวัสดิ์จันทร์ และ พชร สันทัด (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทหน้าที่ของตำรวจจราจรในการจัดการความปลอดภัยและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในเขตกรุงเทพมหานคร ยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตำรวจจราจรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร แต่ปัจจัยทางด้านระยะเวลาในการทำงานในสายงานจราจร ไม่มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ โดยได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า การปฏิบัติงานในระดับบุคคลของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการเผยแพร่และการให้ความรู้เกี่ยวกับการจราจรและด้านการประสานงานการแก้ไขปัญหาการจัดการ ด้านความปลอดภัยบนท้องถนน เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของของตำรวจจราจรในการจัดการความปลอดภัยและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในเขตกรุงเทพมหานคร และอาจต้องมีการสนับสนุนให้มีสหวิชาชีพจากด้านต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมหลายๆ หน่วยงานในลักษณะการสร้างเครือข่าย เพื่อคงรักษาระดับการปฏิบัติงานในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนให้เป็นไปอย่างมีคุณค่า ต่อเนื่องและทั่วถึง ผสมกับการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับข้าราชการตำรวจจราจรที่ครอบคลุมทั้งคำตอบแทน สวัสดิการดูแลสุขภาพ อนามัย ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่มีความชัดเจน จะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้บุคคลมีความมุ่งมั่นในการสร้างผลการปฏิบัติงานที่มีคุณค่าให้กับหน่วยงานได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจ (Herzberg, Maslow) ที่ได้เสนอว่า บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุวัยทำงานตอนต้น มักจะมุ่งเน้น “ความมั่นคง” และ “ความสำเร็จส่วนบุคคล” ในขณะที่ผู้มีอายุงานมากขึ้นมักให้ความสำคัญกับ “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล” และ “ความร่วมมือเพื่อประโยชน์ขององค์กร” จึงเน้นในความสามารถในการประสานงานมากขึ้นเช่นเดียวกับการเสริมสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่มีความอาวุโส กล่าวได้ว่า ข้อมผ่านสถานการณ์ต่างๆ ในการทำงาน ที่อาจมีความซับซ้อน มีรูปแบบที่หลากหลาย มาให้แก้ปัญหาเพื่อลดความเสี่ยงในการทำงาน เสริมสร้างการประสานงานในรูปแบบเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ และสามารถบริหารความขัดแย้งในรูปแบบต่างๆ ได้ตามระดับประสบการณ์ที่ผ่านมาก มามากกว่า จึงมี

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และตระหนักถึงความสำคัญของการร่วมมือมากกว่าเจ้าหน้าที่รุ่นใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ตรง

อีกทั้ง ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงานกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ($r = .916$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยระดับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงานกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ถึง สูงมาก (ค่า r อยู่ระหว่าง .735 - .916) โดยความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทด้านการบริหารและบริการทั่วไป กับความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 มีค่าระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.680$ ระดับสูง) นั้น สรุปได้ว่า จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ในตารางที่ 4.26 พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่ในการจัดการความปลอดภัยของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ในระดับสูงถึงสูงมากในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะในภาพรวมที่มีค่าระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r = .916$) สูงมาก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่มั่นคงและน่าเชื่อถือทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ที่ได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ทำให้ข้าราชการตำรวจได้รับทราบถึงแนวปฏิบัติที่ชัดเจน การที่ข้าราชการตำรวจมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ย่อมส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีทิศทางแน่นอน มีการควบคุมและประเมินผลที่ดี ซึ่งสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างเชิงหน้าที่นิยม (Functionalism) โดย Weber (1971) โดยเฉพาะมิติด้านการควบคุม ตรวจสอบ หรือกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานให้มีคุณค่าอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ นั้น มีระดับความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก (ค่า r สูงสุดคือ .893 - .912) ในมิติด้านการควบคุมและตรวจสอบที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Gulick ที่ให้ความสำคัญกับการติดตาม ควบคุม (Control) และประเมินผล (Evaluation) เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารองค์การ หากมีการกำหนดแผนงาน กำหนดเป้าหมาย กำหนดทิศทาง แนวปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการกำหนดโครงสร้างการบังคับบัญชา การสั่งงานที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน จะยังเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ข้าราชการตำรวจได้ปฏิบัติงานตามเป้าหมาย และรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ได้อย่างมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการมอบหมายงานที่เสริมสร้างทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Human Relationship) จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดการปฏิบัติงานที่

ต้องมีการประสานงานร่วมกันกับทุกภาคส่วนได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Katz (1974) ที่ได้เสนอว่า “ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์” (Human Skills) จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรในระดับปฏิบัติการรวมถึงผู้บริหารได้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากยิ่งขึ้น โดยผลการศึกษาในภาพรวมที่พบว่ามีความสัมพันธ์สูงมากนั้น สามารถสะท้อนได้ถึงองค์ประกอบของบทบาทหน้าที่ที่ได้รับการจัดวางในระบบราชการที่มีความชัดเจน มีแบบแผน อย่างเป็นระบบ และสามารถสนับสนุนการทำงานของข้าราชการตำรวจได้เป็นอย่างดี ตามแนวคิดของ Fayol ที่เน้นการประสานงาน (Coordination) เป็นหนึ่งในหน้าที่หลักของผู้บริหาร เพื่อให้ระบบการปฏิบัติงานทำงานเป็นองค์รวม (Integration) และมีคุณค่าทั้งในระดับบุคคล และ ในระดับองค์การต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ทศพร สงค์ประเทศ ราชเชนทร์ นพณัฐวงศกร ธนอมชาติ ชำนิราชกิจ และ เกษม มานะสาคร (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยความต้องการเพิ่มความรู้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 8” โดยผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจทางหลวงกองกำกับการ 8 มีความต้องการเพิ่มความรู้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก โดยปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงกองกำกับการ 8 ที่สำคัญคือ ยังต้องการความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานให้กับตนเอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง สร้างการยอมรับในคุณค่าของตัวบุคคล และ คุณค่าจากผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวัง หรือให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย และสร้างการยอมรับในผลการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้องแม่นยำและได้มาตรฐาน สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า “บทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน” มีอิทธิพลโดยตรงต่อ “ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ” โดยเฉพาะเมื่อองค์การของข้าราชการตำรวจสามารถกำหนดหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล หลักการบริหารที่ดี ตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และมีการใช้กลยุทธ์พัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความสมดุลระหว่าง “งานปฏิบัติ” และ “งานประสานสัมพันธ์” อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารราชการแบบองค์รวมขององค์การตำรวจได้เข้มแข็งและยั่งยืน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะสำคัญดังนี้

1) ควรพัฒนาระบบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการตำรวจให้ตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และ มุ่งสร้างผลการปฏิบัติงานที่มีคุณค่าให้กับองค์กรเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2) ควรสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ และ สร้างเครือข่ายเพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงานในเส้นทางรับผิดชอบของตำรวจทางหลวงกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอื่นให้มากขึ้น

3) ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการตำรวจทางหลวง กองกำกับการ 3 ได้เพิ่มเติมศักยภาพเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่รับผิดชอบในงานตามหน้าที่รับผิดชอบนั้น ได้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้บริบทในงาน บริบทในหน้าที่รับผิดชอบที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกจากบริบทต่างๆ อาทิ อายุของข้าราชการตำรวจที่มากขึ้น หน้าที่รับผิดชอบภาคสนามอาจไม่สอดคล้องกับสภาพร่างกาย จึงอาจต้องมีการเรียนรู้ที่จะนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบให้มีคุณค่า เกิดผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกองบังคับการตำรวจทางหลวง และประชาชนผู้รับบริการเพิ่มมากขึ้น

4) ควรบูรณาการความรู้ และ ประสบการณ์ในเชิงวิชาการร่วมกับประสบการณ์ในเชิงปฏิบัติเพื่อให้สามารถเอื้อหนุนการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบได้เพิ่มมากขึ้น และสามารถถ่ายทอดความรู้ และ ประสบการณ์นั้นต่อไปยังข้าราชการตำรวจผู้อื่น หรือ บุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบมาปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบที่มีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานได้ไหลลื่นไปได้อย่างราบรื่น รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

5) ควรเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม และอัตลักษณ์สำคัญของข้าราชการตำรวจทางหลวงต่อวิชาชีพ พันธกิจ และเป้าหมายของกองบังคับการตำรวจทางหลวงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่นั้น และเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาความสามารถของตนเองภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้เพิ่มมากขึ้น รูปแบบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของข้าราชการตำรวจอาจมีความรับผิดชอบจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบที่มีความหลากหลายมากขึ้น ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้องควรกำกับ ติดตาม สถานการณ์หรือบริบทต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงประเด็นสำคัญที่เสริมสร้าง

ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ตอบสนองต่อความคาดหวังทั้งกับประชาชน ผู้รับบริการ และ ผู้บังคับบัญชา และ เพื่อนร่วมงานได้อย่างมีคุณค่าต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเรื่องกลยุทธ์และกลวิธีการสร้างคุณค่าในผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร หรือ หน่วยงานให้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อันจะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปบูรณาการเสริมสร้างประสิทธิภาพ คุณค่าในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานได้มากยิ่งขึ้น

2) ควรการศึกษาเพิ่มเติม ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการร่วมมือ การมีส่วนร่วม และ การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

3) ควรใช้ระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความสามารถในการปฏิบัติงาน การตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอื่นที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีคุณค่า อาทิ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในงาน เป็นต้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงในกองกำกับการ 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้าน ที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ญาณตร ศิริทีปตานนท์ และ ทิพย์วัลย์ สุรินยา. (2567). ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟ้อุปสรรคความเหนื่อยหน่ายในงาน และ ผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 7(3), 41-56.
- ณรงค์ กุลนิเทศ และสุดาวรรณ สมใจ. (2558). *ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงและการออกแบบวิจัย*. กรุงเทพฯ: มาสเตอร์พริ้นท์ สามเสน.
- ณรงค์ศักดิ์ เนียมสอน ณิชปกร นามเมือง และยิ่งชีพ อัจฉมานนท์. (2561). *เปิดเบื้องหลังยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของ คสช.* กรุงเทพฯ : โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (ไอลอว์).
- ทศพร สงค์ประเทศ ราชเชนทร์ นพณัฐวงศ์กร ถนอมชาติ ชำนิราชกิจ และ เกษม มานะสาคร. (2565). ปัจจัยความต้องการเพิ่มความรู้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทางหลวงกองกำกับการ 8. *วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ*, 5(6), 93-103.
- ชนากร มอไชสง. (2566). *คุณภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง*. สืบค้นจาก <https://e-thesis.mcu.ac.th/thesis/5609>
- นันทวัฒน์บรมานนท์. (2547). *การปกครองส่วนท้องถิ่น* (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2556). *การจัดการเชิงพุทธในองค์กรสาธารณะ: แนวคิดและการปฏิบัติ*. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต.
- โยธี จันตะนี และอภินันท์ จันตะนี. (2566). *วิธีวิจัยทางธุรกิจ*. มุลนิธิแสงสีวิชาการ.
- วิวัฒน์ไชย ดอนปรีชา. (2560). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. สืบค้นจาก <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2560/123343/Donpeecha%20Wiwattanachai.pdf>
- วุฒิชัย ภูงามนิล. (2566). *การส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักสัจกตวัตถุธรรมของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจทางหลวง 1 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา. สืบค้นจาก <https://e-thesis.mcu.ac.th/thesis/5611>
- อภินันท์ จันตะนี. (2565). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ*. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและนวัตกรรมการมูลนิธิแสงสีวิชาการ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Best, J. W. (1981). *Research in education* (4th ed.). New jersey: Prentice-Hall.
- Cooper, A.M. (1985). *How to supervise people*. New York : McGraw – Hill.
- Fitzgerald, Michael R. and Robert F. Durant. “Citizan Evaluation and Urban Managemena
- Ghiselli, E. & Brown, C.W. (1992) *Personal and industrial psychology*. New York : McGraw – Hill.
- Gilbert, D, & Birkead, N. *Dictionary of education*. Florida : Dryden. อ้างถึงในสำนัก นโยบายและ
แผน กรุงเทพฯ 2538 (หน้า 1 – 9)
- Gronroos, C.S. (1990). Experience and brain development. *Child Development*.
- Kolter, P. (2010). *Marketing management* (The Millennium ed.). New Jersey: Prentice Hall
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., and Berry, L. L. (1985). A conceptual model of service quality
and its implications for future research. *Journal of marketing*, 49, 41-50
- Savicki, V., & Cooley, E. (1987). The relationship of work environment and client contact to
burnout in mental health professionals. *Journal of Counseling & Development*, 65(5),
249–252. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1987.tb01276.x>
- Shultz, P. W. (2002). Inclusion with nature: The psychology of human-nature relations. In P.
Schmuck & W. P. Schultz (Eds.), *Psychology of sustainable development* (pp. 61–78).
Kluwer Academic Publishers. https://doi.org/10.1007/978-1-4615-0995-0_4

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

อภิรวิทย์ เครือวัง

วัน เดือน ปีเกิด

30 มกราคม 2520

สถานที่เกิด

จังหวัดปทุมธานี ประเทศไทย

ประวัติการศึกษา

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต, 2565

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, 2567

ที่อยู่ปัจจุบัน

52/347 ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

สถานที่ทำงาน

กองกำกับการ 3 ตำรวจทางหลวง

ตำแหน่งปัจจุบัน

ตำรวจทางหลวง